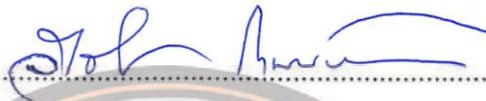

**การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**การค้นคว้าอิสระเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มิถุนายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร**

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ถำรงโสติดิกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา อ่อนธานี)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ธีรังโสติสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ที่ให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำ ให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการวิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายฝน วิบูลรังสรรค์ นางบุญส่ง ศิริมงคล นางสาวระวีวรรณ อินทรประพันธ์ นางสมพิชญ์ ขอบเขต ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนบ้านเนินทอง โรงเรียนบ้านเนินสุวรรณ และโรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง ตลอดจนครูอาจารย์ และนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

เหนือสิ่งอื่นใดขอขอบพระคุณมารดา อาจารย์ที่เป็นแม่ครูภาษาไทย คนรัก เพื่อน พี่ น้อง และทุกคนที่ห่วงใย และให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนผู้วิจัยมาด้วยดี

คุณประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ย่ากับบิดา ผู้ล่วงลับไปแล้ว และขอมอบคุณความดีนี้แด่มารดา ครูอาจารย์ และสถาบันการศึกษาที่ได้ให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดมา

ศศิธร เทียงตรง

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ศศิธร เทียงตรง
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อ่างใสตติสกุล
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562
คำสำคัญ	กิจกรรมการเรียนรู้, อรรถฐาน, เขียนเรียงความ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการวิจัยโดยประยุกต์ใช้กระบวนการของการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม และทำการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินสุวรรณ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง จำนวน 9 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 75/75 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาประสิทธิภาพจากสูตรโดยใช้สูตร E_1/E_2

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง แบบแผนการทดลอง คือแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ t-test แบบ Dependent

ผลวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 เรียนรู้วรรณคดีจากต้นแบบ ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์วรรณคดี ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ ขั้นตอนที่ 4 เขียนเรียงความ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.11/76.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้
2. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITIES
ON THE GENRE-BASED APPROACH FOR ESSAY
WRITING ABILITY PROMOTING OF PRATHOMSUKSA 6
STUDENTS.

Author Sasitorn Tiangtong

Advisor Assistant Professor Wichian Thamrongsothisakul, Ph.D.

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Curriculum and Instruction,
Naresuan University, 2019

Keywords Learning Activities, Genre-based approach, Essay
Writing.

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) construct and find efficiency of learning activities on the genre-based approach for essay writing ability promoting of Prathomsuksa 6 students 75/75 the standard criteria 2) compare of essay writing ability promoting for Prathomsuksa 6 students before and after using the genre-based approach learning activities. Conduct research by applying the research methodology were 2 steps;

Step 1: Construction and finding index of effective with learning activities on the genre-based approach for essay writing ability promoting of Prathomsuksa 6 students .Researcher was constructed 4 steps and brought to 3 experts investigated the appropriate of learning activities to tried out in the sample of 3 Prathomsuksa 6 students at Ban Noen Suwan School for improving appropriate of contents, linguistic and time of learning activities to tried out in the sample of 9 students at Chumchon Wat Ban Dong School again with efficiency value 75/75 the standard criteria. The instruments used for this study included learning activities with the genre-based approach, Exercise ability to write an essay test. The collected data were analyzed by the statistical means of Mean (\bar{X}), Standard Deviation (S.D.) and finding out the efficiency of E1/ E2

Step 2: compare of essay writing ability promoting for Prathomsuksa 6 students before and after using instruction based on the genre-based approach learning activities. The total sample of 23 Prathomsuksa 6 students who are studying within the duration of the second semester in academic year 2018 at Ban Noen Thong School, Chat trakan district, Phitsanulok by purposive sampling. Experimental Design was One Group Pretest – Posttest Design. The instruments were Exercise ability to write an essay test. The collected data were analyzed by the statistical means of Mean (\bar{X}), Standard Deviation(S.D.), Difficulty index(P), Discrimination(D), Reliability and statistically significant and t-test Dependent.

Research results revealed that

1.The genre-based approach learning activities were learning processes of 4 steps; 1) Building knowledge of a text, 2) Exploring a model text, 3) Doing a collaborative writing and 4) Constructing a text individually, the appropriate of learning activities were high and the efficiency of the genre-based approach learning activities had an efficient of about 77.11/76.67 with efficiency value 75/75 the standard criteria.

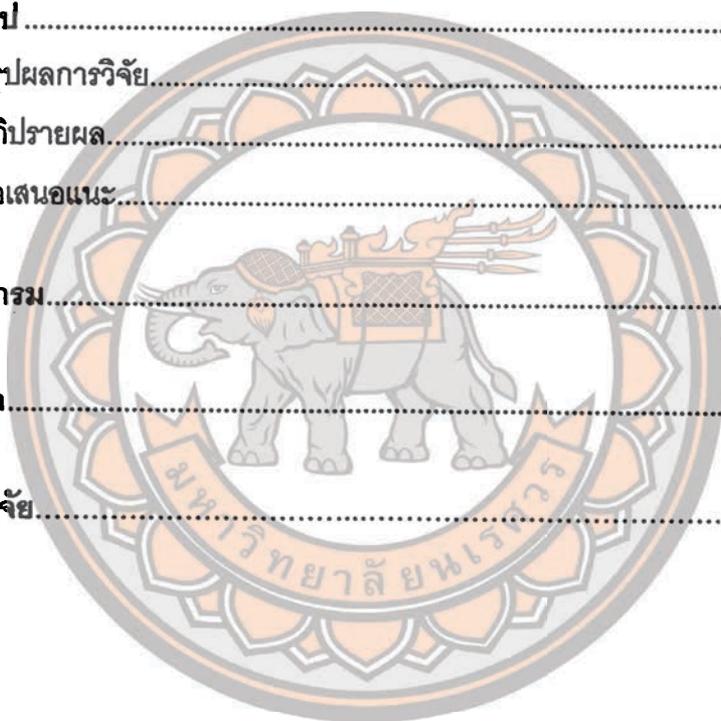
2.The students who had essay writing ability on the genre-based approach had statistically higher scores than before using the .05 level of significance.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมุติฐานของการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการนำไปใช้	11
กิจกรรมการเรียนรู้.....	23
แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน	32
เรียงความ.....	41
ความสามารถในการเขียนเรียงความ	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียน เรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	56
ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลัง เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
5 บทสรุป.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	106
ประวัติผู้วิจัย.....	158

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน	14
2	แสดงมาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ	16
3	แสดงมาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์	17
4	แสดงมาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลง ของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยให้เป็น สมบัติของชาติ.....	18
5	แสดงมาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม ไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	19
6	แสดงโครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ท 16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	21
7	แสดงเกณฑ์การให้คะแนน การเขียนเรียงความ (20 คะแนน).....	48
8	แสดงข้อมูลอรรถลักษณะแต่ละประเภท	58
9	แสดงสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด หัวข้อ และเวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน	62
10	แสดงการสังเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้.....	63
11	แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานและกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน	66
12	แสดงโครงสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ.....	75
13	แสดงลักษณะเฉพาะของข้อสอบ (Item Specification) ข้อสอบเขียนเรียงความ.....	76
14	แสดงเกณฑ์การให้คะแนน การเขียนเรียงความ (20 คะแนน).....	77
15	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา แบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

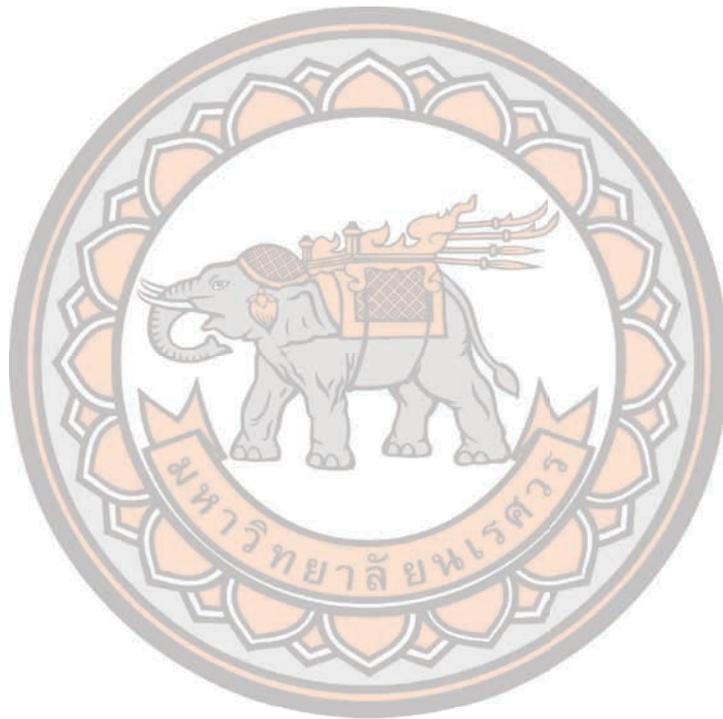
ตาราง	หน้า
16 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน90	90
17 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียน จำนวน 3 คน92	92
18 แสดงผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา แบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน94	94
19 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 695	95
20 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ของกิจกรรมการเรียนรู้114	114
21 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้.....116	116
22 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน เรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6125	125
23 แสดงการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 9 คน126	126
24 แสดงค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน เรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ฉบับ 4 ข้อ) (*แสดงข้อสอบที่เลือก)127	127
25 แสดงค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน เรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ฉบับ 2 ข้อ)127	127

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
---------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียนไว้ว่า จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะ 3R8Cs ดังนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ๑) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” จะเห็นได้ว่า การเขียนเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการสื่อสาร เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่คงทนถาวรยิ่งกว่าทักษะอื่น ๆ ในการนำเสนอข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร ถ้าผู้ส่งสารบกพร่องด้านความรู้ความคิดในการเขียน การถ่ายทอดสื่อสารกับบกพร่องด้วยคุณค่าตามไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 1) อาจกล่าวได้ว่า การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิด เป็นทักษะในการสื่อสารที่สำคัญอีกทักษะหนึ่ง ดังที่ สุทธิติ ชัดติยะ (2552, หน้า 11) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนมีความสำคัญต่อการสื่อสารของมนุษย์โลกในปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้า เพราะว่าการเขียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ภาคภูมิ ھرรรณา (2554, หน้า 53) ยังกล่าวอีกว่า การเขียนก็เป็นวิธีการสื่อสารและการส่งสารที่ผู้ส่งสารได้เรียบเรียงความคิดผ่าน

สัญลักษณ์ที่ตกลงร่วมกันเสนอเป็นเรื่องราวให้ผู้รับสารได้อ่าน การเขียนจึงจำเป็นต้องมีการเลือกและคัดสรรคำ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และการเขียนก็ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ควบคู่ไปกับความคิด การเขียนที่ได้ผลดีจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและจะต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ถ้อยคำภาษาเป็นอย่างดี จึงนับได้ว่าการเขียนเป็นกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาและเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาของคน ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่นักเรียนต้องสนใจและฝึกฝนอย่างจริงจัง

การเขียนที่เป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารอย่างหนึ่ง คือ การเขียนเรียงความ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นต่อคนไทยทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะคนไทยทุกคนควรเขียนหนังสือได้ เขียนหนังสือเป็น เขียนเรื่องราวต่าง ๆ ถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ได้ รวมถึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาไทย ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2558, หน้า 23) ได้ให้เหตุผลว่า ผู้เขียนเรียงความ นอกจากจะต้องค้นคว้าความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนยังต้องแสดงความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเองลงไว้ในข้อนั้น ๆ รวมไปถึงการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง สละสลวยน่าอ่าน ได้สาระชัดเจนเป็นการแสดงออกถึงปัญญาของผู้เขียนอีกด้วย นอกจากนี้ชัยนันท์ นันทพันธ์ (อ้างถึงใน พิมาน แจ่มจรัส, 2556, หน้า 386) ยังกล่าวไว้ว่า การเขียนเรียงความ เป็นการฝึกให้ผู้เขียนรู้จักใช้ความคิด ความเห็น และความรู้ของตนในการเขียนเรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องราว และถ่ายทอดความรู้สึกออกสู่ผู้อ่าน เมื่อผู้อ่านได้อ่านแล้วสามารถที่จะเข้าใจตามลำดับเนื้อความที่เป็นขั้นตอน ทั้งนี้ก็เพราะการเขียนเรียงความต้องเขียนตามหลักการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เนื้อหาสาระน่าอ่าน ซึ่งต่างจากการเขียนและการประพันธ์ประเภทอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า การเขียนเรียงความเป็นทักษะขั้นสูงที่สำคัญ เนื่องจากการเขียนเรียงความต้องใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้ความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่นักเรียนต้องฝึกฝนให้สามารถเขียนเรียงความได้ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ต่อไป

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องเรียนเกี่ยวกับสาระการเขียน คือ การเขียนเรียงความ ซึ่งการเขียนเรียงความนั้น เป็นทักษะที่นักเรียนต้องพัฒนาให้เกิดในตนเอง ดังที่ กองเทพ เคลือบพนิชกุล (2542, หน้า 143) กล่าวว่า การเขียนเรียงความทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้เขียนต้องมีภูมิรู้ในเรื่องที่จะเขียน และเขียนตามรูปแบบที่กำหนดไว้เพื่อถ่ายทอดความหมายให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวตามที่ผู้เขียนต้องการ การเขียนเรียงความนั้นต้องบรรจุความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่ตนมีอยู่เสนอต่อผู้อ่าน

แม้ว่าหลักสูตรจะให้ความสำคัญกับการเขียน แต่จากการศึกษาพบว่า การสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความในระยะเวลาที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 ส่วนที่เป็นข้อสอบอัตนัย มีคะแนน 9.28 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ปีการศึกษา 2559 นักเรียนมีผลคะแนน 10.74 คะแนน และเมื่อพิจารณาจากคะแนน สาระการเขียน ปีการศึกษา 2560 มีคะแนน 47.35 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยคะแนนในปีการศึกษา 2559 สาระการเขียนมีคะแนน 55.36 นับได้ว่านักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนลดลง อีกทั้งจากการทดสอบและจากการที่ผู้วิจัยสอนเขียนเรียงความ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนยังไม่สามารถเขียนเรียงความได้ เมื่อให้นักเรียนเขียนเรียงความ นักเรียนมักเขียนเพียงหนึ่งย่อหน้าเท่านั้น ซึ่งยังขาดส่วนที่เป็นคำนำ หรือส่วนสรุป แม้ว่าจะมีการจัดการเรียนการสอนไปแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องการเขียนเรียงความได้ จากการสอบถามครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในเครือข่ายโรงเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ พบว่าสาเหตุที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนเรียงความได้ คือ นักเรียนไม่รู้รูปแบบของเรียงความ นักเรียนยังเขียนลำดับความวกวน และในเรียงความของนักเรียนยังขาดการอ้างอิงข้อมูล ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนั้น ครูจึงควรมีกระบวนการในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจ และมีความสามารถในการเขียนเรียงความ

จากการศึกษา พบว่า การสอนภาษาแบบอรรถฐานสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนเขียนได้ดี โดยแนวทางนี้ได้รับการพัฒนามาจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลียกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ Jim Martin, Joan Rothery และ Frances Christie (Martin and Rothery, 1980; Christie, 1987) ซึ่งแนวคิดนี้ยึดหลักการเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบของความหมาย (Systemic Linguistic Theory) ของ M.A.K Halliday ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ระดับโลกและเป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปในกลุ่มของนักภาษาและผู้สอนภาษาในยุคปัจจุบัน ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบดังกล่าว จะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความจากบริบทภาษาในกาลเทศะต่าง ๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ซึ่งย่อมจะมีสถานการณ์แวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปและมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมหรือชุมชนนั้น

Christie and others (อ้างถึงในเสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ, 2534, หน้า 25 – 27) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดขั้นตอนการเรียนการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐาน โดยจัดเนื้อหาตามอรรถลักษณะ 8 ชนิด คือ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ การรายงาน การอธิบาย การแสดงความคิดเห็น การแสดงวิธีการ การเล่าเรื่องหรือการบรรยายเชิงจินตนาการ การอภิปราย การสังเกต และจัด

ขั้นตอนการสอนการเขียนเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการให้รูปแบบ (A modeling stage) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับอรรถลักษณะด้วยการอ่านตัวอย่างซึ่งทำหน้าที่เป็นต้นแบบของอรรถลักษณะนั้น ๆ โดยผู้เรียนจะช่วยกันสำรวจว่าเรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร และเป็นอรรถลักษณะแบบใด แล้วจึงวิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินเนื้อความ วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของอรรถลักษณะแต่ละแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความ (A joint negotiation stage) เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต การค้นคว้า การอภิปราย และการจัดบันทึกเกี่ยวกับอรรถลักษณะที่จะนำไปใช้ฝึกเขียน ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกเขียนโดยอิสระ (An independent construction stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละคนได้ฝึกเขียนอย่างอิสระ โดยผู้สอนอาจกำหนดเป็นการเขียนรายบุคคลหรือเขียนร่วมเป็นกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ดูแลคอยให้ความช่วยเหลือ

การสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการเขียน ดังเช่น อินทร์วุธ เกษตระชนม์ (2551) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อีกด้วย นอกจากนี้ณัฐธิดา บุญสุข (2546) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง การสอนอ่านตามแนวอรรถฐานและผลต่อโครงสร้างการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวอรรถฐานมีความเข้าใจในการอ่านและมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอ่านตามแนวอรรถฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเข้าใจในการอ่านกับความสามารถในการเขียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงกล่าวได้ว่าการสอนตามแนวคิดนี้ จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ผู้เรียนได้พัฒนาการเขียนผ่านการเรียนรู้อรรถลักษณะการเขียนแบบต่าง ๆ ที่เป็นแบบอย่าง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนเรียงความได้ถูกต้องเหมาะสม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำหลักการที่เกี่ยวข้องมาพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเป็นแนวทางในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้สอนวิชาภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย
 - 1.1 เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 1 คน
 - 1.2 เป็นครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป ที่มีประสบการณ์สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 2 คน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินสุวรรณ จำนวน 3 คน จำแนกระดับความสามารถเป็นสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 1 คน โดยจำแนกระดับความสามารถจากผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน เมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงจะมีเกรด 3.5 - 4 นักเรียนที่มีระดับความสามารถปานกลางจะมีเกรด 2.5 - 3 และนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำกว่าปานกลางจะมีเกรด 1 - 2 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง จำนวน 9 คน จำแนกระดับความสามารถเป็นสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 3 คน โดยจำแนกระดับความสามารถจากผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน เมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงจะมีเกรด 3.5 - 4 นักเรียนที่มีระดับความสามารถปานกลางจะมีเกรด 2.5 - 3 และนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำกว่าปานกลางจะมีเกรด 1 - 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ คือ สารการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ท 2.1 ป.6/4 เขียนเรียงความ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความเหมาะสม
2. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเขียนและหลังเขียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
โรงเรียนบ้านเนินทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 23 คน โดยการเลือกแบบ
เจาะจง (Purposive sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ คือ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ
ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา
ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ท 2.1 ป.6/4 เขียนเรียงความ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนเรียงความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อรรถลักษณะ หมายถึง ลักษณะของเนื้อหาที่มีความแตกต่างกันด้านการลำดับ
ความ โครงสร้างในการดำเนินเรื่อง และลักษณะของภาษาที่ใช้ มีทั้งหมด 8 อรรถลักษณะ โดยผู้วิจัย
ได้ประยุกต์ใช้ใน 5 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การเขียนเรื่องจากประสบการณ์

รูปแบบที่ 2 การรายงาน และการอธิบาย

รูปแบบที่ 3 การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

รูปแบบที่ 4 การเล่าเรื่องหรือการบรรยายเชิงจินตนาการ

รูปแบบที่ 5 การสังเกตและการแสดงวิธีการ

2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน หมายถึง การ
ปฏิบัติของนักเรียน เพื่อให้เกิดความสามารถในการเขียนเรียงความ โดยปฏิบัติตามแนวคิดการสอน
ภาษาแบบอรรถฐานที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เรียนรู้วรรณลักษณะจากต้นแบบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านงานเขียน ซึ่งเป็นต้นแบบวรรณลักษณะ แล้วช่วยกันสำรวจว่า เรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามครูว่า เรื่องที่อ่าน เป็นวรรณลักษณะแบบใด แล้วครูเฉลยว่าเรื่องนั้นเป็นวรรณลักษณะใด

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์วรรณลักษณะ

นักเรียนศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับวรรณลักษณะ แล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่าเรื่องที่อ่านจาก ขั้นตอนที่ 1 มีโครงสร้างการดำเนินเนื้อความ และมีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร จากนั้นเขียนสรุป เป็นแผนผังความคิด

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ

นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตวรรณลักษณะต้นแบบจากขั้นตอนที่ 2 อีกครั้ง จากนั้นตกลง ร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความว่า หากต้องนำวรรณลักษณะนั้น ๆ ไปเขียน ต้องมีการเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปอย่างไร แล้วร่วมกันกำหนดประเด็นหัวข้อเรียงความ และออกแบบโครงสร้างเรียงความ ใหม่ ตามแนวโครงสร้างวรรณลักษณะที่ศึกษา และสมาชิกแต่ละคนไปค้นคว้าข้อมูล เพื่อนำมาเขียน เรียงความ จากนั้นรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 เขียนเรียงความ

นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเป็นกลุ่ม แล้วจากนั้นฝึกเขียนเป็นรายบุคคล

3. ความสามารถในการเขียนเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการนำข้อความ มาเขียนให้เป็นเรื่องราว โดยเขียนให้ตรงกับหลักการเขียนเรียงความ คือ มีชื่อเรื่อง มีองค์ประกอบ ทั้งส่วนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป มีลำดับเรื่องถูกต้อง ทุกย่อหน้ามีความสอดคล้อง ต่อเนื่องกัน ตรง ประเด็น มีความคิดแปลกใหม่ ท่วงทำนองการเขียนดี มีความงามในรูปแบบ และอ่านง่าย วัดโดย แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความเป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

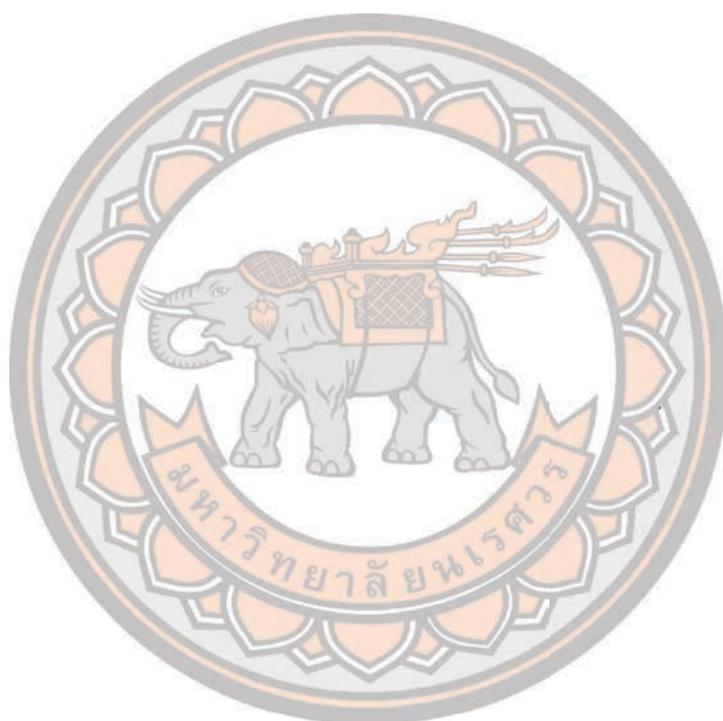
4. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการใช้ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบวรรณฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ เขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นประสิทธิภาพกระบวนการและ ประสิทธิภาพผลลัพธ์ตามเกณฑ์ 75/75

75 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำไปกิจกรรมระหว่างเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบวรรณฐาน คิดเป็นร้อยละ 75

75 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัด ความสามารถในการเขียนเรียงความ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบวรรณฐาน คิดเป็นร้อยละ 75

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และการนำไปใช้

- 1.1 ความสำคัญของภาษาไทย
- 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 1.3 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 1.5 คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 1.6 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย

2. กิจกรรมการเรียนรู้

- 2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3 องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.4 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
- 2.5 การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

3. แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

- 3.1 ความหมายของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
- 3.2 ความเป็นมาของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
- 3.3 หลักการสำคัญของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
- 3.3.1 การเรียนรู้ภาษาในบริบท

3.3.1.1 อรรถลักษณะของภาษา

- 1) การเล่าเรื่องจากประสบการณ์
- 2) การรายงาน

- 3) การอธิบาย
- 4) การแสดงความคิดเห็น
- 5) การแสดงวิธีการ
- 6) การเล่าเรื่องหรือการบรรยาย
- 7) การอภิปราย
- 8) การสังเกต

3.4 ขั้นตอนสำคัญของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

3.5 ประโยชน์ของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

4. เรียงความ

4.1 ความหมายของเรียงความ

4.2 องค์ประกอบของเรียงความ

4.3 ลักษณะของเรียงความที่ดี

5. ความสามารถในการเขียนเรียงความ

5.1 ความหมายของความสามารถในการเขียนเรียงความ

5.2 ความสำคัญของความสามารถในการเขียนเรียงความ

5.3 หลักการเขียนเรียงความ

5.4 การวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการนำไปใช้

1. ความสำคัญของภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 37-38)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็น สื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่ การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการ สื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การ เขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดง ความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพล ของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึก คิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 2-3)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตรและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 39)

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ จำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจ ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้ คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลง พื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยาน ตามที่กำหนดได้

4. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระที่ 1 การอ่าน

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 15-16)

ตาราง 1 แสดงมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร	การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวกาวรันต์ - คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - วัน เดือน ปีแบบไทย - ข้อความที่เป็นโวหารต่าง ๆ - จำนวนเปรียบเทียบ การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	3. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้น ๆ - นิทานและเพลงพื้นบ้าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
4.	แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจาก เรื่องที่อ่าน	- บทความ - พระบรมราชาธิวาท
5.	อธิบายการนำความรู้และ ความคิด จากเรื่องที่อ่านไป ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนิน ชีวิต	- สารคดี - เรื่องสั้น - งานเขียนประเภทโน้มน้าว - บทโฆษณา - ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ
6.	อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	การอ่านเร็ว การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม - การใช้พจนานุกรม - การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม - ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน และ การใช้สถานที่สาธารณะในชุมชนและ ท้องถิ่น
7.	อธิบายความหมายของข้อมูล จากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ	การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ
8.	อ่านหนังสือตามความสนใจ และ อธิบายคุณค่าที่ได้รับ	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับ วัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนด ร่วมกัน
9.	มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 27-28)

ตาราง 2 แสดงมาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ข้อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	การเขียนสื่อสาร เช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - ประกาศ
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนา งานเขียน	การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด
	4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความ
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่าง ๆ ประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง
6. เขียนจดหมายส่วนตัว	การเขียนจดหมายส่วนตัว - จดหมายขอโทษ - จดหมายแสดงความขอบคุณ - จดหมายแสดงความเห็นใจ - จดหมายแสดงความยินดี	
7. กรอกรายการต่าง ๆ	การกรอกรายการ - แบบคำร้องต่าง ๆ - ใบสมัครศึกษาต่อ - แบบฝากส่งพัสดุและไปรษณีย์ภัณฑ์	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	8. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์	การเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 41-42)

ตาราง 3 แสดงมาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู 2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู	การพูดแสดงความรู้ ความเข้าใจใน จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ - สื่อสิ่งพิมพ์ - สื่ออิเล็กทรอนิกส์
	3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการ ฟังและดูสื่อโฆษณาอย่างมี เหตุผล	การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและ ดูสื่อโฆษณา
	4. พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การรายงาน เช่น - การพูดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพูดลำดับเหตุการณ์
	5. พูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล และ น่าเชื่อถือ	การพูดโน้มน้าวในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น - การเลือกตั้งกรรมการนักเรียน - การรณรงค์ด้านต่าง ๆ - การโต้วาที
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และ การพูด	มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 49-50)

ตาราง 4 แสดงมาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดของคำ - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา - คำวิเศษณ์ - คำบุพบท - คำเชื่อม - คำอุทาน
	2. ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	คำราชาศัพท์ ระดับภาษา ภาษาถิ่น
	3. รวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
	4. ระบุลักษณะของประโยค	กลุ่มคำหรือวลี ประโยคสามัญ ประโยครวม ประโยคซ้อน
	5. แต่งบทร้อยกรอง	กลอนสุภาพ
	6. วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต	สำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต เป็นคำพังเพย และสุภาษิต

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 55-56)

ตาราง 5 แสดงมาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน 2. เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น 3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น - นิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและท้องถิ่นอื่น - นิทานคติธรรม - เพลงพื้นบ้าน - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียนและตามความสนใจ บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

5. คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านเนินทอง, 2560, หน้า 12)

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย (ท 16101)

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา 160 ชั่วโมง

สืบค้น วิเคราะห์ สังเคราะห์ในเรื่องหลักการอ่าน ลักษณะข้อความ จินตลักษณ์ในบทประพันธ์ กระบวนการวิเคราะห์ กระบวนการสรุปความ กระบวนการสื่อสาร กระบวนการสร้างประโยค หลักการเขียน หลักการฟัง การดูและการพูด มีหลักในการตัดสินใจเลือกรับความรู้ หลักการจับใจความสำคัญ หลักการวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นในทางที่ดีมีเหตุผล ความหมายของคำ ลักษณะของประโยคในภาษาไทย ทั้งประโยคสามัญ ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน คำราชาศัพท์ คำและความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ลักษณะและประเภทของวรรณคดีและวรรณกรรม

โดยสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง สามารถจับใจความสำคัญ อธิบายรายละเอียด อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้ง สามารถเขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในการเรียน สามารถวิเคราะห์ จำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน ข้อคิดเห็น ระบุ

6. โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านเนินทอง, 2560, หน้า 27-29)

ตาราง 6 แสดงโครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ท 16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100 คะแนน)
หน่วยที่ 1 ศึกไมยราพ ทราบภาษา พาได้วาที	ท 1.1 ป.6/1	1. การเขียนแผนภาพ	15	8
	ท 2.1 ป.6/3	โครงเรื่องและ		
	ท 3.1 ป.6/5	แผนภาพความคิด		
	ท 4.1 ป.6/3	2. การได้วาที		
	ท 5.1 ป.6/1	3. คำภาษาต่างประเทศ		
ท 5.1 ป.6/3	ที่ใช้ในภาษาไทย	4. บทละครเรื่อง		
		รามเกียรติ์ ตอนศึก		
		ไมยราพ		
หน่วยที่ 2 นิทานพื้นบ้าน सानจินตนาการ และภาษาถิ่น	ท 1.1 ป.6/1	1. การอ่านจับใจความ	15	5
	ท 2.1 ป.6/8	2. การเขียนเรื่องตาม		
	ท 4.1 ป.6/2	จินตนาการ		
	ท 5.1 ป.6/2	3. ภาษาถิ่น		
		4. นิทานพื้นบ้าน		
นาคพระโขนง เชื่อมโยงความ นำเชือกถือ	ท 1.1 ป.6/4	1. ข้อเท็จจริง และ	15	5
	ท 3.1 ป.6/3	ข้อคิดเห็น		
	ท 3.1 ป.6/5	2. การวิเคราะห์ความ		
	ท 5.1 ป.6/1	นำเชือกถือจากการฟัง		
		และคู่มือโฆษณา		
		3. การพูดโน้มน้าวใน		
		สถานการณ์ต่าง ๆ		
		4. นิทานทองอิน ตอน		
		นาคพระโขนงที่สอง		

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100 คะแนน)
หน่วยที่ 4 สุภาษิตสอน หญิง	ท 1.1 ป.6/1	1. การบอกความหมาย	15	5
	ท 2.1 ป.6/3	ของข้อความที่เป็น		
	ท 3.1 ป.6/5	โวหารต่าง ๆ		
	ท 4.1 ป.6/3	2. การเขียนสื่อสาร		
	ท 5.1 ป.6/1	3. ส่วนที่เป็นคำ พังเพยและสุภาษิต		
สอบกลางภาค			5	15
หน่วยที่ 5 จดหมายฉบับ สุดท้าย	ท 1.1 ป.6/1	1. การอ่านวัน เดือน ปี	10	5
	ท 2.1 ป.6/1	แบบไทย		
	ท 2.1 ป.6/6	2. การคิดลายมือ 3. การเขียนจดหมาย		
หน่วยที่ 6 พ่อของแผ่นดิน	ท 1.1 ป.6/3	1. การอ่านจับใจความ	15	7
	ท 4.1 ป.6/2	2. ระดับภาษา 3. คำราชาศัพท์		
หน่วยที่ 7 จากเพลงไทย ลูกทุ่ง มุ่งสู่การ เขียนย่อความ	ท 2.1 ป.6/5	1. การเขียนย่อความ	20	10
	ท 3.1 ป.6/4	2. การพูดรายงาน 3. ชนิดและหน้าที่ของ คำ		
หน่วยที่ 8 กำเนิดพलय งาม กำเนิดกานท์กวี	ท 1.1 ป.6/1	1. การใช้พจนานุกรม	15	10
	ท 4.1 ป.6/5	2. การแต่งบทร้อยกรอง		
	ท 5.1 ป.6/4	การท่องบทอาชยาน		

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100 คะแนน)
หน่วยที่ 9 อ่านเรื่อง สร้างสรรค์ สรรสร้าง เรียงความ	ท 1.1 ป.6/1	1. การอ่านออกเสียง	25	10
	ท 2.1 ป.6/4	และการบอก		
	ท 3.1 ป.6/1	ความหมายของบท		
	ท 4.1 ป.6/1	ร้อยแก้วและบทร้อย		
	ท 5.1 ป.6/1	กรอง		
		2. การเขียนเรียงความ		
		3. การพูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่อง		
	สอบปลายภาค		5	15
	รวมตลอดปีการศึกษา		160	100

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 อ่านเรื่องสร้างสรรค์ สรรสร้างเรียงความ ตามมาตรฐาน ท 2.1 ตัวชี้วัด ป.6/4 มาใช้ในการวิจัย โดยจัดทำเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

โรม วงศ์ประเสริฐ (2545, หน้า 11) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำ รูปแบบหนึ่งซึ่งผู้ดำเนินการในที่นี้อาจเป็นผู้ดำเนินการจัดการอบรมหรือครูผู้สอนดำเนินการจัดขึ้น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงไปตามความมุ่งหมายของการดำเนินการนั้น ๆ กิจกรรมสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดอบรมหรือการจัดการเรียนรู้ได้ทุกประเภท

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545, หน้า 20) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สภาพ การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ควรเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ต่าง ๆ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 72) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

วารี ธีระจิตร (2530 อ้างอิงใน อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553 หน้า 72) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ไว้หลายประการ ดังนี้

- 2.1 กิจกรรมช่วยสร้างความสนใจเด็ก
- 2.2 กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
- 2.3 กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
- 2.4 กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
- 2.5 กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
- 2.6 กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหว
- 2.7 กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกสนุกสนาน
- 2.8 กิจกรรมจะช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2.9 กิจกรรมช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขึ้น
- 2.10 กิจกรรมจะช่วยเสริมความงอกงามและพัฒนาการของเด็ก
- 2.11 กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ
- 2.12 กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดี
- 2.13 กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เด็กทำงานเป็นหมู่
- 2.14 กิจกรรมจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจในบทเรียน
- 2.15 กิจกรรมจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจในบทเรียน
- 2.16 กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความซาบซึ้ง ความงามในเรื่องต่าง ๆ

3. องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553, หน้า 4) ได้บอกองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการ เพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองและการเรียนของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกเกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขี้บอของนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียน เริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมา เนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีความกดดัน จากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ อาหารเข้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแก้วเดียวเท่านั้น สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและนักเรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนที่จะได้รับความต้องการพื้นฐานและผู้สอนจะต้องหากลวิธีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

ถ้าองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการนี้ดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก

สิริวรรณ สุวรรณอาภา (2544, หน้า 166-170) กล่าวว่า การพิจารณาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ปลายทางของการเรียนการสอนครั้งนั้น ๆ จำเป็นต้องให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

1. การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการกำหนดกิจกรรมที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อช่วยกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนนั้น ๆ อย่างแท้จริง หากเกิดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนไม่ได้ช่วยกระตุ้น หรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ก็จะขาดจากการรับรู้ที่ดี ไม่มีการจำและคิดเพื่อตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่ง ผลสุดท้ายก็จะไม่เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ การจัด

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนจำเป็นต้องช่วยกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนและต้องให้สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมในขั้นสอนด้วย ดังนี้

1.1 การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อทบทวนพื้นฐานความรู้เพิ่มเติมให้สัมพันธ์กับการสอนเนื้อหาใหม่หรือแนวความคิดใหม่หรือหลักการใหม่ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการระลึกได้ และเกิดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนต่อไป

1.2 การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อวางแผนการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดงานที่จะปฏิบัติว่าจะต้องทำอะไร อย่างไร เมื่อไร

1.3 การจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อแจ้งจุดประสงค์ของบทเรียนให้ผู้เรียนทราบโดยตรงหรือโดยทางอ้อมก็ได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเมื่อเรียนจบบทเรียนแล้ว จะเกิดการเรียนรู้อะไรต่อตนเองบ้าง

ข้อคำนึงในการกำหนดกิจกรรมในการพิจารณากำหนดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน ควรจะคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ต้องเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขั้นสอนอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

2. ต้องกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับลำดับขั้นตอนการสอน ซึ่งโดยทั่วไปใช้เวลาไม่เกินร้อยละ 20 ของเวลาเรียนทั้งหมด ซึ่งอาจยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

3. ต้องกำหนดสิ่งที่จะช่วยกระตุ้น หรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ตื่นเต้น สนุกสนาน เพลิดเพลิน หรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4. ต้องกำหนดกิจกรรมที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของผู้สอนเอง ก็จะช่วยให้การสอนเกิดความสำเร็จได้มากขึ้น

2. ขั้นสอน เป็นการกำหนดกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ 2 ขั้นสอน คือ

2.1 กิจกรรมแกนหลักเป็นการกำหนดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ปลายทางของการสอนในครั้งนั้น ๆ ซึ่งถือว่าการกำหนดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง จึงมีความสำคัญมากที่สุดต่อการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของบทเรียนเรื่องนั้น ๆ ในการกำหนดกิจกรรมแกนหลักให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ปลายทางของการสอนแต่ละครั้ง มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1 ต้องพิจารณาจุดประสงค์ปลายทางของการสอนในครั้งนั้นว่ามีพฤติกรรมตรงกับการเรียนรู้ชนิดใดนั้น จะพิจารณาเฉพาะคำกริยาของจุดประสงค์ปลายทางอย่างเดียวไม่ได้

จำเป็นต้องพิจารณาข้อความที่เป็นพฤติกรรมของวัตถุประสงค์ปลายทางเป็นสำคัญจึงจะตัดสินใจได้ว่าจุดประสงค์ปลายทางของการสอนครั้งนั้น ๆ ตรงกับการเรียนรู้ชนิดใด

2.1.2 ต้องเลือกหรือกำหนดกิจกรรมแกนหลักตามชนิดการเรียนรู้นั้นให้บรรลุผลตรงตามจุดประสงค์ปลายทาง

2.2 กิจกรรมทดสอบ เป็นการกำหนดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา ทักษะทางกายและเจตคติให้การตอบปัญหาหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับกิจกรรมแกนหลักหรือไม่ หากผู้เรียนยังไม่เกิดการเรียนรู้ ก็ควรให้คำแนะนำเพิ่มเติมหรือสอนใหม่โดยไม่ให้ผู้เรียนเสียกำลังใจจนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

3. ชั้นสรุป เป็นการกำหนดกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ

3.1 กิจกรรมสรุปบทเรียน เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียบเรียงความรู้ ความคิด และทักษะทางกาย แล้วสรุปเป็นแนวความคิดหรือมโนภาพหรือหลักการหรือข้อความสรุปบางอย่าง หรือลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ผู้สอนควรจะตระหนักถึงการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงออกร่วมกันโดยการอภิปรายหรือเขียนตอบก็ได้ ตามความเหมาะสม แต่มิใช่ผู้สอนเป็นผู้สรุปเสียเอง ครูควรจะเป็นเพียงผู้ช่วยแนะแนวทางบางประการเท่านั้นหรืออาจช่วยรวบรวมข้อสรุปเขียนไว้บนกระดานบ้างก็ได้ เพื่อเป็นการเน้นให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง หลังจากผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนแล้วก็ต้องจดจำข้อสรุปนั้น ๆ ต่อไป แต่อาจจำได้ไม่นานหรือลืมได้ง่าย ดังนั้นผู้สอนควรหาวิธีการที่จำช่วยให้ผู้เรียนจำได้นาน

3.2 กิจกรรมฝึกทักษะ เป็นการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เพิ่มเติมทักษะทางสมองหรือทางกายให้มีความชำนาญเพิ่มสูงขึ้น เช่น ทำแบบฝึกหัด ศึกษาค้นคว้าทำรายงาน ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทำกิจกรรมจากใบงาน ปฏิบัติตามโครงการ เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ เป็นต้น

4. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545 หน้า 20-23) ให้แนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้จะต้องสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดทุกข้อ โดยกิจกรรมนอกจากจะต้องสร้างพฤติกรรมและทักษะทุกด้านตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือ

จุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว จะต้องสร้างมโนทัศน์ในสาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่กำหนดอย่างชัดเจน ครบถ้วนและทันสมัย

2. ผูกกระบวนการที่สำคัญให้กับผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการที่สำคัญ ซึ่งกระบวนการในที่นี่ หมายถึง การมีขั้นตอนต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกหรือปฏิบัติโดยใช้ร่างกาย ความคิดการพูดในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ คือ ได้ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติหลังจากทำกิจกรรมแล้ว การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติเป็นขั้นตอนติดตัวไปใช้ในชีวิตจริง ดังแนวคิดที่ว่า แทนที่จะให้ปลาแก่เด็กกินทุกวัน เราควรฝึกวิธีหาปลาให้กับเขาเพื่อให้เขาสามารถหาปลากินเองได้ตลอดชีวิตจะดีกว่า

กระบวนการเรียนรู้โดยทั่วไป คือ การจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างมีจุดมุ่งหมาย ผ่านทางประสาทสัมผัสและช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เช่น ได้สังเกต อ่าน ฟัง คิด ชักถาม ตอบคำถาม อภิปราย ทดลอง และลงมือปฏิบัติจริง ผลที่เกิดขึ้นคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดคุณสมบัติทางความรู้ความคิด ทักษะความสามารถทางการปฏิบัติลักษณะทางด้านจิตพิสัยต่าง ๆ เช่น เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความสนใจ ความพอใจ

เป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการ คือ การสอนที่ครูหลีกเลี่ยงการเป็นผู้บอกเล่าความรู้แก่เด็กโดยตรง แต่จะจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ธรรมชาติและวัยของผู้เรียน ลักษณะเนื้อหาวิชา และสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริง กระบวนการที่ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1) กระบวนการเรียนรู้ทั่วไป(generic learning) ซึ่งใช้ได้กับหลาย ๆ วิชา เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ ส จิ ฎ ลี เป็นต้น

2) กระบวนการเรียนรู้เฉพาะวิชา (specific learning) เป็นกระบวนการที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ตามสาระเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการ ทฤษฎี และวิธีการของกลุ่มสาระนั้น ๆ เช่น กระบวนการอ่าน ฟัง พูด เขียน ดู ในกลุ่มสาระทางภาษา ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทักษะการคิดคำนวณ ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ กระบวนการประชาธิปไตย วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการพัฒนาค่านิยม ในกลุ่มสาระสังคมศึกษากระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

3. เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน ผู้เรียนคือหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ เพราะหากไม่มีผู้เรียนแล้วการเรียนรู้ก็จะไม่เกิดขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้พื้นฐานของผู้เรียนที่ตนจะสอนก่อนว่าเป็นอย่างไร เมื่อคัดเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ ก็จำเป็นต้องคำนึงว่าจะจัดอย่างไรจึง

จะเหมาะสมกับธรรมชาติ วัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเป็นส่วนรวม และขณะเดียวกันจะสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนด้วย

4. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริง สภาพแวดล้อมนี้หมายรวมถึงทั้งในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน ครูต้องมีข้อมูลว่ามีวิทยากรท้องถิ่นหรือแหล่งวิทยากรใดบ้างที่ครูจะใช้ได้ เพราะอาจจะมีกิจกรรมบางอย่างที่ครูต้องการนำมาใช้ แต่ทำไม่ได้เพราะขาดแหล่งวิทยากรที่สำคัญ ๆ หรือครูมีเวลาและสถานที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่องเพียงใด ครูควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพของห้องเรียน โรงเรียนและชุมชน โดยพยายามใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มากที่สุด เช่น หัวข้อที่กำหนดในการทำรายงานการศึกษา ค้นคว้าโครงการ หรือชิ้นงานก็ควรเป็นหัวข้อเกี่ยวกับท้องถิ่น หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการ การประกอบอาชีพ การดำรงตนในสังคมและบุคลิกภาพส่วนตน

5. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นที่ประโยชน์จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ พยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีบทบาทสำคัญได้เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ตั้งตัวตั้งใจ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ การที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ มีบทบาทเป็นผู้กระทำในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ รวมทั้งเกิดทักษะและพฤติกรรมตามจุดเน้นที่ต้องการด้วย

5. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

รัตน์ะ บัวสนธ์ (2556, หน้า 50-51) ได้กำหนดการประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรม การประเมินนี้เป็นการพิจารณาว่าเมื่อนำนวัตกรรมการศึกษาภายหลังจากผ่านการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมายแล้วผลจะเป็นประการใด โดยที่การประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมมีลำดับขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) หมายถึง การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้กับบุคคลที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยที่บุคคลดังกล่าวนี้จะคัดเลือกมาจากผู้ที่มีคุณลักษณะเป็นตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย 3 คน ได้แก่ ผู้ที่มีคุณลักษณะสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง จากตัวอย่าง เช่น นักวิจัยสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องบุคคลสำคัญของชาติไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักวิจัยก็จะคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยมา 1 คน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลางหรือใกล้ ๆ ค่าเฉลี่ยมา 1 คน และคัดเลือกนักเรียนที่มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในอีก 1 คน การทดลองใช้นวัตกรรมที่เรียกว่า การประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อตรวจสอบว่า นวัตกรรมดังกล่าวนั้น มีความเกี่ยวข้อง สร้างแรงจูงใจให้กับบุคคลที่มีลักษณะเป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายเพียงไร คำสั่ง คำชี้แจง และรายละเอียดที่มีอยู่ในนวัตกรรมนั้นบุคคลเหล่านี้มีความรู้และความเข้าใจหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงนวัตกรรมให้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงกับ กลุ่มเป้าหมาย ต่อไป การประเมินประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่งนั้นจึงมุ่งไปที่การค้นหาข้อจำกัดที่ได้ จาก คำแนะนำบอกเล่าของบุคคลที่มีคุณลักษณะเป็นตัวแทนของคุณลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่ เป็นสำคัญเพื่อที่จะนำคำแนะนำที่ได้มานี้มาปรับปรุงนวัตกรรมตามที่กล่าวนั่นเอง

2. การประเมินประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก หมายถึง นำนวัตกรรมที่ผ่านการ ปรับปรุงแก้ไขจากการประเมินประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่งมาทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มี คุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากขึ้น เช่น อาจจะใช้การประเมินแบบหนึ่งต่อสาม (1:3) หรือว่าแบบ (1:4) ก็ได้ ซึ่งก็หมายถึงต้องใช้กลุ่มบุคคลจำนวน 9 คน แบ่งเป็นมีคุณลักษณะสูง กว่าปานกลาง 3 คน ปานกลาง 3 คน ต่ำกว่าปานกลาง 3 คน ในกรณีการประเมินแบบหนึ่งต่อ สาม แต่ถ้าเป็นแบบหนึ่งต่อสี่ ก็ต้องใช้กลุ่มบุคคลจำนวนทั้งสิ้น 12 คน การประเมินประสิทธิภาพ แบบ กลุ่มเล็กนี้จะมีการวิเคราะห์หาค่าบ่งบอกดัชนีหรือเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่เรียกว่า ค่า E_1/E_2 โดยที่เกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 ของนวัตกรรม การศึกษาเท่าที่นิยมใช้จะมีอยู่ 3 เกณฑ์ ได้แก่ 75/75 หรือ 80/80 และ 90/90 การจะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพนวัตกรรมการศึกษาเกณฑ์ใด เกณฑ์หนึ่งจากสามเกณฑ์นี้ มีหลักพิจารณานวัตกรรมการศึกษานั้น ๆ มุ่งแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา ความสามารถของผู้เรียนที่มีลักษณะซับซ้อนมีเนื้อหาสาระค่อนข้างยากก็จะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 แต่ถ้ามีเนื้อหาสาระไม่ยากมากนัก มุ่งแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาความสามารถของผู้เรียนที่มี ลักษณะปานกลางจะนิยมใช้เกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 มากที่สุด ในทำนองเดียวกันถ้าเป็น นวัตกรรมที่มีเนื้อหาสาระมุ่งปฏิบัติหรือมุ่งพัฒนาจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติจะใช้ เกณฑ์ 90/90 นอกจากจะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพตามหลักการที่กล่าวแล้วสิ่งที่นำมาพิจารณา ประกอบในการเลือกใช้เกณฑ์ก็คือ พื้นฐานความรู้เดิมหรือความสามารถทางการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ ได้รับการทดลองใช้และกลุ่มเป้าหมายด้วยเช่นกัน เมื่อนวัตกรรมการศึกษาผ่านการหาประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วก็อุปมาดังสินค้าที่ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) หรือมาตรฐานอาหารและยา (อย.) ก่อนที่จะวางจำหน่ายในท้องตลาดหรือนำไปทดลองใช้กับ กลุ่มเป้าหมายในขั้นต่อไป

2.5.1 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ

รัตนะ บัวสนธ์ (2556, หน้า 103) ได้กำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ โดยเน้นกระบวนการและผลลัพธ์ และกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเป็น E_1/E_2 โดยมีการคำนวณค่าสถิติจากสูตร ดังนี้

1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X_1}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

$\sum X_1$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

A แทน คะแนนเต็มของของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในบทเรียน

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_2)

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X_2}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X_2$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นใช้เกณฑ์ 75/75 ในการหาประสิทธิภาพ เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มุ่งเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ

75 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำใบกิจกรรมระหว่างเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน คิดเป็นร้อยละ 75

75 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน คิดเป็นร้อยละ 75

แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

1. ความหมายของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

แนวทฤษฎีอรรถฐาน (Genre-Based Approach) เป็นแนวคิดการสอนภาษาที่ได้รับการพัฒนามาจากแนวทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เชิงระบบของความหมาย (Systemic Linguistics) (เสาวลักษณ์ รัตนวิษย์, 2550, หน้า 50)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, หน้า 295) กล่าวว่า แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre-Based Approach) การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่ผู้เรียน ดังนั้นบทเรียนหรือกิจกรรมนำนั้นต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อนเพื่อให้รูปแบบภาษาที่เหมาะสมด้วย

จะเห็นได้ว่า มีผู้ให้ความหมายของคำว่า แนวคิดอรรถฐาน แนวทฤษฎีอรรถฐาน ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษ คือ Genre-Based Approach ซึ่งเป็นคำที่มีลักษณะเดียวกันกับคำว่า แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ฉะนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, หน้า 295)

2. ความเป็นมาของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

แนวคิดอรรถฐาน (Genre-Based Approach) (เสาวลักษณ์ รัตนวิษย์, 2550, หน้า 25) มีความเป็นมา ดังนี้

แนวคิดอรรถฐาน (Genre-Based Approach) ได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลียกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ Jim Martin, Joan Rothery และ Frances Christie (Martin and Rothery, 1980; Christie, 1987) ซึ่งแนวคิดนี้ยึดหลักการเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบของความหมาย (Systemic Linguistic Theory) ของ M.A.K Halliday ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ระดับโลกและเป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปในกลุ่มของนักภาษาและผู้สอนภาษา ในยุคปัจจุบัน ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบดังกล่าว จะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความจากบริบทภาษาในกาลเทศะต่าง ๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ซึ่งย่อมจะมีสถานการณ์แวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปและมีอิทธิพลต่อการให้ภาษาของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมหรือชุมชนนั้น

3. หลักการสำคัญของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

หลักการสำคัญของแนวคิดอรรถฐานนั้น อิงตามหลักการสำคัญของแนวทฤษฎีการสอนภาษาศาสตร์เชิงระบบ ดังนี้

3.1 การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context)

(เสาวลักษณ์ รัตนวิฑูร์, 2536, หน้า 27)

การเรียนรู้การใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของภาษาในบริบทนั้นได้อย่างถูกต้องจึงจะนับได้ว่าผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมีความหมาย

ลักษณะของบริบทภาษาและเนื้อความต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการเลียนแบบการฝึกหัด ภายใต้การควบคุมของผู้สอนและจากการหาประสบการณ์ ฟัง พูด อ่านและเขียนด้วยตัวเอง จากตัวอย่างรูปแบบภาษาที่เคยเรียนไปแบบหรือชนิดของภาษาหรืออัตลักษณ์นั้น นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า "Genre" ซึ่งหมายถึงแบบหรือชนิดของเนื้อความต่าง ๆ ในแต่ละบริบทของสถานการณ์และวัฒนธรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตายตัวในการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ในการใช้ภาษาซึ่งนักหลักสูตร ผู้สอนและผู้เรียนภาษาจำเป็นต้องยึดเป็นหลักในการเรียนการสอนภาษาผู้สอนสามารถนำอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ มาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอนซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกฝนและใช้ภาษาโดยอิสระได้เป็นของตนเองในที่สุด

จากการที่กล่าวมาสรุปได้ว่าแนวคิดอรรถฐาน (Genre-Based Approach) เป็นแนวคิดการสอนภาษาที่ได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เชิงระบบซึ่งมีหลักการที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่มีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจความหมายของเนื้อความ รวมทั้งรู้จักใช้บริบทภาษาหรือข้อความแวดล้อม รวมไปถึงลักษณะภาษาเพื่อทำความเข้าใจเนื้อความให้ชัดเจนขึ้นอันนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาในบริบทที่เริ่มต้นจากการให้รับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาจากการเลียนแบบการฝึกหัด ที่อาศัยประสบการณ์ทางการสื่อสารของผู้เรียนเอง โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ หลังจากนั้นผู้เรียนก็จะได้รับการพัฒนาทำให้สามารถถ่ายทอดเนื้อความรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

3.1.1 อรรถลักษณะของภาษา (Genre)

(เสาวลักษณ์ รัตนวิฑูร์, 2550, หน้า 54)

อรรถลักษณะของภาษา (Genre) หมายถึง ชนิดหรือลักษณะของเนื้อความ (text) ที่สะท้อนเป้าหมายหรือเจตนาในการสื่อความของผู้ส่งสารซึ่งมีความแตกต่างกันไปในด้านการลำดับความ รายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ ลักษณะของภาษาที่ใช้ในระเบียบทางไวยากรณ์

อรรถลักษณะของภาษาจะมีเป้าหมายในตัวเองที่ชัดเจนในการสื่อความหมายให้ผู้ฟัง (หากเป็นภาษาพูด และผู้อ่าน (หากเป็นภาษาเขียน) สามารถเข้าใจเนื้อความที่ได้ฟังหรือได้อ่านชัดเจนแน่นอนขึ้นว่าผู้พูดหรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความ เช่นผู้พูดหรือผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไปหรือเฉพาะเจาะจงเป็นความรู้สึกส่วนตัวหรือเป็นความเห็นการกลางโดยทั่วไป

การเข้าใจอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ จะทำให้การฟังหรือการอ่านชัดเจนขึ้นการจับใจความสำคัญของเรื่องการหารายละเอียดของเรื่องรวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อความที่อ่านจะทำให้ได้ง่ายขึ้น เพราะคนฟังหรือคนอ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แน่นอนและชัดเจน นอกจากนี้แล้วการลำดับความคิดตามเนื้อความจะเป็นไปได้ง่ายขึ้น หากผู้ฟังหรือผู้อ่าน เข้าใจอรรถลักษณะต่าง ๆ ของเนื้อความนั้นเพราะในแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับของการดำเนินและความที่แน่นอนเป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อความในบริบทจนกระทั่งจบ ลำดับของการดำเนินเนื้อความในแต่ละอรรถลักษณะจะมีการลำดับเนื้อหาเนื้อความแตกต่างกันการใช้ภาษาในแต่ละอรรถลักษณะโดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเนียบภาษาจะเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะในแต่ละเนื้อความของบริบทหนึ่งๆ ด้วย เช่นการเขียนเรื่องที่มีอรรถลักษณะเป็นการรายงานเพื่อให้ความรู้ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษากลาง ๆ ไม่ใช่คำสรรพนามเฉพาะเจาะจงเป็นต้น นอกจากนั้นระเบียบไวยากรณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องสัมพันธ์กันในการวางประโยคก็จะแตกต่างกันจึงทำให้การใช้ไวยากรณ์ในการสื่อสารมีระบบและเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะของเนื้อความที่พูดหรือเขียนด้วย

ดังนั้น อรรถลักษณะ หมายถึง ลักษณะของเนื้อความที่มีความแตกต่างกันด้านการลำดับความ โครงสร้างในการดำเนินเรื่อง และลักษณะของภาษาที่ใช้

อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิดดังที่เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช (2550, หน้า 54) ได้ยกตัวอย่าง อรรถลักษณะสำคัญที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อความดังนี้

1. การเล่าเรื่องจากประสบการณ์ (Recount)
2. การรายงาน (Report)
3. การอธิบาย(Explanation)

4. การแสดงความคิดเห็น (Exposition)
5. การแสดงวิธีการ (Procedure)
6. การเล่าเรื่องหรือการบรรยายเชิงจินตนาการ(Narrative)
7. การอภิปราย(Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

อรรถลักษณะดังกล่าวโดยทั่วไป จะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่อง
ของเนื้อหาความเพื่อการสื่อความหมายของภาษา ลักษณะของภาษาและตัวอย่างคำถามที่ใช้
ดำเนินเรื่องดังนี้

1) การเล่าเรื่องจากประสบการณ์

(เสาวลักษณ์ รัตนวิเชียร, 2550, หน้า 55)

เป็นเรื่องที่เขียนถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน
จุดมุ่งหมายของการสื่อความ คือ การลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์
ซึ่งอาจเป็นของตนหรือของผู้อื่น

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อหาความ

- (1) เริ่มด้วยบทนำ
- (2) มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
- (3) มีบทสรุป

ลักษณะของภาษา

- (1) มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
- (2) อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
- (3) เป็นเรื่องเล่าซึ่งจะเป็นเรื่องในอดีต
- (4) มีคำเชื่อมเพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลังและให้ใช้

ความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเช่น แล้วดังนั้น จากนั้น ต่อจากนั้น ก่อนที่จะ หลังจากนั้น เป็นต้น

- (5) ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง ใครทำอะไรที่ไหนอย่างไรแล้วอย่างไร
ต่อไปสรุปเป็นอย่างไรเกิดอะไรขึ้นกับใครที่ไหนอย่างไรแล้วเกิดอะไรขึ้นอีกอย่างไรให้ลำดับความ
ของเรื่องที่เกิดขึ้น ตามลำดับเหตุการณ์ย้อนหลัง

2) การรายงาน

(เสาวลักษณ์ รัตนวิเชียร, 2550, หน้า 55 - 56)

เป็นการเขียนหรือการพูดเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

(1) จะมีบทความโดยกล่าวถึงเรื่องโดยทั่ว ๆ ไปซึ่งอาจจะให้คำจำกัดความหรือนิยามทั่วไปของเรื่อง

(2) บอกรายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ เช่น ประเภทลักษณะท่าทีหรือลักษณะของพฤติกรรมมนุษย์ เป็นต้น

ลักษณะของภาษา

(1) ใช้คำหรือภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง

(2) กิริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น เป็น อยู่ คือ ฯลฯ

ฯลฯ

(3) อาจมีหัวข้อกล่าวนำเป็นเรื่อง ๆ

(4) มักเป็นประโยคบอกเล่า

ตัวอย่างคำถามในการดำเนินเรื่อง

เรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นอย่างไร มีลักษณะเฉพาะอย่างไร มีประโยชน์หรือโทษอะไรบ้าง มีลักษณะอย่างไรบ้าง โดยทั่วไปเป็นอย่างไร สรุปสั้น ๆ ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรสำคัญอย่างไร

3) การอธิบาย

(เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2550, หน้า 56 - 57)

เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุ และกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลว่าเกิดขึ้นอย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

(1) บอกหลักการ สาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้น ๆ

(2) มีบทสรุปจากหลักการ

ลักษณะของภาษา

(1) เป็นประโยคบอกเล่า

(2) ใช้ภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง

(3) ใช้คำสันธานเชื่อมประโยคเพื่อบอกความเป็นเหตุผลต่อกัน

(4) ใช้คำวิเศษณ์เพื่อการขยายความของการกระทำให้ชัดเจน

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง

จะกล่าวถึงเรื่องอะไร เรื่องนั้นมีความสำคัญอย่างไรและมีรายละเอียดอย่างไร ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น เกิดขึ้นอย่างไร เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้

4) การแสดงความคิดเห็น

(เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2550, หน้า 57 - 58)

เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือความคิดเห็นของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- (1) เขียนแสดงความคิดเห็นโดยระบุเหตุผลอย่างชัดเจนเช่นเขียนให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญ
- (2) มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุผลและผลที่เสนอในแต่ละความคิดเห็น
- (3) มีบทสรุปย่อการแสดงความคิดเห็นของตนเพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือ

ลักษณะของภาษา

- (1) มีความ หรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
 - (2) มีประโยคสนับสนุนหรือการขยายความในแต่ละความคิด
 - (3) ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
 - (4) ใช้คำที่บ่งบอกการแสดงความคิดเห็น
- ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง
เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรเป็นความคิดเห็นของใครมีเหตุผลอย่างไร(ลำดับเหตุผลและผล)แล้วจะสรุปความคิดเห็นจากประเด็นที่ตั้งไว้อย่างไร

5) การแสดงวิธีการ

(เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2550, หน้า 58 - 59)

เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแนะนำการปฏิบัติซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการหรือขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- (1) ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอน
- (2) ให้อายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้
- (3) เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

ลักษณะของภาษา

- (1) ใช้ประโยคสัญลักษณ์บอกให้ทำเป็นขั้นตอน
- (2) ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ
- (3) ใช้ภาษาเป็นกลางๆไม่เฉพาะเจาะจงไม่อ้างอิงตัวบุคคล

(4) ใช้คำนาม

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง

เป็นวิธีการทำอะไรมีอุปกรณ์อะไรบ้าง ทำอย่างไร

6) การเล่าเรื่องหรือการบรรยายเชิงจินตนาการ

(เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2550, หน้า 59 - 60)

เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากจินตนาการส่วนมากจะเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

(1) มีการนำเรื่องเพื่อบอกความเป็นไปของเรื่องมีรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล

สถานที่เวลา

(2) มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง

(3) แสดงปมปัญหาของเรื่อง

(4) แสดงความที่ขายของเรื่องหรือการแก้ปมปัญหา

(5) อาจให้คติพจน์หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

ลักษณะของภาษา

(1) นิยมให้เป็นเรื่องราวในอดีต

(2) ใช้บุพบทบ่งบอกเวลาสถานที่

(3) ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่น ๆ

(4) อาจมีการซ้ำย้ำเรื่อง

(5) ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องและบ่งบอกความเป็นเหตุผล

ความคล้ายตามและความขัดแย้ง ฯลฯ

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง

ใครทำอะไรที่ไหนเมื่อใดอย่างไรแล้วเกิดอะไรขึ้น(ลำดับเรื่องก่อนหลัง)ปัญหา

คืออะไรแก้ไขอย่างไรสรุปแล้วเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไรบ้าง

7) การอภิปราย

(เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2550, หน้า 60 - 61)

เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็นของเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดย

ชี้ให้เห็นข้อดีและข้อเสียอย่างชัดเจน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

(1) เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการหรือความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน

(2) กล่าวถึงข้อขัดแย้งหรือสนับสนุนโดยมีการอ้างอิงแสดงเหตุผล

(3) ตอนท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุปว่าควรทำอย่างไรสนับสนุนอย่างไรโดย
ย่อ หลักการหรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับบทนำ

ลักษณะของภาษา

- (1) มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของตนเองหรือผู้อื่น
- (2) ใช้ประโยคบอกเล่า
- (3) มีข้อความสนับสนุนหรืออ้างอิงหรือให้เหตุผล
- (4) ใช้คำเชื่อมเช่นคำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้ง

คล้ายตามหรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง

เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรมีความสำคัญหรือจำเป็นอย่างไร มีเหตุผล เห็นด้วยและ
ไม่เห็นด้วยอย่างไร(ลำดับเหตุผลที่เห็นด้วยที่ละตอน และไม่เห็นด้วยที่ละตอน) แล้วนำข้อมูลที่ได้รับ
ไปเป็นข้อมูลสรุปว่าควรทำอย่างไรต่อไป

8) การสังเกต

(เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2550, หน้า 61 - 62)

เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- (1) มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตบ่งบอกเวลาหรือสถานที่
- (2) มีลำดับของการบอกรายละเอียด
- (3) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

ลักษณะของภาษา

- (1) มีวิเศษบ่งบอกเวลาหรือสถานที่และลำดับของการบอกรายละเอียด
- (2) ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่าง ๆ
- (3) ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง

เขียน เกี่ยวกับอะไร ที่ไหน มีลักษณะอย่างไรลำดับลักษณะของสิ่งนั้นแต่ละ
ตอนแล้วผู้สังเกตมี ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าอย่างไร

สำหรับการศึกษารรณลักษณะดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำอรรถลักษณะทั้ง 8 อรรถลักษณะมา
ประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หากผู้เรียนได้ศึกษารรณลักษณะในแต่ละรูปแบบ ซึ่งมีโครงสร้าง การ
ใช้ภาษาที่แตกต่างกัน และทำความเข้าใจได้ดีแล้ว จะช่วยให้สามารถเขียนให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
ต่อไปได้

4. ขั้นตอนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

Christie and others (อ้างถึงในเสาวลักษณ์ รัตนวิเชียร, 2534, หน้า 25 – 27) ได้ อธิบายเกี่ยวกับการจัดขั้นตอนการเรียนการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานโดยจัดเนื้อหาตาม อรรถลักษณะ 8 ชนิดและจัดขั้นตอนการเขียนการสอนเป็น 3 ขั้นตอน

1. ขั้นการให้รูปแบบ (A modeling stage) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับอรรถ ลักษณะด้วยการอ่านตัวอย่างซึ่งทำหน้าที่เป็นต้นแบบของอรรถลักษณะนั้น ๆ โดยผู้เรียนจะช่วยกัน สืบเสาะหาเรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาลักษณะเกี่ยวกับอะไร และเป็นอรรถลักษณะแบบใด แล้วจึงวิเคราะห์ โครงสร้างการดำเนินเนื้อความ วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของอรรถลักษณะแต่ละแบบ

2. ขั้นตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความ (A joint negotiation stage) เป็นขั้นที่ ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต การค้นคว้า การ อภิปราย และการจัดบันทึกเกี่ยวกับอรรถลักษณะที่จะนำไปใช้ฝึกเขียน

3. ขั้นฝึกเขียนโดยอิสระ (An independent construction stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียน แต่ละคนได้ฝึกเขียนอย่างอิสระ โดยผู้สอนอาจกำหนดเป็นการเขียนรายบุคคลหรือเขียนร่วมเป็น กลุ่ม โดยมีผู้สอนเป็นผู้ดูแลคอยให้ความช่วยเหลือ

5. ประโยชน์ของแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

(อินทร์วิฑูร เกษตรชนม์, 2551, หน้า 24)

1. ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเป็นธรรมชาติ โดยเน้นความเข้าใจ ความหมายหรือความคิดรวบยอด
3. ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกการใช้ภาษาในทักษะต่าง ๆ ให้ลักษณะบูรณาการตั้งแต่ ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนสุดท้ายผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้
4. ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ฝึกการทำงานแบบประชาธิปไตย การ ยอมรับ ฟังความคิดเห็น และการฝึกความรับผิดชอบต่อการทำงาน
5. ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถเฉพาะด้านและเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ หลายรูปแบบจากกิจกรรมที่กำหนดไว้

การสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานนี้ เป็นวิธีที่น่าสนใจในการพัฒนาการเขียนของ ผู้เรียนผ่านการเรียนรู้อรรถลักษณะการเขียนต่าง ๆ ที่เป็นแบบอย่าง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการ พัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความได้ดี

เรียงความ

1. ความหมายของเรียงความ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 468) อธิบายความหมายของเรียงความว่า (น.) เรื่องที่นำข้อความต่าง ๆ มาแต่งเรียบเรียงขึ้น (ก.) นำข้อความต่าง ๆ มาแต่ง เรียบเรียงให้เป็นเรื่องราว แต่งหนังสือที่ให้อ่าน เขียนกันเป็นสามัญต่างจากลักษณะที่แต่งเป็นร้อยกรอง

เสนีย์ วิลาวรรณ (2547, หน้า 134) ให้ความหมายของเรียงความว่า เป็นข้อความหลายย่อหน้า ซึ่งประกอบด้วยชื่อเรื่อง และมีข้อความบรรยายหรืออธิบายขยายความภายในขอบเขตของชื่อเรื่อง เครื่องคิดในการแบ่งย่อหน้าค่านำ ย่อหน้าเนื้อเรื่อง ย่อหน้าสรุป

2. องค์ประกอบของเรียงความ

ผจงวาด พลุแก้ว และคณะ (2551, หน้า 5) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเรียงความไว้ว่าเรียงความประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ค่านำ เนื้อเรื่อง และสรุป

1. ค่านำ เป็นส่วนแรกในการเปิดประเด็นนำเข้าสู่เรื่องที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้และต้องการติดตามเรื่องต่อไป ค่านำจึงมีความสำคัญไม่น้อย กลวิธีในการเขียนค่านำให้น่าสนใจมีหลายวิธี เช่น

1.1 เขียนด้วยบทร้อยกรอง สุภาษิต สำนวน คำคม หรือบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือชื่อเรื่อง

1.2 เขียนนำด้วยคำถาม ถ้อยคำสนทนา หรือถ้อยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ รัดกุม น่าสนใจ นำติดตามอ่าน

1.3 เขียนนำด้วยการมุ่งเข้าสู่ประเด็นสำคัญของเรื่อง

1.4 เขียนนำด้วยข่าว เหตุการณ์ในปัจจุบันที่น่าสนใจและเกี่ยวข้อง

2. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนสำคัญที่สุดของการเขียนเรียงความ เพราะเป็นส่วนที่เสนอความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ทรรศนะหรือความรู้สึกของผู้เขียนให้แจ่มแจ้ง โดยยกอุทาหรณ์ สุภาษิต และประสบการณ์ของผู้เรียนมาสนับสนุนเรื่องที่เขียนได้

3. สรุป เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่อยู่สุดท้ายของเรียงความ ผู้เขียนทั้งทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ ซึ่งการสรุปนั้นจะต้องมีเนื้อหาสอดคล้องกับเรื่องที่เขียน ไม่สรุปนอกเรื่องนอกประเด็น วิธีการเขียนสรุปมีหลายวิธี เช่น สรุปด้วยการฝากข้อคิดและความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน สรุปด้วยการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้อ่านเก็บไปคิดและสรุปด้วยบทร้อยกรอง สุภาษิต สำนวนที่น่าประทับใจ เป็นต้น

3. ลักษณะของเรียงความที่ดี

พิมาน แจ่มจรัส (2556, หน้า 393 – 393) กล่าวถึงลักษณะของเรียงความที่ดี ดังนี้

1. รูปแบบ ทั้งมีคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
2. เนื้อหาสาระ สมบูรณ์ครบครัน ไม่ขาดตกบกพร่อง
3. ลำดับเรื่อง ถูกต้อง ไม่สับสนวนไปเวียนมา อ่านเข้าใจง่าย
4. ตรงประเด็น ชัดเจนแจ่มแจ้งไม่ออกนอกเรื่อง
5. ความแปลกใหม่ ท่วงทำนองการเขียนดี มีการแสดงความคิดใหม่ ๆ แสดงออกถึง

บุคลิกของผู้เขียน และเป็นอิสระในท่วงทำนอง หรือมีแบบฉบับของตนเอง

6. ท่วงทำนองการเขียนดี ได้แก่ ความแจ่มแจ้ง ความถูกต้อง และตรงต่อความหมาย เป็นไปตามธรรมชาติ ความกลมกลืน น้ำหนัก และประทับใจผู้อ่าน

ท่วงทำนองการเขียนที่ดี คือ เขียนเป็นตัวของตัวเอง กล่าวแสดงความรู้ความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่ลอกเลียนคนอื่น ไม่อธิบายเรื่องที่คุณผู้อ่านรู้อยู่แล้ว ใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เช่น สำนวนโวหาร คำพังเพย และสุภาษิต

การระมัดระวังภาษาที่ใช้ในการเขียนเรียงความ คือ ใช้คำที่ไม่จำเป็นในประโยค การใช้ภาษาหนังสือพิมพ์ เช่น ภาษาตลาด การใช้ภาษาพูด

7. สำนวนการเขียน สำนวนตามพจนานุกรมแล้วหมายถึง โวหาร ทำนองพูด ถ้อยคำที่เรียบเรียง การแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความพิเศษ มีการเปรียบเทียบ นอกจากนี้ยังใช้ศิลปะในการทำให้อ่านง่าย คือมีย่อหน้าถูกจังหวะ ย่อหน้าที่สำคัญที่สุด คือ ย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย ต้องเขียนให้น่าประทับใจ

ความสามารถในการเขียนเรียงความ

1. ความหมายของความสามารถในการเขียนเรียงความ

จากการศึกษามีนักวิชาการให้ความหมายของการเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

การเขียน หมายถึง การแสดงความรู้สึก ความคิดหรือความรู้ ซึ่งอยู่ในใจของผู้เขียน ออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยอาศัยถ้อยคำที่อยู่ในลักษณะของข้อความ เป็นสัญลักษณ์ของภาษาเขียนและเป็นสื่อของการถ่ายทอดความเข้าใจ (สุทธิติ ชัดติยะ, 2552 หน้า 11)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 468) อธิบายความหมาย ของเรียงความว่า (น.) เรื่องที่นำข้อความต่าง ๆ มาแต่งเรียบเรียงขึ้น (ก.) นำข้อความต่าง ๆ มาแต่ง เรียบเรียงให้เป็นเรื่องราว, แต่งหนังสือที่ใช้พูดเขียนกันเป็นสามัญต่างจากลักษณะที่แต่งเป็นร้อยกรอง

เสนีย์ วิลาวรรณ (2547, หน้า 134) ให้ความหมายของเรียงความว่า เป็นข้อความหลายย่อหน้า ซึ่งประกอบด้วยชื่อเรื่อง และมีข้อความบรรยายหรืออธิบายขยายความภายในขอบเขต ของชื่อเรื่อง โครงสร้างในการแบ่งย่อหน้าค่านำ ย่อหน้าเนื้อเรื่อง ย่อหน้าสรุป

สุทธิ ชัตติยะ (2552, หน้า 34) กล่าวว่า เรียงความเป็นรูปแบบการเขียนประเภทหนึ่งของการเขียนเพื่อการสื่อสาร เรียงความเรื่องหนึ่ง ๆ มีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ 1) เอกภาพ คือ ทุกย่อหน้าต้องมีความสอดคล้องกัน ภายใต้หัวข้อเรื่องและชื่อเดียวกัน 2) สัมพันธภาพ คือ ทุกย่อหน้ามีความต่อเนื่องกันตามลำดับโดยไม่ซ้ำซ้อนหรือสับสน 3) สาระตถภาพ หมายถึง แต่ละย่อหน้ามีใจความสำคัญซึ่งเป็นประเด็นหลักเพียงเรื่องเดียว

ชัยนันท์ นันทพันธ์ (อ้างถึงใน พิมาน แจ่มจรัส, 2556, หน้า 385 – 386) กล่าวไว้ว่าการเขียนเรียงความ คือ การแสดงความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การแสดงออกดังกล่าวนี้ย่อมทำได้ด้วยการเขียนเป็นตัวหนังสือ จะพูดก็ดี จะเขียนเป็นตัวหนังสือก็ดี เราย่อมหยิบเอาถ้อยคำมาเรียงลำดับกันเป็นข้อความสั้น ๆ เรียกว่า แต่ละประโยคย่อมมีเนื้อเรื่องติดต่อกันรวมเป็นข้อความใหญ่ เรียกว่า เรื่องหนึ่ง

สรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการนำข้อความมาเขียนให้เป็นเรื่องราว โดยเขียนให้ตรงกับหลักการเขียนเรียงความ คือ มีชื่อเรื่อง มีองค์ประกอบทั้งส่วนค่านำ เนื้อเรื่อง และสรุป มีลำดับเรื่องถูกต้อง ทุกย่อหน้ามีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ตรงประเด็น มีความคิดแปลกใหม่ ท่วงทำนองการเขียนดี มีความงามในรูปแบบ และอ่านง่าย

2. ความสำคัญของความสามารถในการเขียนเรียงความ

เจือ สตะเวทิน (2516, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 23) กล่าวถึงความสำคัญและความสามารถในการเขียนเรียงความไว้ว่า การเขียนเรียงความต้องแสดงปัญญา ทั้งปัญญาตนและปัญญาท่าน กล่าวคือ ปัญญาตน 80% ปัญญาท่าน 20% ถ้าใช้ปัญญาตนทั้ง 100% ผู้อ่านจะรู้สึกว่าเรียงความเรื่องนั้นหลักฐานอ่อน เป็นความคิดคนเดียว แต่ถ้าใช้ปัญญาท่านอ้างอิงด้วย จะช่วยให้เรียงความมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ เพราะได้ค้นคว้า ไม่ใช่เขียนเองอย่างเลื่อนลอย ถือว่าขาดศิลปะ

ชัยนันท์ นันทพันธ์ (อ้างถึงใน พิมาน แจ่มจรัส, 2556, หน้า 386) กล่าวไว้ว่า การเขียนเรียงความ เป็นการฝึกให้ผู้เขียนรู้จักใช้ความคิด ความเห็น และความรู้ของตนในการเขียนเรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องราว และถ่ายทอดความรู้สึกออกสู่ผู้อ่าน เมื่อผู้อ่านได้อ่านแล้วสามารถที่จะเข้าใจตามลำดับเนื้อความที่เป็นขั้นตอน ทั้งนี้ก็เพราะการเขียนเรียงความต้องเขียนตามหลักการใช้ภาษา ความถูกต้อง เนื้อหาสาระน่าอ่าน ซึ่งต่างจากการเขียนและการประพันธ์ประเภทอื่น ๆ

หลวงสำเร็จวรรณกิจ (อ้างถึงใน พินาน แจ่มจรัส, 2556, หน้า 385) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความไว้ว่า ผู้ที่เขียนเรียงความได้ดีและย่อความได้เก่ง ย่อมประสบผลดีหลาย ๆ ทาง ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ช่วยในการสอบ การเขียน การพูด และการจำ เป็นต้น

สุวัฒน์ วรรณิก (อ้างถึงใน พินาน แจ่มจรัส, 2558, หน้า 386) กล่าวว่า การเขียนเรียงความ นับว่ามีความสำคัญ และเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการใช้ภาษาไทย...แต่ปรากฏว่านักเรียนและนักศึกษาตลอดจนประชาชนคนไทยอีกมากยังอ่อนและขาดความเข้าใจในการใช้ภาษาไทย ... การช่วยกันส่งเสริมและพัฒนาภาษาไทยจึงเป็นเรื่องที่ประชาชนคนไทยต้องช่วยกัน โดยเฉพาะการส่งเสริมการเขียน เพื่อความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 23) กล่าวว่า การเขียนเรียงความมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาไทย เพราะผู้เขียนเรียงความนอกจากจะต้องค้นคว้าด้านความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนยังต้องแสดงความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเองลงไว้ในข้อเขียนนั้น ๆ รวมไปถึงการใช้ภาษาให้ถูกต้อง สละสลวยน่าอ่าน ได้สาระชัดเจน เป็นการแสดงออกถึงปัญญาของผู้เขียนอีกด้วย

จากการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เรียน เนื่องจากการเขียนเรียงความเป็นการฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าความรู้ เพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่จะเขียน อีกทั้งยังมีส่วนที่เป็นความคิดเห็น ซึ่งสื่อให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ฝึกการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการติดต่อสื่อสารต่อไป หากสามารถเขียนเรียงความได้ดี ก็อาจประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ได้เช่นกัน

3. หลักการเขียนเรียงความ

หลักการเขียนเรียงความ มีดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2546, หน้า 146) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนเรียงความไว้ดังนี้

1. เขียนชื่อเรื่องไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ
2. เขียนชื่อด้วยลายมือที่ชัดเจน อ่านง่าย และเขียนถูกต้องตามอักขรวิธี
3. เว้นว่างหน้ากระดาษทั้งซ้ายและขวาพองาม ไม่เขียนขีดริมกระดาษหรือเขียนตกขอบกระดาษ เว้นว่างหน้ากระดาษทั้งซ้ายและขวาพองาม รวมทั้งไม่เขียนฉีกคำ
4. วางโครงเรื่องเพื่อลำดับเรื่องราวให้เป็นไปตามลำดับก่อนและหลัง ก่อนที่จะลงมือเขียน

5. ไม่ควรเขียนเรียงความเพียงย่อหน้าเดียว ต้องแบ่งเป็นย่อหน้าค่านำ เนื้อเรื่อง และสรุป ในส่วนเนื้อเรื่องอาจมีย่อหน้าหลายย่อหน้าก็ได้ แล้วแต่เนื้อเรื่อง การตั้งย่อหน้าในแต่ละครั้งควรเขียนให้ตรงกัน ต้องมีความสัมพันธ์เป็นเอกภาพ โดยคำนึงถึงสัมพันธภาพด้วย

6. ชื่อเรื่องและเนื้อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์เป็นเอกภาพด้วย

7. เนื้อเรื่องต้องประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นจริง ผู้เขียนจึงค้นคว้าเรื่องที่จะเขียนให้แจ่มแจ้งก่อน

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 30 – 31) กล่าวว่า หลักการเขียนเรียงความที่สำคัญ มีดังนี้

1. เขียนตรงตามส่วนประกอบของเรียงความ คือ มีส่วนนำเรื่อง เนื้อเรื่อง และส่วนปิดเรื่อง ย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายเป็นส่วนนำเรื่องและส่วนปิดเรื่อง

2. เขียนตรงตามโครงร่างที่วางไว้ทุกประเด็น

3. เนื้อเรื่องที่วางไว้ตามโครงเรื่องควรเขียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการลำดับความต่อเนื่องสอดคล้องกัน อ่านเข้าใจ ประเด็นความคิดหลักต้องแจ่มชัด อย่าเขียนออกนอกเรื่อง ที่วางไว้

4. การนำเสนอเรื่อง นอกจากจะให้สารนำอ่านแล้ว ยังควรต้องเลือกสรรข้อความที่เหมาะสมมากแล้ว จะทำให้น้ำหนักของถ้อยคำน่าเชื่อถือ สามารถจูงใจให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม ถ้อยคำที่เลือกสรรไว้

5. มีความคิดแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ สอดแทรกในข้อเขียนอย่างเหมาะสมเจาะกลมกลืน นับเป็นท่วงทำนองการเขียนที่เฉพาะตัว น่าสนใจ หรือแสดงความคิดสร้างสรรค์

6. มีสำนวนการเขียนดี มีโวหาร คือ มีถ้อยคำที่เรียบเรียงน่าอ่าน มีการแสดงถ้อยคำออกมาเป็นข้อความที่เปรียบเทียบ

7. มีความงามในรูปแบบคือ หัวข้อกลางหน้ากระดาษ หัวข้อย่อหน้า หัวข้อย่อย จะวางรูปแบบได้สัดส่วนเหมาะสมเจาะ สวยงาม น่าอ่าน ไม่สับสน ย่อหน้าใหม่ทุกครั้งเมื่อต้องเปลี่ยนเรื่องใหม่

8. เรียงความที่ดีต้องประกอบด้วยเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

3.1 การเขียนค่านำ

พิมาน แจ่มจรัส (2556, หน้า 338) กล่าวถึงการเขียนค่านำไว้ดังนี้ ค่านำ นับว่ามีความสำคัญมาก การเขียนค่านำเป็นการเขียนที่ยากที่สุด เพราะเป็นการเริ่มต้นความคิดที่จะเขียน และต้องพยายามเขียนให้ดีที่สุด ซึ่งบางทีอาจต้องเสียเวลาคิดเป็นเวลานานกว่าที่จะเขียนลงไปให้ได้ แต่ถ้ารู้จักวิธีการเขียนค่านำก็จะช่วยลดความยุ่งยากและประหยัดเวลาได้มากทีเดียว

ศาสตราจารย์ เจ็อ สตะเวทิน กล่าวไว้ใน “ตำรับเรียงความ” ว่า

“...เรียงความทุกเรื่องมีรูปเหมือนคนเรา ท่อนศีรษะเหมือนค่านำ ท่อนตัวเหมือนตัวเรื่อง ท่อนล่างเหมือนคำลงท้าย ถ้าขาดส่วนประกอบทั้งสามนี้อย่างใดอย่างหนึ่ง เรียงความก็เหมือนคนพิการ กล่าวคือ เรียงความที่ไม่มีค่านำ คือเรียงความคอขาด เรียงความที่ไม่มีคำลงท้าย คือ เรียงความขาขาด เป็นเรียงความไม่สมประกอบ ไม่ได้คะแนนดีแน่... ขอนักศึกษาอย่าได้เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่มีความสำคัญ แต่อันที่จริงแล้วสำคัญมาก เพราะเรียงความ เป็นศิลปะเรียงความต้องงามทั้งรูปร่างและงามถ้อยคำ ถ้ารูปไม่งามก็ขาดองค์ประกอบของศิลปะแห่งการเขียนเรียงความ...”

หลักสำคัญการเขียนค่านำให้ดีขึ้นต้องมีอุบายหรือวิธีชักชวนให้ผู้อ่านอ่านเรียงความของเราให้จบ ค่านำที่ดีคนอ่านจะติดตามเรื่องของเราโดยตลอด ถ้าค่านำไม่ดีเขาจะหยุดอ่านแต่ตอนต้น เพราะฉะนั้นหลักใหญ่หลักเดียวว่าเขียนอย่างไรก็ได้ แต่ต้อง “ก่อความสนใจ” ให้แก่ผู้อ่านมากที่สุด เขียนอย่างไรให้ “ผู้อ่านสนใจมากที่สุด”

สิ่งสำคัญที่ควรเลี่ยงไม่ควรนำมาเขียนในค่านำ คือ

1. อย่าเอาประวัติศาสตร์ที่รู้จักกันดีแล้วมาเป็นค่านำ
2. อย่าอธิบายฟุ้งซ่านโดยไม่มีจุดหมายของเรื่อง
3. อย่าขึ้นค่านำด้วยคำบอกเล่าอันเกินควร

การเขียนค่านำ จึงควรมีลักษณะดังนี้

1. ยกคำพังเพยหรือสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง
2. อธิบายความหมายของเรื่อง
3. ขึ้นต้นด้วยคำกล่าวของบุคคลสำคัญ แต่ให้มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่เขียน
4. เล่าเรื่อง
5. ตั้งคำถามหรือปัญหาที่น่าสนใจ
6. อธิบายชื่อเรื่อง
7. กล่าวถึงจุดประสงค์ของเรื่องที่เขียน

กล่าวโดยสรุป การเขียนค่านำที่ดีนั้น ผู้เขียนต้องเขียนให้เร้าความสนใจของผู้อ่าน ค่านำจะต้องเป็นความคิดแปลกใหม่ หรือความคิดสนุก ต้องมีลักษณะนำหรือเชิญให้อ่านเรื่องให้จบให้ได้ ความยาวของค่านำมีขนาดหนึ่งย่อหน้า นับได้ว่าค่านำมีส่วนสำคัญอย่างมากในการเรียกร้องความสนใจของผู้อ่านตั้งแต่เริ่มต้นอ่านเรื่อง และดึงดูดให้ติดตามเรื่องไปโดยตลอด

3.2 การเขียนเนื้อเรื่อง

พินาน แจ่มจรัส (2556, หน้า 380) กล่าวว่า เมื่อเขียนคำนำแล้ว องค์ประกอบของเรียงความต่อมาก็คือเนื้อเรื่อง การเขียนเรียงความให้มีสาระน่าอ่านนั้น ต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริง รายละเอียด ความคิดเห็น ซึ่งเราได้มาจากประสบการณ์ การสังเกต ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้นคว้าหรือเกี่ยวกับเรียงความทางวิชาการ ก็ต้องมีพยานหลักฐานอ้างอิง การเขียนเรียงความในบางเรื่อง เช่น การเขียนเรียงความนอกห้องสอบไล่หรือเขียนประกวดชิงรางวัล บางแห่งระบุว่า ต้องมีการอ้างอิง มีบรรณานุกรม หรือเชิงอรรถ

เนื้อเรื่องของเรียงความนอกจากจะให้ความรู้แก่ผู้อ่านแล้ว ก็ต้องให้ผู้อ่านสนใจและเพลิดเพลินด้วย ขณะเดียวกันต้องระมัดระวังไม่ให้เขียนออกนอกเรื่อง ต้องพยายามเขียนให้เป็นไปตามเค้าโครงเรื่องที่ตั้งไว้

เนื้อเรื่อง มีหลักการเขียน คือ

1. การเขียนเนื้อเรื่อง เขียนตามลำดับเนื้อหาของเรื่อง เช่น การเขียนลำดับตามกาลเวลา การเขียนเล่าเรื่องเหตุการณ์ การเขียนลำดับจากเรื่องที่สำคัญน้อยไปสู่เรื่องที่สำคัญมาก การเขียนลำดับจากเหตุและผล เป็นต้น

2. การเขียนย่อหน้า ในเรียงความเรื่องหนึ่ง ๆ มีหลาย ๆ ย่อหน้า คนที่ไม่เคยเล่าเรียนวิชาเขียนหนังสือย่อมไม่ทราบว่า ย่อหน้ามีความสำคัญอย่างไร ข้อผิดพลาดที่ปรากฏให้เห็นก็คือ เขียนเรียงความทั้งเรื่องโดยไม่ย่อหน้าเลย ขณะเดียวกันบางคนมีย่อหน้า แต่ไม่รู้หลักเกณฑ์ เช่น เขียนไปเรื่อย ๆ พอเห็นขนาดพอสมควรก็ย่อหน้าเสียทีหนึ่ง อย่างไรก็ตาม วิธีย่อหน้าแบบนี้ดีกว่าไม่ย่อหน้าเอาเสียเลย

การย่อหน้ามีความสำคัญมากในการเขียนเรียงความ กล่าวคือ ทำให้รูปทรงของเรียงความสวยงาม ทำให้ผู้อ่านมีเวลาพักสายตาและสมอง คืออ่านไม่รู้สึกรำคาญหรือเหนื่อยเร็ว ทำให้ผู้อ่านมีโอกาสติดตามที่ผู้เขียนแสดงข้อความ

กล่าวโดยสรุป ย่อหน้าก็คือเรียงความเรื่องน้อย ๆ เรื่องหนึ่งซึ่งประกอบขึ้นด้วยหลายประโยค ประโยคเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ประติดประต่อกัน พุดถึงเรื่องเดียว แล้วมุ่งแสดงให้ผู้อ่านทราบความคิดข้อเดียว

3. การเขียนประโยคเนื้อความ ประโยคเนื้อความคือ ประโยคที่รวมความทั่วไปของย่อหน้าไว้ทั้งหมด เช่น ประโยคที่ขึ้นต้นในย่อหน้าประโยคแรก ส่วนประโยคถัดไปเป็นประโยคขยายความในประโยคแรก

การวางประโยคเนื้อความอาจวางไว้ต้นประโยค ท้ายประโยค หรือวางทั้งต้นและท้ายประโยค ขณะเดียวกัน ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของประโยคและย่อหน้าแต่ละย่อ

หน้าด้วย เช่น ใช้คำว่า “ด้วยเหตุนี้” หรือ “ดังนั้น” ในการขึ้นต้นย่อหน้าที่สองให้มีความสัมพันธ์กับย่อหน้าแรก เป็นต้น

3.3 การเขียนคำลงท้ายหรือบทสรุป

พินาน แจ่มจรัส (2556, หน้า 391) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การเขียนคำนำและคำลงท้ายหรือสรุปคำนำเป็นการเขียนที่ยากที่สุด ก่อนเขียนเรียงความเรื่องใด ๆ ก็ต้องพิจารณาให้ดีว่าเขียนคำนำอย่างไรจึงจะชวนคนให้อ่านและเมื่อเขียนเรื่องราวโดยตลอดก็เข้าใจได้ความรู้ความเพลิดเพลิน เมื่ออ่านมาถึงตอนจบเรื่องหรือบทสรุปตอนท้ายของเรื่องแล้ว บังเกิดความประทับใจได้ข้อคิดแปลกใหม่ องค์ประกอบหรือลักษณะเรียงความที่มีองค์ประกอบดังกล่าวครบถ้วน จึงเป็นการเขียนเรียงความที่มีคุณค่า

4. การวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ

การวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ วัดได้จาก “ผลงาน” คือการเขียนเรียงความ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวทางในการตรวจเรียงความไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 18) ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจผลงานเรียงความ ดังตาราง 7 ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ดังกล่าวในการตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความในครั้งนี้

ตาราง 7 แสดงเกณฑ์การให้คะแนน การเขียนเรียงความ (20 คะแนน)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. การตั้งชื่อเรื่อง	-	-	-	ตั้งชื่อเรื่อง	ตั้งชื่อเรื่อง
1.1 ชื่อเรื่องมีคำที่สื่อความหมายได้ตรงหรือสอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด				ได้ตามเกณฑ์	ได้ตามเกณฑ์
1.2 ใช้คำ วลี ประโยค หรือข้อความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา				ครบ 2 ข้อ	1 ข้อ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2. การเขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ
2.1 นำเสนอประเด็นหลัก เพียงประเด็นเดียว	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ
2.2 ลำดับความคิดต่อเนื่อง	สำคัญ	สำคัญ	สำคัญ	สำคัญ	สำคัญ
2.3 เนื้อหามีความสัมพันธ์ กับประเด็นที่กำหนด	ตาม เกณฑ์	ตาม เกณฑ์	ตาม เกณฑ์	ตาม เกณฑ์	ตาม เกณฑ์
2.4 ความเป็นเหตุเป็นผล	ครบ 5 ข้อ	4 ข้อ	3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
2.5 มีการนำเสนอแนวคิด ใหม่					
3. การเขียนคำนำและสรุป		เขียนคำ	เขียนคำ	เขียนคำ	เขียนคำ
3.1 ใช้คำถาม การให้ ความหมาย ชั่ว คำคม สำนวน บทกลอน หรือ ภาษาวรรณศิลป์อย่าง ใดอย่างหนึ่ง		นำ และ สรุปได้ ตาม เกณฑ์ ครบ 4 ข้อ	นำ และ สรุปได้ ตาม เกณฑ์ 3 ข้อ	นำ และ สรุปได้ ตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	นำ และ สรุปได้ ตาม เกณฑ์ 1 ข้อ
3.2 มีสาระสอดคล้องกับ ประเด็นที่กำหนด					
3.3 นำความคิดหรือย่อ ความคิดตามความคิด หลักในเนื้อหาหรือไม่ นอกประเด็น					
3.4 สัดส่วนสมดุลกับ เนื้อเรื่อง					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4. การใช้ภาษา	-	-	ใช้ภาษา	ใช้ภาษา	ใช้ภาษา
4.1 การเลือกใช้คำได้ ถูกต้องและสละสลวย			ได้ตาม เกณฑ์	ได้ตาม เกณฑ์	ได้ตาม เกณฑ์
4.2 ใช้ประโยคสื่อ ความหมายได้			ครบ 3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
4.3 เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง และเขียนไม่ฉีกคำ					
5. การเขียนสะกดคำ (เขียนผิดซ้ำ ให้นับเป็น 1 คำ)	-	-	เขียน ถูกต้องทุก คำ	เขียนผิด 1-2 คำ	เขียนผิด 3 คำขึ้นไป
6. ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย และถูกต้อง ตามคำชี้แจง	-	-	เขียนได้ ตาม เกณฑ์	เขียนได้ ตาม เกณฑ์	เขียนได้ ตาม เกณฑ์
6.1 เขียนตัวอักษรอ่านง่าย			ครบ 3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
6.2 สะอาดเรียบร้อย					
6.3 เขียนได้ตามจำนวน บรรทัดที่กำหนด					

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สิริมาน ยูวโสภีร์ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ เจตคติและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนเขียนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบบรรทัดฐาน และการสอนแบบเดิม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ เจตคติและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐาน และการสอนตามการสอนแบบเดิม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 103 คน ของโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จับฉลากเพื่อแยกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง

จำนวน 49 คน ซึ่งได้ รับการสอนเขียนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐาน และกลุ่มควบคุม จำนวน 54 คน ซึ่งได้ รับการสอนตามการสอนแบบเดิม แต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 60 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกันแล้วดำเนินการทดลองตามการวิจัยแบบ The Randomized Control Group Pretest-posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเขียน ผลปรากฏว่า การสอนตามแนวทฤษฎีอรรถฐานช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษแตกต่างจากการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐนิชา บุญสุข (2546) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง การสอนอ่านตามแนวอรรถฐาน และผลต่อโครงสร้างการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านกับความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวอรรถฐาน ณัฐนิชาได้ดำเนินการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแคว้นวิเศษวิทยาคม อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 41 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอนอ่าน ตามแนวอรรถฐาน จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและทดสอบวัดความสามารถในการเขียนก่อนและหลังเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวอรรถฐานมีความเข้าใจในการอ่านและมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอ่านตามแนวอรรถฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ความเข้าใจในการอ่านกับความสามารถในการเขียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฉัตรชัย อภิวัฒน์สนอง (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานกับวิธีการสอนตามคู่มือครู ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2547 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 80 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน ฉัตรชัยดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองสอนกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอนทั้งสองกลุ่มเป็นเนื้อหาเดียวกัน ในการดำเนินการทดลอง ฉัตรชัยได้ทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษชุดเดียวกัน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผลปรากฏว่า วิธีการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ การเขียนภาษาอังกฤษ และมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ แตกต่างจากวิธีการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

อินทร์วุธ เกษตรระชนม์ (2551) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง ผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อเปรียบเทียบผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานกับนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ อินทร์วุธ ได้ดำเนินการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน (กลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม กรุงเทพมหานคร ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ เกณฑ์การตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ และเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มทดลอง ใช้สอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐาน จำนวน 8 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการเรียนรู้จากต้นแบบ ขั้นวางแผนคิดเนื้อเรื่องใหม่ตามแนวต้นแบบ และขั้นเขียนงานโดยอิสระ สำหรับกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 8 แผน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนตาม

แนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อีกด้วย

นฤมล ช่วยกลาง (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมแบบอรรถฐานเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษเชิงแสดงสาเหตุและผลกระทบของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษเชิงแสดงสาเหตุและผลกระทบของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการสอนเขียนแบบอรรถฐาน 2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนแบบอรรถฐาน นฤมล ดำเนินการวิจัย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 5 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ ในการทดลอง คือ แผนการจัดกิจกรรมการสอนแบบอรรถฐาน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบการเขียนก่อนและหลัง การใช้กิจกรรม แบบประเมินความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการสอนของครู แบบบันทึกประจำวันของนักเรียน แบบสอบถาม สำหรับสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนแบบอรรถฐาน และแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง ผลปรากฏว่า กิจกรรมที่จัดขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม และความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งนักเรียนมีความสามารถในการเขียนหลังการจัดกิจกรรมการสอน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการสอนเขียนแบบอรรถฐาน อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนแบบอรรถฐาน พบว่า แนวคิดการสอนแบบอรรถฐานสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียน ทั้งการเขียนภาษาไทยและเขียนภาษาอังกฤษ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Kim (2006, อ้างถึงใน อินทร์วรุณ เกษตระชนม์, 2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการสอนการเขียนภาษาอังกฤษตามแนวคิดอรรถฐานให้นักเรียนเกาหลี ตามบริบทของประเทศเกาหลี ผลการศึกษาพบว่า การสอนการเขียนให้นักเรียนที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษน้อยได้มี

ศักยภาพในการเขียนมากขึ้น และสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดได้นั้น ผู้สอนต้องนำกระบวนการเขียนมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐาน

Shecter and Schechter (1987) ได้ศึกษาความสามารถทางการอ่าน และเขียนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานของเด็กนักเรียนในเมือง ซึ่งต่างวัฒนธรรมในห้องเรียนเดียวกัน ระดับ 5 จำนวน 30 คน ใช้การวิจัยแบบสังเกตพฤติกรรม (Ethnographic Observation) ใช้เวลา 1 ปี เนื้อหาที่ใช้ในการสอนคือ อรรถลักษณะ 2 ชนิด ได้แก่ เรื่องนวนิยายวิทยาศาสตร์ และเรื่อง จินตนาการ (Science Fiction Versus Fantasy) จากนั้นผู้สอน และผู้วิจัยทำการประเมินผลการเรียนรู้ภาษา และความเข้าใจเรื่องราวจากการสัมภาษณ์ และการเขียนเล่าเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ปริบทที่นำมาใช้นั้นช่วยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจภาษา และการใช้ภาษาได้อย่างดียิ่ง

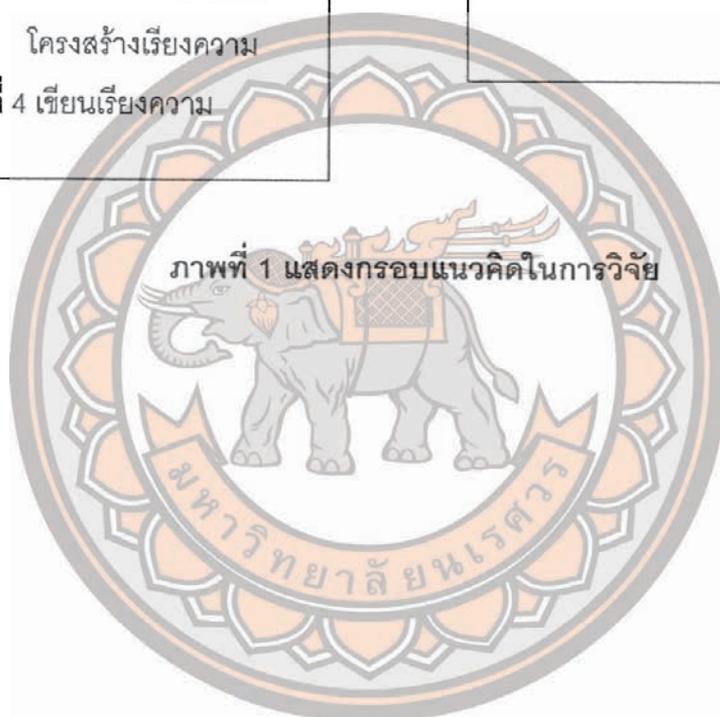
Hyland (1990) ได้ทำการวิจัยศึกษาผลของการสอนคำอธิบายอรรถลักษณะที่มีต่อการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษเชิงโต้แย้ง (Argumentative Essay) พร้อมทั้งนำเสนอรูปแบบภาษา ของการเขียนในการเรียงความลักษณะนี้ ซึ่งปรากฏว่ามีประโยชน์มาก และส่งผลต่อคุณภาพของงานเขียนอย่างมาก

Marshall (1991) นำแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานที่มีต่อการเขียนรายงาน (Report Writing) ในวิชาเฉพาะสาขากับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีปาปัวนิวกินี สาขาวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้สอนได้ฝึกการใช้รูปแบบทางภาษา เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้โครงสร้างการเขียนรายงานในวิชาเฉพาะสาขาเพื่อสื่อความคิด สำหรับการประเมินผลงานของนักศึกษานั้น ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วย ซึ่งผู้สอนได้รับความสะดวกมากเพราะโปรแกรมนี้จะช่วยตอบคำถามและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาในการเขียนรายงานทุก ๆ ด้าน เช่น จุดมุ่งหมาย เครื่องมือและเนื้อหาที่ใช้ วิธีการ ผลการทดสอบ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นโปรแกรมดังกล่าวยังช่วยให้ผู้สอนสามารถประเมินผลงานเขียนรายงานได้อย่างถูกต้อง

Swales (1995) ได้ใช้การสอนแบบอรรถฐานในรายวิชาการอ่าน โดยดูความสามารถในการอ่านของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมิชิแกน 11 คน ผลการทดลองพบว่าวิธีสอนแบบอรรถฐานเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการอ่านของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จากงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนแบบอรรถฐาน พบว่า แนวคิดการสอนแบบอรรถฐานสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถทั้งด้านการอ่าน และการเขียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ประยุกต์กระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ดังนี้

1.1 ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1.2 อาจารย์ระวีวรรณ อินทรประพันธ์ ศึกษาราชการบำนาญ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

1.3 อาจารย์สมพิชญ์ ขอบเขต ศึกษาราชการบำนาญ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินสุวรรณ จำนวน 3 คน จำแนกระดับความสามารถเป็นสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 1 คน โดยจำแนกระดับความสามารถจากผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน เมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงจะมีเกรด 3.5 - 4 นักเรียนที่มีระดับความสามารถปานกลางจะมีเกรด 2.5 - 3 และนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำกว่าปานกลางจะมีเกรด 1 - 2 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และเวลา

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง จำนวน 9 คน จำแนกระดับความสามารถเป็นสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 3 คน โดยจำแนกระดับความสามารถเป็นสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 1 คน โดยจำแนกระดับความสามารถจากผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน เมื่อจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงจะมีเกรด 3.5 - 4 นักเรียนที่มีระดับความสามารถปานกลางจะมีเกรด 2.5 - 3 และนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำกว่าปานกลางจะมีเกรด 1 - 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
3. แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิด หลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ดังนี้

1.2.1 ศึกษาอรรถลักษณะ เนื่องจากสาระการเรียนรู้แกนกลาง กำหนดไว้ว่า การเขียนเรียงความ ซึ่งไม่ได้ระบุว่าต้องเป็นการเขียนเรียงความในรูปแบบใด ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา

แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เรื่อง อรรถลักษณะของภาษา ซึ่งมีอรรถลักษณะสำคัญที่ใช้ในการสื่อความ 8 ชนิด คือ

1. การเล่าเรื่องจากประสบการณ์
2. การรายงาน
3. การอธิบาย
4. การแสดงความคิดเห็น
5. การแสดงวิธีการ
6. การเล่าเรื่องหรือการบรรยายเชิงจินตนาการ
7. การอภิปราย
8. การสังเกต

ผู้วิจัยได้ศึกษาอรรถลักษณะแต่ละประเภท เพื่อนำไปประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 แสดงข้อมูลอรรถลักษณะแต่ละประเภท

อรรถลักษณะ	ความหมาย	โครงสร้างการดำเนินเรื่อง		การใช้ภาษา	
1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์	เป็นการเขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา และจากประสบการณ์ของผู้เขียน	เริ่มด้วยบทนำ	- เล่าเรื่องราวในอดีต - มีลำดับเหตุการณ์ต่อเนื่อง	มีบทสรุปบอก ความเห็นส่วนตัว	ใช้คำวิเศษณ์บอกเวลา
2. การรายงาน	การเขียนให้ความรู้แก่ผู้อ่าน	บอกนิยาม	- บอกรายละเอียดหรือลักษณะของเรื่องนั้น ๆ - บอกโทษ หรือประโยชน์	-	มีคำกริยา เช่น เป็น อยู่ คือ เป็นต้น

อรรถลักษณะ	ความหมาย	โครงสร้างการดำเนินเรื่อง	การใช้ภาษา
		-บอก ความสำคัญ	
3. การอธิบาย	เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์และผลว่าเกิดขึ้นอย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น	- บอกหลักการสาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้น ๆ	มีบทสรุปจากหลักการ - เป็นประโยคบอกเล่า - ใช้คำสันธานเชื่อมประโยคเพื่อบอกความเป็นเหตุผลต่อกัน - ใช้คำวิเศษณ์เพื่อการขยายความของการกระทำให้ชัดเจน
4. การแสดงความคิดเห็น	เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง	- เขียนแสดงความคิดเห็นโดยระบุเหตุผลอย่างชัดเจน เช่นเขียนให้เห็นถึงประโยชน์และ ความสำคัญ - มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุ	บทสรุปย่อการแสดงความคิดเห็นของตนเอง - มีประโยคสนับสนุนหรือการขยายความในแต่ละความคิด นำเสนอใจและ นำเชื่อถือ

อรรถลักษณะ	ความหมาย	โครงสร้างการดำเนินเรื่อง			การใช้ภาษา
			และผลที่เสนอ ในแต่ละความ คิดเห็น		- ใช้คำสรรพนาม นามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3
5. การแสดง วิธีการ	เป็นการแสดง แนะนำการ ปฏิบัติ ซึ่งจะ กล่าวถึง กระบวนการ หรือขั้นตอน ปฏิบัติที่ ชัดเจน	-	- ให้ รายละเอียด ของวัสดุ อุปกรณ์ที่ ต้องใช้ - เรียงลำดับ ขั้นตอนใน การปฏิบัติ	-	- ใช้ประโยค บอกให้ทำ เป็นขั้นตอน - ใช้คำกริยาที่ บอกการ ปฏิบัติ - ใช้คำนาม
6. การเล่าเรื่อง หรือการ บรรยายเชิง จินตนาการ	เป็นการเขียน เรื่องเล่า จินตนาการ	มีการนำ เรื่องเพื่อ บอกความ เป็นไปของ เรื่องมี รายละเอียด เกี่ยวกับ บุคคล สถานที่ เวลา	- มีลำดับ เหตุการณ์ใน เรื่อง - แสดงปม ปัญหาของ เรื่อง - แสดงความที่ ขยายของ เรื่องหรือการ แก้ปัญหา	ให้คิดพจน์ หรือข้อ เตือนใจท้าย เรื่อง	- นิยมให้เป็น เรื่องราวใน อดีต - ใช้บุพบทบอก เวลา สถานที่ - ใช้สรรพนาม บุรุษที่ 3 ใน การกล่าวถึง หรืออ้างอิง บุคคลหรือ สิ่งของอื่น ๆ - ใช้คำสันธาน เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ของเรื่อง

อรรถลักษณะ	ความหมาย	โครงสร้างการดำเนินเรื่อง			การใช้ภาษา
7. การ อภิปราย	เป็นการเขียน เพื่อแสดงถึง เหตุผลและ ความจำเป็น ของเรื่องใด เรื่องหนึ่ง โดย ชี้ให้เห็นข้อดี และข้อเสีย อย่างชัดเจน	ให้หลักการ หรือความ สำคัญของ เรื่องให้ ชัดเจน	กล่าวถึงข้อ ขัดแย้งหรือ สนับสนุน โดย มีการอ้างอิง แสดงผล	ตอนท้าย กล่าว เสนอแนะ เชิงสรุปว่า ควรทำ อย่างไร สนับสนุน อย่างไร โดยย่อ หลักการ หรือความ สำคัญของ เรื่อง เช่นเดียวกับ บทนำ	- มีข้อความ แสดงความ คิดเห็นที่ เกี่ยวข้องกับ ตนเองหรือ ผู้อื่น - ใช้ประโยค บอกเล่า - มีข้อความ สนับสนุนหรือ อ้างอิงหรือให้ เหตุผล - ใช้คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำ วิเศษณ์ เพื่อ แสดงความ ขัดแย้งคล้าย ตามหรือเป็น เหตุเป็นผล แก่กัน
8. การสังเกต	เป็นการเขียน เพื่อให้ ความเห็นและ ให้ รายละเอียด ของการ	มีบทนำ เกี่ยวกับสิ่ง ที่สังเกตบ่ง บอกเวลา หรือสถานที่	- มีลำดับของ การบอก รายละเอียด - ให้ความเห็น เกี่ยวกับการ สังเกต	-	- มีวิเศษณ์บ่ง บอกเวลาหรือ สถานที่และ ลำดับของ การบอก รายละเอียด

อรรถลักษณะ	ความหมาย	โครงสร้างการดำเนินเรื่อง	การใช้ภาษา
	สังเกตสิ่งใด สิ่งหนึ่ง		- ใช้ คำคุณศัพท์ บอกลักษณะ ของคำนาม

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีบางอรรถลักษณะที่ไม่ได้ระบุส่วนนำและส่วนสรุปของโครงสร้างการดำเนินเรื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำอรรถลักษณะมาประยุกต์ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียน คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ได้ทั้งหมด ดังนี้

- 1) การเขียนเรื่องจากประสบการณ์
- 2) การรายงาน และการอธิบาย
- 3) การแสดงความคิดเห็น และการอภิปราย
- 4) การเล่าเรื่องหรือบรรยายเชิงจินตนาการ
- 5) การสังเกตและการแสดงวิธีการ

1.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบอรรถฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หัวข้อ จำนวน 16 ชั่วโมง ดังนี้

ตาราง 9 แสดงสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด หัวข้อ และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	หัวข้อ	เวลา (ชั่วโมง)
สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้ กระบวนการเขียนเขียน สื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูล	ป.6/4 เขียนเรียงความ	1. การเขียนเรียงความ จากประสบการณ์ 2. การเขียนเรียงความ ตามรูปแบบรายงาน และ การอธิบาย	2 4

สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	หัวข้อ	เวลา (ชั่วโมง)
สารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่าง มีประสิทธิภาพ		3. การเขียนเรียงความตาม รูปแบบการแสดงความ คิดเห็น และการอภิปราย	4
		4. การเขียนเรียงความตาม รูปแบบการเล่าเรื่องหรือ บรรยายเชิงจินตนาการ	2
		5. การเขียนเรียงความ ตามรูปแบบการสังเกตและ การแสดงวิธีการ	4
รวม			16

ตาราง 10 แสดงการสังเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการ เรียนรู้	คำนำ	เนื้อเรื่อง	สรุป	การใช้ภาษา
1.การเขียน เรียงความ จาก ประสบการณ์	เริ่มด้วยบท นำ	- เล่าเรื่องราวในอดีต - มีลำดับเหตุการณ์ ต่อเนื่อง	มีบทสรุป บอก ความเห็น ส่วนตัว	ใช้คำวิเศษณ์บอก เวลา
2.การรายงาน และการอธิบาย	บอกนิยาม	- บอกรายละเอียดหรือ ลักษณะของเรื่อง นั้น ๆ - บอกโทษ หรือ ประโยชน์ - บอกความสำคัญ	มีบทสรุป จาก หลักการ	- มีคำกริยา เช่น เป็น อยู่ คือ เป็น ต้น - เป็นประโยค บอก เล่า - ใช้คำสันธานเชื่อม ประโยคเพื่อบอก

กิจกรรมการเรียนรู้	คำนำ	เนื้อเรื่อง	สรุป	การใช้ภาษา
		- บอกหลักการ สาเหตุ และผล บอกลักษณะ ของเหตุการณ์นั้น ๆ		ความเป็นเหตุผล ต่อกัน - ใช้คำวิเศษณ์เพื่อ การขยายความ ของการกระทำให้ ชัดเจน
3. การแสดง ความคิดเห็น และการ อภิปราย	ให้หลักการ หรือ ความสำคัญ ของเรื่องให้ ชัดเจน	- เขียนแสดงความ คิดเห็นโดยระบุ เหตุผลอย่างชัดเจน เช่นเขียนให้เห็นถึง ประโยชน์และ ความสำคัญ - มีข้อความหรือ ประโยคสนับสนุนเหตุ และผลที่เสนอในแต่ ละความคิดเห็น - กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือสนับสนุนโดยมี การอ้างอิงแสดง เหตุผล	บทสรุปย่อ การแสดง ความ คิดเห็นของ ตนเพื่อเน้น ความ สำคัญของ เรื่องให้ น่าสนใจ และ น่าเชื่อถือ ตอนท้าย กล่าว เสนอแนะ เชิงสรุปว่า ควรทำ อย่างไร สนับสนุน อย่างไร โดยย่อ หลักการ	- มีเนื้อความ เกี่ยวกับความ คิดเห็นของตนเอง - มีประโยค สนับสนุนหรือการ ขยายความในแต่ ละความคิด - ใช้คำสรรพนาม บุรุษที่ 1 และบุรุษ ที่ 3 ในการ กล่าวถึง - ใช้คำที่บ่งบอกการ แสดงความคิดเห็น - มีข้อความแสดง ความคิดเห็นของ ตนเองหรือผู้อื่น - ใช้ประโยคบอกเล่า - มีข้อความ สนับสนุนหรือ อ้างอิงหรือให้ เหตุผล

กิจกรรมการเรียนรู้	คำนำ	เนื้อเรื่อง	สรุป	การใช้ภาษา
			หรือความ สำคัญของ เรื่อง เช่นเดียวกับ บทนำ	- ใช้คำเชื่อมเช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความ ขัดแย้งคล้ายตาม หรือเป็นเหตุเป็น ผลแก่กัน
4. การเล่าเรื่อง หรือการ บรรยายเชิง จินตนาการ	มีการนำเรื่อง เพื่อบอก ความเป็นไป ของเรื่องมี รายละเอียด เกี่ยวกับ บุคคลสถานที่ เวลา	- มีลำดับเหตุการณ์ใน เรื่อง - แสดงปมปัญหาของ เรื่อง - แสดงความที่ขยาย ของเรื่องหรือการแก้ ปมปัญหา	ให้ตีพจน์ หรือข้อ เตือนใจท้าย เรื่อง	- นิยมให้เป็น เรื่องราวในอดีต - ใช้บุพบทบ่งบอก เวลาสถานที่ - ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง หรืออ้างอิงบุคคล หรือสิ่งของอื่น ๆ - ให้คำสันธาน เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ เรื่อง
8. การสังเกต และการแสดง วิธีการ	มีบทนำ เกี่ยวกับสิ่งที่ สังเกตบ่ง บอกเวลาหรือ สถานที่	- มีลำดับของการบอก รายละเอียด - ให้ความเห็นเกี่ยวกับ การสังเกต - ให้รายละเอียดของ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ - เรียงลำดับขั้นตอนใน การปฏิบัติ	-	- มีวิเศษณ์บ่งบอก เวลาหรือสถานที่ และลำดับของการ บอกรายละเอียด - ใช้คำคุณศัพท์บอก ลักษณะของ คำนามต่าง ๆ

กิจกรรมการ เรียนรู้	คำนำ	เนื้อเรื่อง	สรุป	การใช้ภาษา
				- ใช้ประโยคบอกให้ ทำเป็นขั้นตอน - ใช้คำกริยาที่บ่ง บอกการปฏิบัติ - ใช้คำนาม

1.4 สังเคราะห์ขั้นตอนการสอนเขียน ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ได้
กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบอรรถฐาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานและ
กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

ขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐาน ของ Christie and others	กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนภาษาแบบอรรถฐาน
<p>ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการให้รูปแบบ (A modeling stage) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับอรรถลักษณะด้วยการอ่านตัวอย่างซึ่งทำหน้าที่เป็นต้นแบบของอรรถลักษณะนั้น ๆ โดยผู้เรียนจะช่วยกันสำรวจว่าเรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร และเป็นอรรถลักษณะแบบใด แล้วจึงวิเคราะห์โครงสร้าง การดำเนินเนื้อความ วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของอรรถลักษณะแต่ละแบบ</p>	<p>ขั้นตอนที่ 1 เรียนรู้อรรถลักษณะจากต้นแบบ นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านงานเขียน ซึ่งเป็นต้นแบบอรรถลักษณะ แล้วช่วยกันสำรวจว่าเรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามครูว่าเรื่องที่อ่านเป็นอรรถลักษณะแบบใด แล้วครูเฉลยว่าเรื่องนั้นเป็นอรรถลักษณะใด</p>
	<p>ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์อรรถลักษณะ นักเรียนศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับอรรถลักษณะ แล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่าเรื่องที่อ่านจากขั้นตอนที่ 1 มีโครงสร้างการดำเนินเนื้อความ และมีลักษณะการใช้ภาษา</p>

ขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐาน ของ Christie and others	กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนภาษาแบบอรรถฐาน
	อย่างไร จากนั้นเขียนสรุปเป็นแผนผัง ความคิด
<p>ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนกลางร่วมกันเกี่ยวกับ เนื้อความ (A joint negotiation stage) เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมการ เรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต การ ค้นคว้า การอภิปราย และการจัดบันทึกเกี่ยวกับ อรรถลักษณะที่จะนำไปฝึกเขียน</p>	<p>ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบ โครงสร้างเรียงความ นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตอรรถลักษณะ ต้นแบบจากขั้นตอนที่ 2 อีกครั้ง จากนั้นตก ลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความว่า หากต้องนำ อรรถลักษณะนั้น ๆ ไปเขียน ต้องมีการเขียน คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปอย่างไร แล้วร่วมกัน กำหนดประเด็นหัวข้อเรียงความ และ ออกแบบโครงสร้างเรียงความใหม่ ตามแนว โครงสร้างอรรถลักษณะที่ศึกษา และสมาชิก แต่ละคนไปค้นคว้าข้อมูล เพื่อนำมาเขียน เรียงความ จากนั้นรวบรวมข้อมูล</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3 ขั้นฝึกเขียนโดยอิสระ (An independent construction stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละคนได้ฝึกเขียนอย่างอิสระ โดยครูอาจกำหนดเป็นการเขียนรายบุคคลหรือ เขียนร่วมเป็นกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ดูแลคอยให้ ความช่วยเหลือ</p>	<p>ขั้นตอนที่ 4 เขียนเรียงความ นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเป็นกลุ่ม แล้ว จากนั้นฝึกเขียนเป็นรายบุคคล</p>

1.5 นำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐานที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบข้อมูล แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน โดยให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งได้กำหนดออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

1.6 นำผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความเหมาะสมที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ซึ่งเกณฑ์ขั้นต่ำในการพิจารณาว่ากิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมต้องมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไม่เกิน 1.00 โดยผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์ความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป

1.7 เนื่องจากการนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ จำเป็นจะต้องใช้ผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาเอกสารหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลาในการเรียน 16 ชั่วโมง ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน คือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเขียนเรียงความจากประสบการณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนเรียงความตามรูปแบบรายงาน และการอธิบาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การเขียนเรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การเขียนเรียงความตามรูปแบบการเล่าเรื่อง หรือการบรรยายเชิงจินตนาการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การเขียนเรียงความตามรูปแบบการสังเกตและการแสดงวิธีการ

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำ เพื่อนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้ว จึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งได้กำหนดออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์ และนำผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความเหมาะสมที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้

1.9 ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ในส่วนที่บกพร่องตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

1.10 นำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเครือข่ายอำเภอชาติตระการ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1.10.1 กลุ่มทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน โดยเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

1.10.2 กลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก ทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 3 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มนั้นประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 3 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ E_1/E_2 เท่ากับ 75/75

1.11 นำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน มาแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วมาจัดทำเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อในการสร้างแบบประเมิน

2.2 กำหนดกรอบเนื้อหาและประเด็นที่ต้องการประเมิน ดังนี้

2.2.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนถูกต้องตามขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐาน

2.2.2 ชั้นที่ 1 เรียนรู้วรรณคดีจากต้นแบบ

2.2.3 ชั้นที่ 2 วิเคราะห์วรรณคดี

2.2.4 ชั้นที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ

2.2.5 ชั้นที่ 4 เขียนเรียงความ

2.2.6 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียน

เรียงความ

2.3 สร้างแบบประเมินเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบปลายเปิดในส่วนท้ายของแบบประเมิน เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

5 หมายถึง	มีระดับความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง	มีระดับความเหมาะสมในระดับ มาก
3 หมายถึง	มีระดับความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง	มีระดับความเหมาะสมในระดับ น้อย
1 หมายถึง	มีระดับความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

นำแบบประเมินที่สร้างแล้วเสร็จไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและสอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำความคิดเห็นทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การแปลความหมายตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105 - 106) ดังนี้

4.51 – 5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ≥ 3.5 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ≤ 1

2.5 ปรับปรุง แก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3. แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำไว้ก่อนแล้วมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสม

3.2 กำหนดกรอบเนื้อหาและหัวข้อที่ต้องการประเมิน ดังนี้

- 3.2.1 สาระสำคัญ
- 3.2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 3.2.3 สาระการเรียนรู้
- 3.2.4 กิจกรรมการเรียนรู้
- 3.2.5 สื่อการเรียนรู้
- 3.2.6 การวัดและประเมินผล

3.3 สร้างแบบประเมินเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิดในส่วนท้ายของแบบประเมิน เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

3.4 นำแบบประเมินที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและความถูกต้องตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แล้วนำความคิดเห็นทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การแปลความหมายตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105 - 106) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีความเหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ≥ 3.5 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ≤ 1

3.6 ปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ติดต่อ ประสานงานกับทางบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อทำการออกหนังสือขอความ อนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยถึงผู้เชี่ยวชาญ

1.2 นัดหมายผู้เชี่ยวชาญในการประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน

1.3 ส่งกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน และแบบประเมิน ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ

1.4 รับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน และแบบ ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ คืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นัดหมายผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐานที่ปรับปรุงแล้ว จากนั้นส่งกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ

1.6 รับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน และแบบ ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้คืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ

2. การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 นัดหมายผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน

2.2 ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐานและแบบ ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ

2.3 รับแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐานและแบบ ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ คืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ

3. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 การประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐานไปหาประสิทธิภาพ โดยใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินสุวรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ทดลองกลุ่มหนึ่งต่อหนึ่งกับนักเรียนจำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับ ความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน จากนั้นนำไปหาประสิทธิภาพกับกลุ่ม 9 คน

3.2 การประเมินประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนภาษาแบบอรรถฐานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาประสิทธิภาพกับกลุ่ม 9 คน โดยใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับ ความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 3 คน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ มี ประสิทธิภาพเท่ากับ 77.11/76.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 จัดพิมพ์กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อ เสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับ สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐานโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1. นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้จากการประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มาตรวจให้คะแนน

1.2. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ในแต่ละรายการแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ให้เป็นระดับ ความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์การคำนวณอันตรภาคชั้น ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105

- 106)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีความเหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

1.3 กำหนดเกณฑ์พิจารณาระดับความเหมาะสมกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการ สอนภาษาแบบอรรถฐาน โดยใช้เกณฑ์ความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป

2. วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐานโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มาตรวจให้คะแนน

2.2 หาค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยให้เป็นระดับความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์การคำนวณอันตรภาคชั้น ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105 - 106)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีความเหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.3 กำหนดเกณฑ์พิจารณาระดับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน โดยใช้เกณฑ์ผ่านระดับมากขึ้นไป

3. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน โดยใช้เกณฑ์ 75/75 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากสูตร E_1/E_2 ดังนี้

3.1. หาร้อยละของคะแนนของนักเรียนจากการทำใบกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน คิดเป็นร้อยละ 75

3.2. หาร้อยละของคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (E_2)

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 23 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ และศึกษาแนวคิด หลักการ และวิธีการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ
2. ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนำมา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มากำหนดขอบเขตการสร้างเครื่องมือวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ
3. สร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ นำไปใช้จริงจำนวน 2 ข้อ (ก่อนเรียน 1 ข้อ, หลังเรียน 1 ข้อ)

ตาราง 12 แสดงโครงสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้	เงื่อนไขสถานการณ์	จำนวนข้อสอบที่สร้าง	จำนวนข้อที่ต้องการใช้จริง
1. นักเรียนเขียนเรียงความได้	- เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4 ข้อ	2 ข้อ (ก่อนเรียน 1 ข้อ หลังเรียน 1 ข้อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	เงื่อนไขสถานการณ์	จำนวนข้อสอบที่สร้าง	จำนวนข้อที่ต้องการใช้จริง
	- สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัจจุบันหรือสถานการณ์ ใกล้ตัวของนักเรียน		
	รวม	4	2

ตาราง 13 แสดงลักษณะเฉพาะของข้อสอบ (Item Specification) ข้อสอบเขียนเรียงความ

หัวข้อ	รายละเอียด
มาตรฐานการเรียนรู้	ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด	ป.6/4 เขียนเรียงความ
หลักรูปร่างร่องรอย	เขียนเรียงความ ให้ครบองค์ประกอบของเรียงความ เนื้อเรื่องมีความสอดคล้องกัน
รูปแบบข้อสอบ	เขียนตอบ
ระดับพฤติกรรม ด้านพุทธิพิสัย	ประยุกต์ใช้ และสร้างสรรค์
โมเดลข้อสอบ	<u>สถานการณ์</u> กำหนดประเด็นหัวข้อจำนวน1 ประเด็น ที่นักเรียนชั้น ป.6 สามารถนำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจ <u>คำถาม</u> เป็นคำสั่งให้เขียนเรียงความ ตามประเด็นที่กำหนดให้ด้วยลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว 10 บรรทัด <u>คำตอบ</u> เขียนเรียงความครบองค์ประกอบของเรียงความ คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ตรงตามประเด็นที่กำหนด โดยตั้งชื่อเรื่องให้

หัวข้อ	รายละเอียด
	สอดคล้องกับประเด็นหัวข้อ ใช้คำได้ถูกต้อง ประโยคสื่อความหมายได้ เว้นวรรคตอน สะกดคำถูกต้อง เขียนด้วยลายมือตัวบรรจง สะอาด และเขียนได้ตามจำนวนบรรทัดที่กำหนด
สถานการณ์ที่ใช้	สถานการณ์ที่นักเรียนชั้น ป.6 สามารถเสนอความคิดได้
อรรถลักษณะ	การเขียนเรื่องจากประสบการณ์ การเขียนแสดงความคิดเห็น

4. นำเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 18) ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความมาใช้ ดังนี้

ตาราง 14 แสดงเกณฑ์การให้คะแนน การเขียนเรียงความ (20 คะแนน)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. การตั้งชื่อเรื่อง	-	-	-	ตั้งชื่อเรื่อง	ตั้งชื่อเรื่อง
1.1 ชื่อเรื่องมีคำที่สื่อความหมายได้ตรงหรือสอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด	-	-	-	ได้ตามเกณฑ์	ได้ตามเกณฑ์ 1
1.2 ใช้คำ วลี ประโยคหรือข้อความ ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา	-	-	-	ครบ 2 ข้อ	ข้อ
2. การเขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่อง
2.1 นำเสนอประเด็นหลักเพียงประเด็นเดียว	เรื่อง ได้สาระสำคัญ	เรื่อง ได้สาระสำคัญ	เรื่อง ได้สาระสำคัญ	เรื่อง ได้สาระสำคัญ	เรื่อง ได้สาระสำคัญ
2.2 ลำดับความคิดต่อเนื่อง	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์
	ครบ 5 ข้อ	4 ข้อ	3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2.3 เนื้อหามี ความสัมพันธ์กับ ประเด็นที่กำหนด					
2.4 มีความเป็นเหตุเป็น ผล					
2.5 มีการนำเสนอ แนวคิดใหม่					
3. การเขียนคำนำและ สรุป	-	เขียน คำนำ	เขียน คำนำ	เขียน คำนำ	เขียน คำนำ
3.1 ใช้คำถาม การให้ ความหมาย ช่าง คำคม สำนวน บทกลอน หรือ ภาษาวรรณศิลป์ อย่างใดอย่างหนึ่ง		และสรุป ได้ตาม เกณฑ์	และสรุป ได้ตาม เกณฑ์	และสรุป ได้ตาม เกณฑ์	และสรุป ได้ตาม เกณฑ์
3.2 มีสาระสอดคล้อง กับประเด็นที่ กำหนด		ครบ 4 ข้อ	3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
3.3 นำความคิดหรือย่อ ความคิดตาม ความคิดหลักใน เนื้อหาหรือไม่นอก ประเด็น					
3.4 สัดส่วนสมดุลกับ เนื้อเรื่อง					
4. การใช้ภาษา	-	-	ใช้ภาษา ได้ตาม	ใช้ภาษา ได้ตาม เกณฑ์	ใช้ภาษา ได้ตาม เกณฑ์

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4.1 การเลือกใช้คำได้ ถูกต้องและ สละสลวย			เกณฑ์ ครบ 3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
4.2 ใช้ประโยคสื่อ ความหมายได้					
4.3 เว้นวรรคตอนได้ ถูกต้องและเขียนไม่ ฉีกคำ					
5. การเขียนสะกดคำ (เขียนผิดซ้ำ ให้นับเป็น 1 คำ)	-	-	เขียน ถูกต้อง ทุกคำ	เขียนผิด 1-2 คำ	เขียนผิด 3 คำขึ้นไป
6. ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและถูกต้อง ตามคำชี้แจง	-	-	เขียนได้ ตาม เกณฑ์	เขียนได้ ตาม เกณฑ์	เขียนได้ ตาม เกณฑ์
6.1 เขียนตัวอักษรอ่าน ง่าย			ครบ 3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
6.2 สะอาดเรียบร้อย					
6.3 เขียนได้ตามจำนวน บรรทัดที่กำหนด					

5. นำแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
พิจารณา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงตามคำแนะนำ

6. ทำการตรวจหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบวัดความสามารถในการเขียน
เรียงความโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

6.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน วิบูลรังสรรค์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา
สาขาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

6.2 ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา สาขาวิชาการสอน
ภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

6.3 นางบุญส่ง ตีริมงคล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยพิจารณาจากค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

7. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยข้อสอบต้องมีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

8. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 4 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเนินทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2561 จำนวน 20 คน ที่เคยเรียนเนื้อหามาแล้ว

9. นำข้อสอบไปตรวจให้คะแนน โดยมีผู้ตรวจเรียงความ 2 คน คือ ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ โดยนำคะแนนที่ได้รับจากการตรวจของผู้ตรวจทั้ง 2 คนมาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI)

10. นำผลการตรวจมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ ดังนี้

10.1 ค่าความสอดคล้องของผู้ประเมิน (RAI) เท่ากับ 0.63

10.2 หาความยาก (P) ของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีของวิทนีย์และซาเบอร์ (Whitney, D.R. & Saber, D.L.) พิจารณาเกณฑ์คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.2 – 0.8 ได้แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ มีค่าความยาก 0.40 - 0.48

10.3 ค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีของวิทนีย์และซาเบอร์ (Whitney, D.R. & Saber, D.L.) พิจารณาเกณฑ์คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ มีค่าอำนาจจำแนก 0.52 – 0.75

จากการพิจารณาค่าความยากและอำนาจจำแนก พบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้นสามารถใช้ได้ทั้ง 4 ข้อ จึงคัดเลือกแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่มีค่าที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้จริง จำนวน 2 ข้อ (ก่อนเรียน 1 ข้อ และหลังเรียน 1 ข้อ)

10.4 ค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbrach) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.8095

11. จัดพิมพ์แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความที่ผ่านการวิเคราะห์หาคุณภาพแล้ว สำหรับนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

แบบแผนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 หน้า 249) โดยมีแผนการทดลอง ดังนี้

ทดสอบก่อนเรียน	การจัดกระทำ	ทดสอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

เมื่อ

T₁ คือ การทดสอบก่อนเรียน

X คือ การทดลองด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

T₂ คือ การทดสอบหลังเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ได้ดำเนินการทดลองตามกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา 6 ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 23 คน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ จากนั้นผู้ตรวจเรียงความ 2 คน คือ ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจให้คะแนนเรียงความของนักเรียน

2. ดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบอรรถฐานกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 23 คน โดยมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอน 16 ชั่วโมง รวมเวลา 4 สัปดาห์

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 23 คนทำแบบทดสอบวัดความสามารถใน

การเขียนเรียงความ จำนวน 1 ข้อ ซึ่งเป็นอรรถลักษณะเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน จากนั้นผู้ตรวจเรียงความ 2 คน คือ ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจให้คะแนนเรียงความของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน คำนวณได้จากสูตร E_1/E_2 (รัตนะ บัวสนธ์, 2556, หน้า 103)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X_1}{N}}{A} \times 100 \quad / \quad E_2 = \frac{\frac{\sum X_2}{N}}{B} \times 100$$

โดยที่	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หรือผลที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษาที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้สิ้นสุดลงหรือผลสรุปรวม
	$\sum X_1$	แทน	คะแนนรวมของทุกคนจากแบบฝึกหัดย่อยแต่ละชุด หรือจากผลการปฏิบัติแต่ละครั้ง
	$\sum X_2$	แทน	คะแนนรวมของทุกคนจากการทดสอบสรุปรวม
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของใบงานและใบกิจกรรมระหว่างเรียนทุกชุดรวมกัน
	B	แทน	คะแนนเต็มทั้งหมดของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์และความสามารถในการอ่านคำที่มีสระลดรูปเปลี่ยนแปลงก่อนเรียนและหลังเรียน

2. สถิติเชิงบรรยาย

2.1 ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 124) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 126) โดยใช้สูตร

หรือ

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ

S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
\sum	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของแบบประเมิน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ หรือ IOC (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
	$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ในที่นี้มีค่าดังนี้

$$(1) + (1) + (0) + (-1) + (1) = 2$$

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาค่า IOC จะต้องมามีค่ามากกว่า 0.5 จึงจะถือว่าสอดคล้องกันและสามารถคัดเลือกข้อสอบข้อนั้นไว้ใช้ได้

3.2 ค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 199 - 200)

$$P = \frac{S_U + S_L - (2N \times X_{\min})}{2N(X_{\max} - X_{\min})}$$

P	แทน	ดัชนีค่าความยากง่าย
S _U	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มเก่ง
S _L	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มอ่อน
X _{max}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงสุด
X _{min}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำสุด

3.3 การหาอำนาจจำแนก ของแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ โดยใช้สูตรของวิทนีย์ และซาเบอร์ (D.R Whitney and D.L Sabers) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 201)

$$D = \frac{S_U - S_L}{N(X_{\max} - X_{\min})}$$

D	แทน	ดัชนีค่าอำนาจจำแนก
S _U	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มเก่ง
S _L	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มอ่อน
X _{max}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้สูงสุด
X _{min}	แทน	คะแนนที่นักเรียนทำได้ต่ำสุด

3.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ ใช้ "สัมประสิทธิ์แอลฟา" (α - coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 117) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ

α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.5 ค่าความสอดคล้องของผู้ประเมิน (RAI) (สุรชัย มีชาญ, 2547, หน้า 124)

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^K \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^M |R_{mnk} - \bar{R}_{nk}|}{KN(M-1)(I-1)}$$

โดยที่

RAI	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน
R_{mnk}	แทน	คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ m ของนักเรียนคนที่ n ในพฤติกรรม k ($m = 1, 2, 3, \dots, M$; $n = 1, 2, 3, \dots, N$ และ $k = 1, 2, 3, \dots, K$)
\bar{R}_{nk}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนคนที่ n ในพฤติกรรมที่ k

ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{R}_{nk} = \frac{\sum_{m=1}^M R_{mnk}}{M}$$

K	แทน	จำนวนของพฤติกรรมบ่งชี้ทั้งหมด
N	แทน	จำนวนของนักเรียนทั้งหมด
M	แทน	จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด
I	แทน	จำนวนของคะแนนทั้งหมดที่เป็นไปได้ (ตามเกณฑ์การให้คะแนน)

4. สถิติข้างอิง

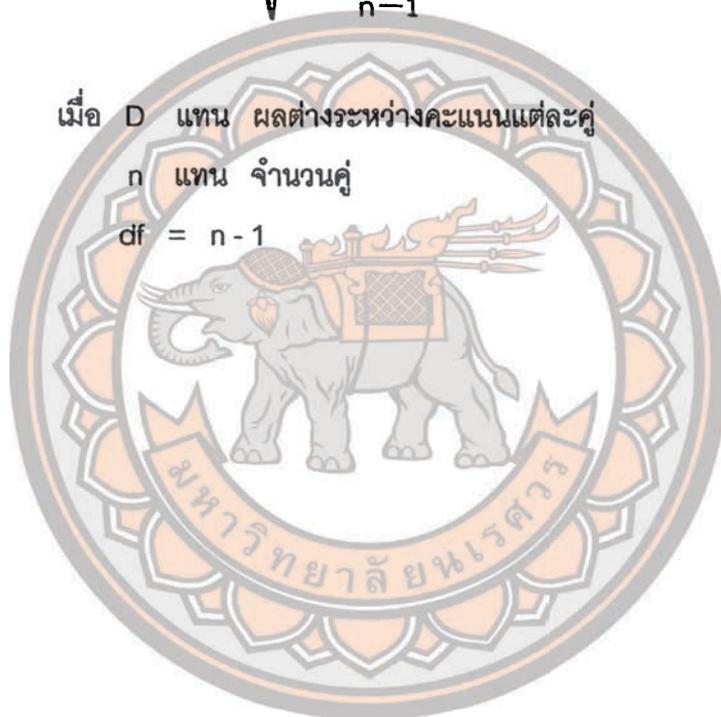
การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน โดยการใช้สถิติ t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}, df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

df = n - 1

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

1. ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
4. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เรียนรู้วรรณคดีจากต้นแบบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านงานเขียน ซึ่งเป็นต้นแบบวรรณคดี แล้วช่วยกันสำรวจว่า เรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามครูว่า เรื่องที่อ่าน เป็นวรรณคดีแบบใด แล้วครูเฉลยว่าเรื่องนั้นเป็นวรรณคดีใด

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์วรรณคดี

นักเรียนศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี แล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่าเรื่องที่อ่านจาก ขั้นตอนที่ 1 มีโครงสร้างการดำเนินเนื้อความ และมีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร จากนั้นเขียนสรุป เป็นแผนผังความคิด

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ

นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตวรรณคดีต้นแบบจากขั้นตอนที่ 2 อีกครั้ง จากนั้นตกลง ร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความว่า หากต้องนำวรรณคดีนั้น ๆ ไปเขียน ต้องมีการเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปอย่างไร แล้วร่วมกันกำหนดประเด็นหัวข้อเรียงความ และออกแบบโครงสร้างเรียงความ ใหม่ ตามแนวโครงสร้างวรรณคดีที่ศึกษา และสมาชิกแต่ละคนไปค้นคว้าข้อมูล เพื่อนำมาเขียน เรียงความ แล้วรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 เขียนเรียงความ

นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเป็นกลุ่ม แล้วจากนั้นฝึกเขียนเป็นรายบุคคล

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา แบบวรรณฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6

ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการ สอนภาษาแบบวรรณฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
1. กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนถูกต้องตามขั้นตอนการ สอนเขียนตามแนวคิดวรรณฐาน	4.67	0.58	มากที่สุด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน ขั้นที่ 1 เรียนรู้อรรถลักษณะจากต้นแบบ	4.33	0.58	มาก
3. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน ขั้นที่ 2 วิเคราะห์อรรถลักษณะ	4.33	0.00	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน ขั้นที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ	4.00	0.00	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน ขั้นที่ 4 เขียนเรียงความ	4.00	0.00	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถ ในการเขียนเรียงความ	4.33	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.29	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.29)

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 16 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. สารระสำคัญ			
1.1 สารระสำคัญสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2 สารระสำคัญมีความถูกต้อง เข้าใจง่าย ชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.58	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.33	0.58	มาก
2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่วัดความสามารถในการเขียนเรียงความ	4.00	0.58	มาก
2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.33	0.58	มาก
3. สาระการเรียนรู้			
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระสำคัญ	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.4 กำหนดสาระการเรียนรู้เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.58	มากที่สุด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
4. กิจกรรมการเรียนรู้			
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและเวลาเรียน	4.00	0.00	มาก
4.4 กิจกรรมการเรียนรู้เรียงไปตามขั้นตอนได้อย่างเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	4.00	0.00	มาก
4.6 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.67	0.58	มากที่สุด
4.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระยะเวลา	4.00	0.00	มาก
รวมเฉลี่ย	4.48	0.16	มาก
5. สื่อการเรียนรู้			
5.1 สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
5.2 สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
5.3 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน	4.00	0.00	มาก
รวมเฉลี่ย	4.00	0.00	มาก
6. การวัดและประเมินผล			
6.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
6.2 ความหลากหลายของเครื่องมือ	4.00	0.00	มาก
6.3 เกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถวัดได้	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.50	0.43	มากที่สุด
สรุปผลรวมเฉลี่ย	4.44	0.39	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.39)

4. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ตามเกณฑ์ 75/75

ตาราง 17 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียน จำนวน 3 คน

เนื้อหา	รายการที่ตรวจสอบ			การปรับปรุง
	ด้านเนื้อหา	ด้านภาษา	ด้านเวลา	
1. การเขียนเรียงความจากประสบการณ์	เนื้อหามีความเหมาะสม	ภาษามีความเหมาะสม	เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	
2. การเขียนเรียงความตามรูปแบบรายงาน และอธิบาย	เนื้อหามีความเหมาะสม	ใช้ภาษาเข้าใจยาก	เวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	ปรับภาษาให้เข้าใจง่าย

เนื้อหา	รายการที่ตรวจสอบ			การปรับปรุง
	ด้านเนื้อหา	ด้านภาษา	ด้านเวลา	
3. การเขียน เรียงความ ตามรูปแบบ การแสดงความ คิดเห็นและการ อภิปราย	เนื้อหา มีความ เหมาะสม	ภาษาที่ใช้ เหมาะสม	เวลาในการจัด กิจกรรม เหมาะสม	
4. การเขียน เรียงความ ตามรูปแบบ การเล่าเรื่องหรือ บรรยายเชิง จินตนาการ	เนื้อหา มีความ เหมาะสม	ภาษาที่ใช้ เหมาะสม	เวลาในการจัด กิจกรรม เหมาะสม	-
5. การเขียน เรียงความ ตามรูปแบบการ สังเกตและการ แสดงวิธีการ	เนื้อหา มีความ เหมาะสม	ภาษาที่ใช้ เหมาะสม	เวลาในการจัด กิจกรรม เหมาะสม	-

จากตาราง 17 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนเรียงความจากประสบการณ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลา มีความเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 การเขียนเรียงความตามรูปแบบรายงานและการอธิบาย ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสม ด้านเวลา มีความเหมาะสม แต่ด้านภาษาเข้าใจยาก มีการปรับปรุงโดยการปรับแก้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น ใช้คำพูดในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 การเขียนเรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย ด้านเนื้อหาและด้านภาษามีความเหมาะสม ด้านเวลามีความเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนเรียงความตามรูปแบบการเล่าเรื่องหรือบรรยายเชิงจินตนาการ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลา มีความเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 การเขียนเรียงความตามรูปแบบการสังเกตและการแสดงวิธีการ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลา มีความเหมาะสม

ตาราง 18 แสดงผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน

ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน					ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียน
กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4	กิจกรรมที่ 5	
78.06	73.33	73.89	78.89	81.39	76.67
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 77.11					ประสิทธิภาพผลลัพธ์ = 76.67
$E_1/E_2 = 77.11/76.67$					

จากตาราง 18 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 77.11 และประสิทธิภาพผลลัพธ์เท่ากับ 76.67 แสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ $77.11/76.67$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 19 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	n	x	\bar{X}	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	23	20	10.22	0.95	24.72*	0.0000
หลังเรียน	23	20	15.91	1.38		

*P< .05

จากตาราง 19 พบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1.1 ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 เรียนรู้อรรถลักษณะจากต้นแบบ ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์อรรถลักษณะ ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ ขั้นตอนที่ 4 เขียนเรียงความ

1.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมกิจกรรมการเรียนรู้มี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.29$)

1.3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด การสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญพบว่า เมื่อพิจารณาแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เป็นรายด้านเรียงตามลำดับความเหมาะสมจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ สาระสำคัญ สาระ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ โดย เฉลี่ยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.39$)

1.4 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินสุวรรณ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2561 โดยการหาความ เหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา แบบอรรถฐาน กับนักเรียนจำนวน 3 คน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนเรียงความจาก ประสบการณ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลา มีความเหมาะสม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 การเขียน เรียงความตามรูปแบบรายงานและการอธิบาย ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสม ด้านเวลา มีความ เหมาะสม แต่ด้านภาษาเข้าใจยาก มีการปรับปรุงโดยการปรับแก้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น ใช้คำพูด ในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 การเขียนเรียงความตามรูปแบบ การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านเวลา มีความเหมาะสม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนเรียงความตามรูปแบบการเล่าเรื่องหรือบรรยายเชิงจินตนาการ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลา มีความเหมาะสม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 การเขียนเรียงความ ตามรูปแบบการสังเกตและการแสดงวิธีการ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลา มีความเหมาะสม และการตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน

กับนักเรียนจำนวน 9 คน พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.11/76.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อภิปรายผล

จากการพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการสร้างและหาประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.45) และเมื่อนำไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง จำนวน 9 คน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 77.11/76.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และกำหนดเนื้อหาที่ใช้สอนผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 อ่านสื่อสร้างสรรค์สร้างสรรค์เรียงความ ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างและพัฒนาการเรียนรู้ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ เอกสารและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน และได้ออกแบบแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจึงดำเนินการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของ รัตนะ บัวสนธ์ (2556, หน้า 50 - 51) โดยที่การประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมมีลำดับขั้นตอนการประเมิน คือ 1.การประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) คือ การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้กับบุคคลที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย 3 คน ได้แก่ ผู้ที่มีคุณลักษณะสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงนวัตกรรมให้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป และ 2.การประเมินประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก คือนำนวัตกรรมที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากการประเมินประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่งมาทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากขึ้น

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความได้ ดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาให้เหมาะสมตามอรรถลักษณะต้นแบบ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจอรรถลักษณะต้นแบบเป็นพื้นฐาน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเลียนแบบและฝึกฝน จนสามารถใช้ภาษาในอรรถลักษณะต้นแบบนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฮอลลiday (Haliday อ้างถึงใน เสาวลักษณ์รัตน์วิเศษ, 2536, หน้า 27) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ภาษาเพื่อการใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อความ และถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย ดังที่ อภิรักษ์ อนุชาน (2546, หน้า 171) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนมากครั้งขึ้น เป็นไปตามลักษณะการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติที่เริ่มต้นด้วยการเลียนแบบงานเขียนและตามด้วยการฝึกหัดย่อมมีส่วนทำให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ เพิ่มพูนพัฒนาการด้านการเขียนขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนั้น การทำความเข้าใจอรรถลักษณะต้นแบบด้วยการอ่านตั้งแต่เริ่มต้นก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียน สามารถเขียนงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเขียนในลักษณะเกื้อกูลส่งเสริมกันคือ การอ่านเป็นทักษะการรับเข้าข้อมูล และการเขียน

เป็นทักษะการส่งออกข้อมูล ดังที่ วินโดว์สัน (Winddowson, อ้างถึงในอิกรักษ์ อนุมา 2546, หน้า 145-146) กล่าวว่า การอ่านที่ดีจะส่งผลให้ทักษะการเขียนดีขึ้น เช่นเดียวกันหากทักษะการเขียนได้รับการพัฒนา ทักษะการอ่านก็จะพัฒนาตามไปด้วย เพราะทั้งการอ่านและการเขียนต่างเสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รันเดิลชวาร์ค (RundleSchwark, 1992) ที่แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสามารถในการเขียนภาษาไทย หรืออาจกล่าวได้ว่า ทักษะการอ่านมีผลต่อทักษะการเขียนในระดับสูง ด้วยลักษณะเช่นนี้ การนำการอ่านมาเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบ อรรถฐาน จึงส่งผลดีที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและรูปแบบภาษาของอรรถลักษณะต้นแบบได้อย่างชัดเจน อันนำไปสู่การสร้างสรรค์งานเขียนได้อย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับอรรถลักษณะต้นแบบนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการ เพื่อประโยชน์สำหรับบุคคลที่จะทำงานวิจัยไปศึกษาในลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เนื่องจาก การเขียนเรียงความเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน ดังนั้นผู้สอนควรเพิ่มเวลาในส่วนของการศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่เขียน เมื่อนักเรียนมีความรู้เรื่องที่จะเขียนมาก นักเรียนก็สามารถเขียนเรียงความได้ดีมากยิ่งขึ้นด้วย
2. การเขียนเรียงความเป็นทักษะที่ต้องผ่านกระบวนการคิด ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในขั้นตอนการวางโครงสร้างเรียงความ เมื่อสามารถวางโครงสร้างเรียงความได้ ผู้เรียนก็จะรู้ว่าตนเองต้องเขียนอะไร
3. ในขั้นตอนของกิจกรรมการเขียนเรียงความ ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เขียนอย่างอิสระ เพื่อผู้เรียนจะได้มีสมาธิในการเขียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผู้ที่เขียนเรียงความได้ดี มักเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะเขียน มีคลังคำหลากหลาย และเลือกใช้คำได้ตรงกับความหมาย และตรงกับจุดมุ่งหมาย มีความไพเราะทางภาษา ดังนั้นงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ควรพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคำ ประโยค สำนวนให้หลากหลายมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนเรียงความได้ดี และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. ควรพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เจาะลึกในแต่ละอรรถลักษณะ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการเขียนด้านอื่น ๆ ได้ดีต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองทัพ เคลือบพินิจกุล. (2542). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉัตรชัย อภิวัฒน์สนอง. (2548). **การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์แอนด์ปริ้นติ้ง.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง, กัลยา สหโชติโกสิย์, ศรีวรรณ ช้อยหิรัญ, ภาสกร เกิดอ่อน และระวีวรรณ อินทรประพันธ์. (2546). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.
- ณัฐนิชา บุญสุข. (2546). **การสอนอ่านตามแนวอรรถฐานและผลต่อโครงสร้างการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นฤมล ช่วยกลาง. (2558). **การจัดกิจกรรมแบบอรรถฐานเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษเชิงแสดงสาเหตุและผลกระทบบของนักเรียน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ผจงวาด พลูแก้ว และคณะ. (2551). **แบบฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- พิมาน แจ่มจรัส. (2556). **เขียน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ภาคภูมิ หรรณา. **การเขียนเพื่อการสื่อสาร Writing for communication**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์. (2553). **คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้**. ม.ป.ท.: เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). **การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. พิษณุโลก: บั๊วกราฟฟิค.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- โรม วงศ์ประเสริฐ. (2545). เทคนิคการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรม. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สิริมาน ยูโสภีร์. (2545). การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ เจตคติ และความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สิริวรรณ สุวรรณอาภา. (2544). เอกสารการสอน ชุดวิชาการเรียนการสอน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทธิ ชัตติยะ. (2552). ศาสตร์การเขียน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : หจก.เปเปอร์เฮ้าส์.
- สุรัชย์ มีชาญ. (2547). ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ 10 (ฉบับที่ 2), 113 – 126.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ข้อความ และสรุปความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คำชี้แจง เครื่องมือวัดและประเมินผล “ความสามารถในการอ่านและการเขียน” (ฉบับกรรมการสอบ). (เอกสารจัดสำเนา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เสนีย์ วิลาวรรณ. (2547). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดพัฒนาทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่ม 3. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2534). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม
2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2536). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม
3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2550). รายงานวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์ผลงานวิจัยของนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิรักษ์ อนุมาน. (2546). การบูรณาการการสอนเขียนแบบอรรถฐานในรายวิชา
ระดับอุดมศึกษา รูปแบบการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- อินทร์วุธ เกษตรชนม์. (2551). ผลของการสอนเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านเนินทอง. (2560). (เอกสารอัดสำเนา)
- Hyland, Ken. (1990). "Effect of Genre Descript in Argumentative Eassay", in Research in
the Teaching of English. 23(3): June.
- Marshall, James D. The Effect of Writing on students understanding of litray Texts.
Research in the Teaching of English.21(Feb. 1987): 30-60.
- Rundle, S. and Elaine L. (1992). A study of the effects of interactive writing on reading
comprehension in fifth-grade. Dissertation Abstracts International 53.
- Shecter, Myrian and Sandra R. Schecter. (1987). Children's Acquisition of Literary Genre:
Science Fiction Versus Fantasy. Toronto : Ontraio Institute for Studies in
Education: Toronto Board of Education.
- Swales, J. (1990). Genre analysis: English in academic and research settings.
Cambridge: Cambridge University Press.

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.2 สาระสำคัญมีความถูกต้อง เข้าใจง่าย ชัดเจน					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่วัดความสามารถในการเขียนเรียงความ					
2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้					
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
3.2 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระสำคัญ					
3.3 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.4 กำหนดสาระการเรียนรู้เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน					
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
4.2 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและเวลาเรียน					
4.4 กิจกรรมการเรียนรู้เรียงไปตามขั้นตอนได้อย่างเหมาะสม					
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น					
4.6 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
4.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระยะเวลา					
4.8 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเรียงความ					
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.2 สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
5.3 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน					
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
6.2 ความหลากหลายของเครื่องมือ					
6.3 เกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจน					
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถวัดได้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน/เดือน/ปี.....

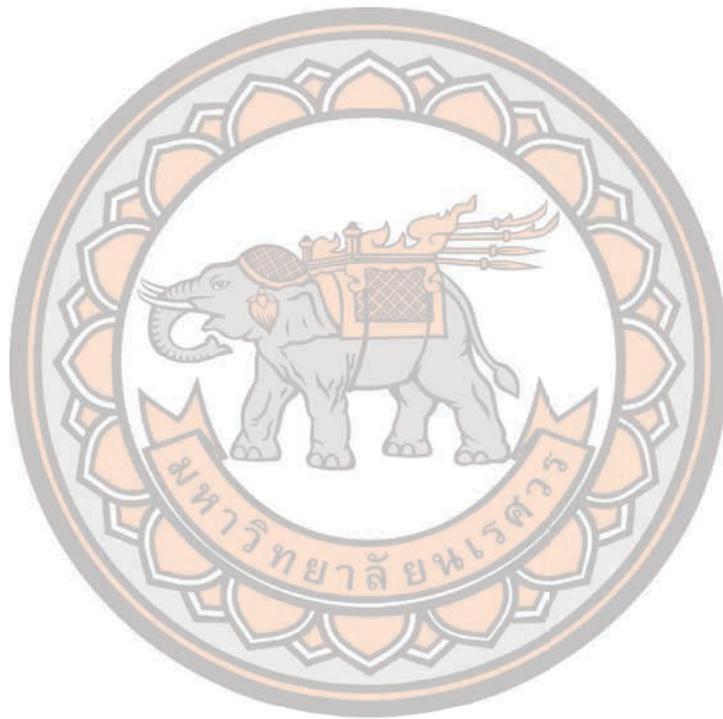
ภาคผนวก ง ผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3			
1. กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนถูกต้องตาม ขั้นตอนการสอนเขียนตามแนวคิดมาตรฐาน	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นที่ 1 เรียนรู้วรรณคดีจากต้นแบบ นักเรียนศึกษาอรรถลักษณะว่าเป็นอรรถ ลักษณะแบบใด	4	4	5	4.33	0.58	มาก
3. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นที่ 2 วิเคราะห์อรรถลักษณะ นักเรียนวิเคราะห์อรรถลักษณะนั้น ๆ ว่ามี โครงสร้างการดำเนินเนื้อความ และมี ลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร	4	4	5	4.33	0.00	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้าง เรียงความ นักเรียนสังเกตลักษณะโครงสร้างอรรถ ลักษณะและลักษณะการใช้ภาษา แล้ว ออกแบบโครงสร้างเรียงความ	4	4	4	4.00	0.00	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน ภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นที่ 4 เขียนเรียงความ นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนเรียงความ	4	4	4	4.00	0.00	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการเขียนเรียงความ	5	4	4	4.33	0.58	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3			
รวมเฉลี่ย				4.28	0.29	มาก

ภาคผนวก จ ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 21 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. สาระสำคัญ			
1.1 สาระสำคัญสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2 สาระสำคัญมีความถูกต้อง เข้าใจง่าย ชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.58	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.33	0.58	มาก
2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมที่วัดความสามารถในการเขียนเรียงความ	4.00	0.58	มาก
2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถวัดและประเมินผลได้	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.33	0.58	มาก
3. สาระการเรียนรู้			
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระสำคัญ	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.4 กำหนดสาระการเรียนรู้เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.58	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้			
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและเวลาเรียน	4.00	0.00	มาก
4.4 กิจกรรมการเรียนรู้เรียงไปตามขั้นตอนได้อย่างเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	4.00	0.00	มาก
4.6 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
4.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระยะเวลา	4.00	0.00	มาก
รวมเฉลี่ย	4.48	0.16	มาก
5. สื่อการเรียนรู้			
5.1 สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
5.2 สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตาม จุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.00	มาก
5.3 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของ ผู้เรียน	4.00	0.00	มาก
รวมเฉลี่ย	4.00	0.00	มาก
6. การวัดและประเมินผล			
6.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
6.2 ความหลากหลายของเครื่องมือ	4.00	0.00	มาก
6.3 เกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถวัดได้	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.50	0.43	มากที่สุด
สรุปผลรวมเฉลี่ย	4.44	0.39	มาก

ภาคผนวก จ แบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการเขียน
เรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบประเมินความสอดคล้อง
ระหว่างแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความกับจุดประสงค์การเรียนรู้

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญ

แบบทดสอบนี้มุ่งวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาว่าสถานการณ์และคำชี้แจงที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อมีความ
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนการ
พิจารณา +1 , 0 หรือ -1 ซึ่งกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความนั้นสอดคล้องกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบวัดความสามารถเขียนเรียงความนั้นสอดคล้อง
กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด
- 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความนั้นไม่สอดคล้อง
กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

กรณีที่ท่านตอบ 0 หรือ -1 โปรดให้ข้อเสนอแนะเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

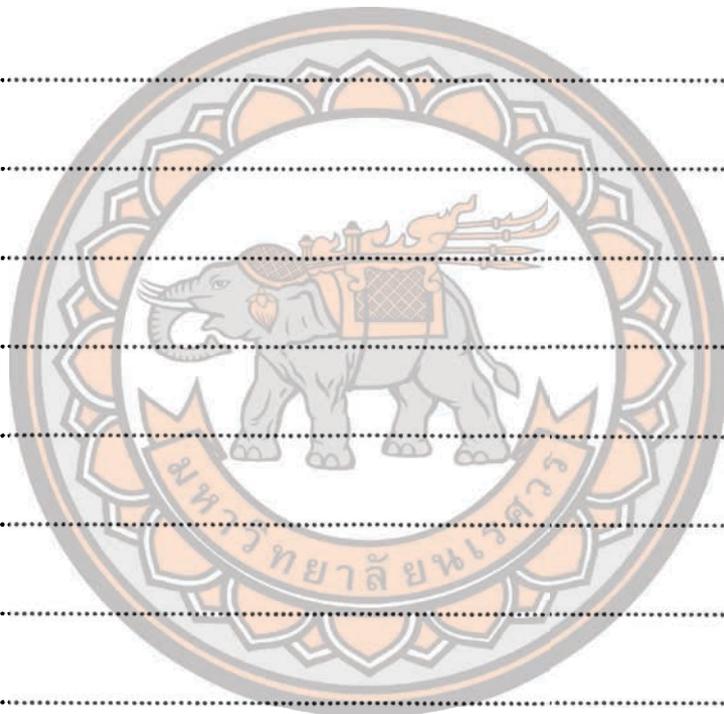
จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบวัดความสามารถในการเขียน เรียงความ	คะแนนการ พิจารณา			ข้อเสนอ แนะ
		+1	0	-1	
1. นักเรียนสามารถเขียน เรียงความได้	ทดสอบก่อนเขียน สถานการณ์ที่ 1 ประเด็นเกี่ยวกับ “การช่วยแบ่งเบาภาระของ ครอบครัว” <u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนเขียนเรียงความประเด็น เกี่ยวกับ “การช่วยแบ่งเบาภาระของ ครอบครัว” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด				

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ความยาว 10 บรรทัด ใช้เวลา 50 นาที พร้อมตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม				
1. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้	<p>ทดสอบก่อนเรียน</p> <p>สถานการณ์ที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับ "การรักษาความสะอาด"</p> <p><u>คำชี้แจง</u></p> <p>ให้นักเรียนเขียนเรียงความประเด็นเกี่ยวกับ "ความมีน้ำใจต่อผู้อื่น" ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว 10 บรรทัด ใช้เวลา 50 นาที พร้อมตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม</p>				
1. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้	<p>ทดสอบหลังเรียน</p> <p>สถานการณ์ที่ 1 ประเด็นเกี่ยวกับ "ความมีน้ำใจต่อผู้อื่น"</p> <p><u>คำชี้แจง</u></p> <p>ให้นักเรียนเขียนเรียงความประเด็นเกี่ยวกับ "ความมีน้ำใจต่อผู้อื่น" ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว 10 บรรทัด ใช้เวลา 50 นาที พร้อมตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม</p>				
1. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้	<p>ทดสอบหลังเรียน</p> <p>สถานการณ์ที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับ "การช่วยเหลือผู้อื่น"</p> <p><u>คำชี้แจง</u></p> <p>ให้นักเรียนเขียนเรียงความประเด็นเกี่ยวกับ "" ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด</p>				

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ (ก่อนเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรียงความประเด็นเกี่ยวกับ “การช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว” ด้วย
ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว 10 บรรทัด ใช้เวลา 50 นาที พร้อมตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม
ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

เรื่อง.....

ภาคผนวก ข เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

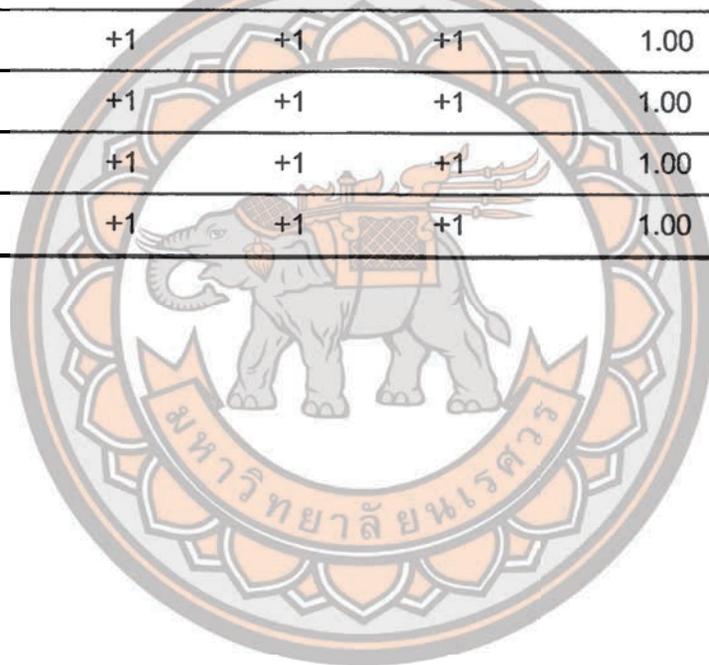
รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. การตั้งชื่อเรื่อง	-	-	-	ตั้งชื่อเรื่อง	ตั้งชื่อเรื่อง
1.1 ชื่อเรื่องมีคำที่สื่อ ความหมายได้ตรงหรือ สอดคล้องกับประเด็น ที่กำหนด				ได้ตาม เกณฑ์ ครบ 2 ข้อ	ได้ตาม เกณฑ์ 1 ข้อ
1.2 ใช้คำ วลี ประโยค หรือ ข้อความ ถูกต้องตาม หลักการใช้ภาษา					
2. การเขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อ เรื่องได้	เขียนเนื้อ เรื่องได้	เขียนเนื้อ เรื่อง ได้	เขียนเนื้อ เรื่อง ได้	เขียนเนื้อ เรื่อง ได้
2.1 นำเสนอประเด็นหลัก เพียงประเด็นเดียว	สาระ	สาระ	สาระ	สาระ	สาระ
2.2 ลำดับความคิด ต่อเนื่อง	สำคัญ ตาม	สำคัญ ตาม	สำคัญ ตาม	สำคัญ ตาม	สำคัญ ตาม
2.3 เนื้อหามีความสัมพันธ์ กับประเด็นที่กำหนด	เกณฑ์ ครบ 5 ข้อ	เกณฑ์ 4 ข้อ	เกณฑ์ 3 ข้อ	เกณฑ์ 2 ข้อ	เกณฑ์ 1 ข้อ
2.4 มีความเป็นเหตุเป็นผล					
2.5 มีการนำเสนอแนวคิด ใหม่					
3. การเขียนคำนำและสรุป	-	เขียนคำ นำ และ สรุปได้	เขียนคำนำ และสรุปได้	เขียนคำนำ และสรุปได้	เขียนคำนำ และสรุปได้
3.1 ใช้คำตาม การให้ ความหมาย ชำว คำ คม สำนวน บทกลอน หรือภาษาวรรณศิลป์ อย่างใดอย่างหนึ่ง		ตาม เกณฑ์ ครบ 4 ข้อ	ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
3.2 มีสาระสอดคล้องกับ ประเด็นที่กำหนด					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3.3 นำความคิดหรือย่อ ความคิดตามความคิด หลักในเนื้อหาหรือไม่ นอกประเด็น					
3.4 สัดส่วนสมดุลกับเนื้อ เรื่อง					
4. การใช้ภาษา	-	-	ใช้ภาษาได้	ใช้ภาษาได้	ใช้ภาษาได้
4.1 การเลือกใช้คำได้ ถูกต้อง และสละสลวย			ตามเกณฑ์ ครบ 3 ข้อ	ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
4.2 ใช้ประโยคสื่อ ความหมายได้					
4.3 เว้นวรรคตอนได้ ถูกต้อง และเขียนไม่ฉีกคำ					
5. การเขียนสะกดคำ (เขียนผิดซ้ำ ให้นับเป็น 1 คำ)	-	-	เขียน ถูกต้องทุก คำ	เขียนผิด 1-2 คำ	เขียนผิด 3 คำขึ้นไป
6. ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย และถูกต้อง ตามคำชี้แจง			เขียนได้ ตามเกณฑ์ ครบ 3 ข้อ	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 2 ข้อ	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 1 ข้อ
6.1 เขียนตัวอักษรอ่านง่าย					
6.2 สะอาดเรียบร้อย					
6.3 เขียนได้ตามจำนวน บรรทัดที่กำหนด					

ภาคผนวก ข ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
เขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 22 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
เขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ฅ ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน
ภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 23 แสดงการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา
แบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 9 คน

กิจกรรมที่	คะแนนในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา แบบอรรถฐาน					คะแนนการวัด ความสามารถในการ เขียนเรียงความหลัง เรียนรู้ด้วยกิจกรรม (20 คะแนน)
	1	2	3	4	5	
	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	
คนที่	40	40	40	40	40	
1	34	32	32	34	36	17
2	34	31	32	33	35	16
3	33	30	31	34	35	16
4	31	30	30	32	33	16
5	31	30	30	32	33	15
6	31	29	29	31	33	15
7	29	28	27	30	30	14
8	29	27	28	29	29	14
9	29	27	27	29	29	15
รวม	281	264	266	284	293	138
เฉลี่ย	31.22	29.33	29.56	31.56	32.56	15.33
เฉลี่ยร้อยละ	78.06	73.33	73.89	78.89	81.39	76.67
E_1/E_2						77.11/76.67

ภาคผนวก ญ ค่าความยาก ความอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัด
ความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 24 แสดงค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
เขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ฉบับ 4 ข้อ) (*แสดง
ข้อสอบที่เลือก)

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)	หมายเหตุ
1*	0.48	0.75	ใช้ได้
2	0.46	0.52	ใช้ได้
3	0.40	0.53	ใช้ได้
4*	0.48	0.72	ใช้ได้

ตาราง 25 แสดงค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการ
เขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ฉบับ 2 ข้อ)

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (D)	หมายเหตุ
1	0.55	0.80	
2	0.56	0.78	

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความทั้งฉบับ
เท่ากับ 0.8095

**แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รหัสวิชา ท 16101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง อ่านเรื่องสร้างสรรค์สรรสร้างเรียงความ

เวลา 25 ชั่วโมง

ชื่อแผนที่ 1 เรื่อง การเขียนเรียงความจากประสบการณ์

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้พัฒนาแผน นางสาวศศิธร เทียงตง

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท 2.1 ป.6/4 เขียนเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเขียนโครงสร้างเรียงความได้
2. นักเรียนเขียนเรียงความได้

สาระสำคัญ

เรียงความจากประสบการณ์ คือ รูปแบบการเขียนเรียงความลักษณะหนึ่งที่คุณเขียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผ่านมา หรือเล่าเรื่องจากประสบการณ์ของคุณเขียน โดยมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป เขียนโดยใช้ภาษาเขียนที่สละสลวย

สาระการเรียนรู้

ลักษณะของเรียงความจากประสบการณ์

1. โครงสร้างในการดำเนินเรื่อง จะเริ่มด้วยบทนำ และต้องมีลำดับเหตุการณ์ต่อเนื่อง แล้วจึงมีบทสรุป
2. ลักษณะของภาษามีดังนี้
 - มีคำวิเศษณ์บอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
 - อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
 - เป็นเรื่องเล่าในอดีต

- มีคำเชื่อมเพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลังและให้ใจความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เช่น แล้ว ดังนั้น จากนั้น ก่อนที่จะ หลังจาก ฯลฯ
 - ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว
3. แนวทางการดำเนินเรื่อง จะเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร แล้วอย่างไรต่อไป สรุปเป็นอย่างไร เกิดอะไรขึ้น กับใคร ที่ไหน อย่างไร แล้วเกิดอะไรขึ้นอีกอย่างไร โดยให้การดำเนินเรื่องตามลำดับที่เกิดขึ้นก่อนและหลัง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่อง เรื่องจากประสบการณ์
2. ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง พ่อของฉัน
3. ใบกิจกรรมที่ 1.1, 1.2 และ 1.3

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียม

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จำนวน 3 กลุ่ม และ 6 คน 1 กลุ่ม
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอรรถลักษณะทั้งหมด

ขั้นที่ 1 เรียนรู้อรรถลักษณะจากต้นแบบ

1. นักเรียนทุกคนอ่านเรียงความเรื่อง พ่อของฉัน แล้วตอบคำถามว่าเป็นอรรถลักษณะแบบใด จากนั้นครูเฉลยว่า เป็นอรรถลักษณะ แบบ เขียนเรื่องจากประสบการณ์

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์อรรถลักษณะ

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรื่องจากประสบการณ์
3. จากนั้นวิเคราะห์อรรถลักษณะนั้น ๆ ว่ามีโครงสร้างการดำเนินเนื้อความ และมีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร แล้วเขียนลงในใบกิจกรรมที่ 1.1

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ

4. ครูให้นักเรียนสังเกตลักษณะโครงสร้างอรรถลักษณะและลักษณะการใช้ภาษา แล้วออกแบบโครงสร้างเรียงความของอรรถลักษณะการเขียนเรื่องจากประสบการณ์

- นักเรียนช่วยกันกำหนดโครงสร้างเรียงความ ว่า จะเขียนเรื่องใด เขียนคำนำอย่างไร เนื้อเรื่องประกอบด้วยอะไรบ้าง และสรุปเขียนอย่างไร เขียนลงในใบกิจกรรมที่ 1.2

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 เขียนเรียงความ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนเรียงความตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ โดยในขั้นตอนนี้ ครูต้องคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
- นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนเรียงความจากประสบการณ์ ลงในใบกิจกรรมที่ 1.3

การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัดผล	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์การให้คะแนน
นักเรียนเขียนโครงสร้างเรียงความได้	- ตรวจเรียงความจากใบกิจกรรมที่ 1.2	แบบประเมินใบกิจกรรมที่ 1.2	ได้คะแนนรวม 5 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
นักเรียนเขียนเรียงความได้	- ตรวจเรียงความจากใบกิจกรรมที่ 1.3	แบบประเมินใบกิจกรรมที่ 1.3	ได้คะแนนรวม 10 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(นางสาวศศิธร เทียงตรง)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง รูปแบบเรื่องเล่าจากประสบการณ์

1. การเล่าเรื่องจากประสบการณ์ เป็นเรื่องที่เขียนถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน

1.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1.1.1 เริ่มต้นด้วยบทนำ

1.1.2 มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง

1.1.3 มีบทสรุป

1.2 ลักษณะของ ภาษา

1.2.1 มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์

1.2.2 อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง

1.2.3 เป็นเรื่องเล่าซึ่งจะเป็นเรื่องในอดีต

1.2.4 มีคำเชื่อมเพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลังและให้ใช้ความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเช่น แล้วดั่งนั้น จากนั้น ต่อจากนั้น ก่อนที่จะ หลังจาก เป็นต้น

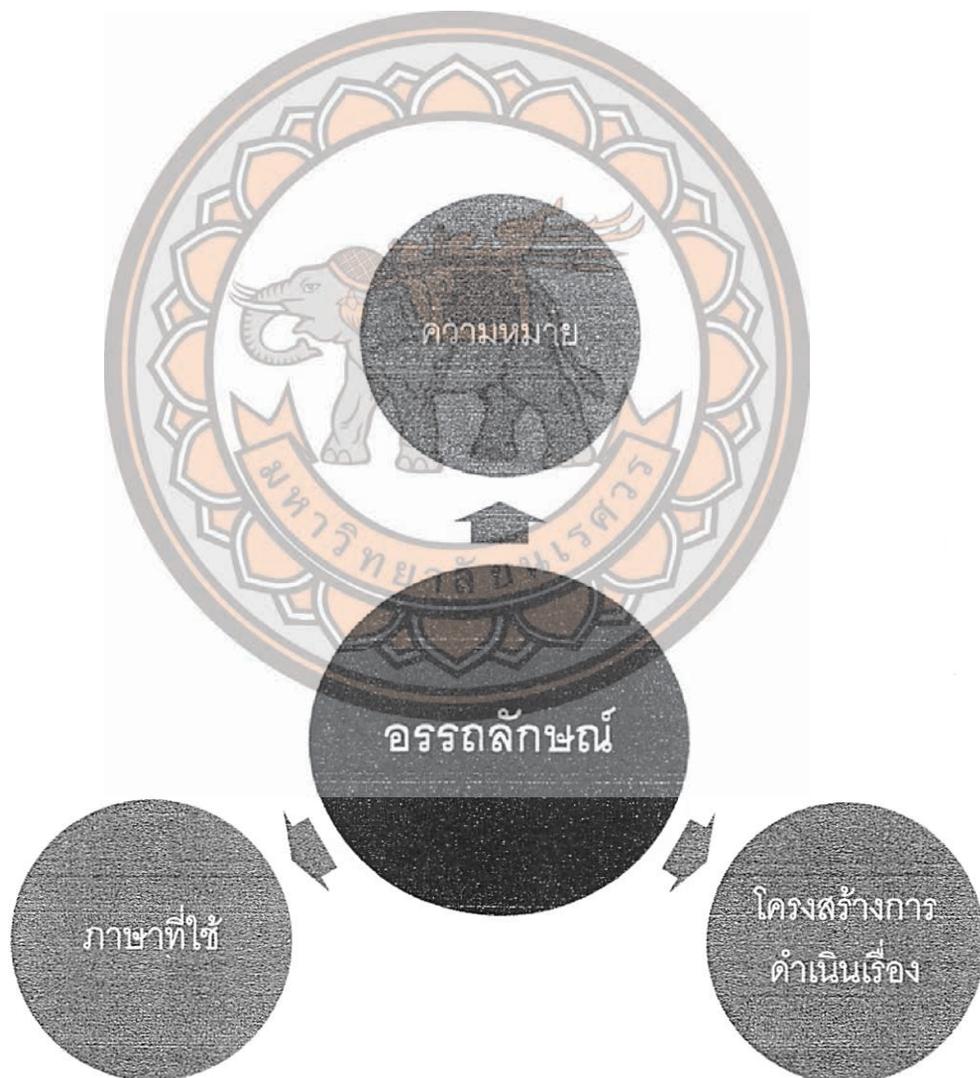
1.2.5 ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

1.3 ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง ใครทำอะไรที่ไหนอย่างไรแล้วอย่างไรต่อไปสรุปเป็นอย่างไรเกิดอะไรขึ้นกับใครที่ไหนอย่างไรแล้วเกิดอะไรขึ้นอีกอย่างไรให้ลำดับความของเรื่องที่เกิดขึ้น ตามลำดับเหตุการณ์ย้อนหลัง

ใบกิจกรรมที่ 1.1

คำชี้แจง จงเขียนแผนผังความคิดแสดงอรรถลักษณะการเล่าเรื่องจากประสบการณ์ โดยประกอบด้วยประเด็นสำคัญคือ ความหมาย ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ ลักษณะภาษาที่ใช้

ใบกิจกรรมที่ 1.2

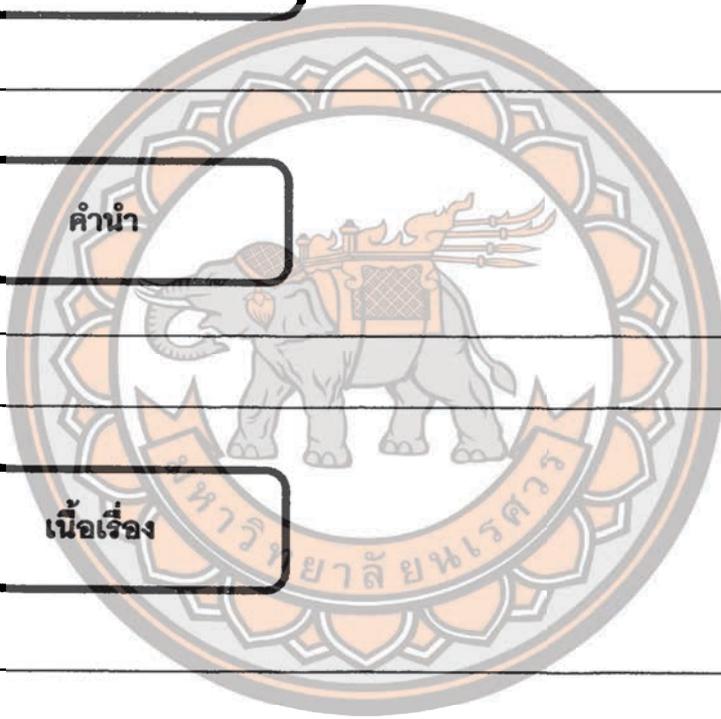
คำชี้แจง ให้นักเรียนกำหนดโครงสร้างเรียงความจากประสบการณ์ แล้วเขียนโครงสร้างลงใน
บรรทัดที่กำหนดให้

เรื่องเกี่ยวกับ

คำนำ

เนื้อเรื่อง

สรุป

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน วิบูลรังสรรค์
อาจารย์ ภาควิชาการศึกษา สาขาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส
อาจารย์ ภาควิชาการศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
3. นางบุญส่ง ศิริมงคล
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
4. นางสาวระวีวรรณ อินทรประพันธ์
ข้าราชการบำนาญ มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย
5. นางสมพิชญ์ ขอบเขต
ข้าราชการบำนาญ มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัย

1. นางสาวอินทัย ปานเป็ะ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนวัดบ้านดง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ภาคผนวก ข แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ตาม
แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
เขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษา
แบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความ
เหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผล
การประเมินไปปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวให้มีคุณภาพก่อนนำไปใช้

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสม”ตามความคิดเห็นของ
ท่าน เพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน
เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมี 5
ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน					
1. กิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนถูกต้องตามขั้นตอนการสอนเขียน ตามแนวคิดอรรถฐาน					
2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นตอนที่ 1 เรียนรู้อรรถลักษณะจากต้นแบบ นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านงานเขียน ซึ่งเป็นต้นแบบอรรถลักษณะ แล้วช่วยกันสำรวจว่าเรื่องราวที่อ่านมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามครูว่า เรื่องที่อ่านเป็น อรรถลักษณะแบบใด แล้วครูเฉลยว่าเรื่องนั้นเป็นอรรถลักษณะใด					
3. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์อรรถลักษณะ นักเรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับอรรถลักษณะ แล้ว ช่วยกันวิเคราะห์ว่าเรื่องที่อ่านจากขั้นตอนที่ 1 มีโครงสร้างการ ดำเนินเนื้อความ และมีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร จากนั้น เขียนสรุปเป็นแผนผังความคิด					
4. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตอรรถลักษณะต้นแบบจาก ขั้นตอนที่ 2 อีกครั้ง จากนั้นตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความว่า หากต้องนำอรรถลักษณะนั้น ๆ ไปเขียน ต้องมีการเขียนค่านำ เนื้อ เรื่อง และสรุปอย่างไร แล้วร่วมกันกำหนดประเด็นหัวข้อ เรียงความ และออกแบบโครงสร้างเรียงความใหม่ ตามแนว โครงสร้างอรรถลักษณะที่ศึกษา และสมาชิกแต่ละคนไปค้นคว้า ข้อมูล เพื่อนำมาเขียนเรียงความ แล้วรวบรวมข้อมูล					
5. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน ขั้นตอนที่ 4 เขียนเรียงความ นักเรียนฝึกเขียนเรียงความเป็นกลุ่ม แล้วจากนั้นฝึกเขียนเป็น รายบุคคล					
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการ เขียนเรียงความ					

**ภาคผนวก ค แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม
แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
เขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอน
ภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความ
เหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เพื่อ
เสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยจะ
ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวให้มีคุณภาพก่อน
นำไปใช้

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ระดับความเหมาะสม" ในแต่ละข้อ ตามความ
ความคิดเห็นของท่าน

เพียงช่องเดียว ที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถ
ฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สาระสำคัญ					
1.1 สาระสำคัญสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด					

พ่อของฉัน

เรียงความเรื่อง

พ่อของฉัน พระคุณพ่อยิ่งใหญ่หาใดเปรียบ ถ้าจะเทียบคงเทียบพื้้นผากว้าง รักของพ่อยิ่งใหญ่ ไม่จีจาง ทำทุกอย่างเพื่อลูกรักจักได้ดี คำว่า “พ่อ” เป็นคำสั้น ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้ง มีคุณค่าทางด้านจิตใจ เพราะพ่อคือ ผู้ให้กำเนิด ให้ชีวิตแก่ผู้ที่เป็นลูกทุกคน

พ่อของฉันชื่อ นายนิรันดร์ จันทร์เอียด อาชีพรับราชการ ครอบครัวของเราเป็นครอบครัวที่อบอุ่นและมีความสุขมาก ไม่เคยมีปัญหาใด ๆ ให้ทุกคนในครอบครัวต้องเดือดร้อน เนื่องจากพ่อ ของฉันเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีความรับผิดชอบเป็นเยี่ยมทั้งในฐานะสามีที่ดีของภรรยาและพ่อที่ดี ของลูก ดังคำกล่าวที่ว่า “แหวนดีเพราะหัว ครอบครัวดีเพราะผู้นำ”

พ่อเป็นคนรักครอบครัวมาก พ่อบอกว่าความรักและความอบอุ่นในครอบครัวเป็นสิ่งที่ไม่ ต้องซื้อ ไม่ต้องลงทุน ทุกครอบครัวสามารถช่วยกันทำให้เกิดขึ้นได้ เวลาที่ว่างจากหน้าที่การงาน ของพ่อจึง เป็นเวลาของครอบครัว พ่อคอยดูแลเอาใจใส่ฉันอย่างใกล้ชิด เมื่อฉันมีปัญหาบุคคลที่อยู่ เคียงข้างและ ช่วยเหลือฉันได้คือพ่อ พ่อเปรียบเสมือนเทวดาประจำบ้านที่จะบันดาลให้ความทุกข์ หหมดไป พ่อพูด เสมอว่าหากทุกคนในครอบครัวเกิดความตระหนักและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ของตนเองแล้ว ชีวิต ครอบครัวก็จะราบรื่นสงบสุข ถ้าครอบครัวดี สังคมก็จะดี และส่งผลให้ ประเทศชาติดีตามไปด้วย

พ่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต พ่อมีรอยยิ้ม รู้จักใช้จ่าย สิ่งของที่พ่อซื้อล้วนแล้ว เกิด ประโยชน์สูงสุดทั้งสิ้น ฉันได้ซึมซับได้ทำตามสิ่งดี ๆ ที่พ่อปฏิบัติให้เห็นจนกระทั่งทุกวันนี้ มีคนพูดว่า “แบบดีกว่าบอก” “ตัวอย่างที่ดีมีค่ายิ่งกว่าคำสั่งสอน” ฉันเชื่อแล้วว่าคำพูดนี้เป็น ความจริง ในการ ทำงานพ่อไม่เคยบกพร่องในหน้าที่ พ่อบอกเสมอว่า เพื่อนร่วมงาน เปรียบเสมือนบุคคลในครอบครัวที่ เราต้องช่วยเหลือ ต้องเสียสละและแบ่งปัน รู้จักเอาใจเขามาใส่ ใจเรา พ่อจึงเป็นที่รักใคร่และชื่นชมมา โดยตลอด

ในช่วงที่ครอบครัวของเรามีพ่อเป็นเสาหลัก บ้านมีแต่ความสุข พ่อยอมลำบากเหน็ดเหนื่อย เพื่อให้ลูกได้สุขสบาย ยามที่ฉันเจ็บไข้ได้ป่วยพ่อจะดูแลไม่เคยห่างสายตาด้วยความรัก ความเป็นห่วงรักรักของพ่อเป็นรักที่ยิ่งใหญ่ พ่อทำได้ทุกอย่างเพื่อลูก ในบั้นปลายชีวิตของพ่อเมื่อ พ่อล้มป่วย พ่อพยายามช่วยเหลือตนเอง ไม่เคยทำตัวให้เป็นภาระของคนในบ้าน ไม่เคยย่อท้อต่อ ความเจ็บป่วย พ่อสอนเสมอว่าหากชีวิตยังไม่สิ้นก็ให้ดิ้นรนต่อสู้จนถึงที่สุด พ่อเป็นนักสู้ที่ฉันยก ย่องและเทิดทูนเพราะ พ่อสู้จนลมหายใจสุดท้ายที่พ่อก็ยังมีอยู่

ณ วันนี้ เวลาที่พ่อจากฉันและครอบครัวไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับ แม้ร่างกายของพ่อจะ ดับสูญ แต่คุณงามความดีที่พ่อทำไว้ยังคงอยู่ให้ครอบครัว ให้เพื่อนร่วมงานได้ระลึกถึง ทุกวันนี้

ฉันสามารถยืนอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างาม เพราะฉันเป็นลูกไม้ที่หล่นไม่ไกลต้น ดังคำคมที่ว่า "ลูกจะชั่วจะอยู่ที่พ่อแม่" ฉันเชื่อว่าหากผู้ที่เป็นพ่อทุกคนปฏิบัติได้เช่นเดียวกับพ่อของฉัน ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว ในสังคมที่เป็นข่าวให้เห็นอยู่บ่อย ๆ ก็จะลดน้อยลง หรืออาจจะ หหมดไปในที่สุด ฉันมั่นใจว่าขณะนี้คนดี ๆ เช่นพ่อของฉัน ท่านจะต้องสู่สุคติภพแล้วอย่าง แน่แน่นอน

บ้านจะนี้พ่อจะอยู่ สถานใด

จงรับคำอวยชัย

ลูกด้วย

ให้พ่อสุขสดใส

หมดทุกข์

วอนเทวาจงช่วย

พ่อศสรวงสวรรค์

เกณฑ์การให้คะแนน การเขียนแผนผังความคิด

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
องค์ประกอบ	-	เขียนเขียนครบ ทุกหัวข้อ หรือ ประเด็น	เขียนได้ 2 ประเด็น	เขียนได้ 1 ประเด็น
รายละเอียดย่อย	มีรายละเอียดที่ เชื่อมโยงกับ หัวข้อชัดเจน ถูกต้องทุก ประเด็น	มีรายละเอียด ที่เชื่อมโยงกับ หัวข้อชัดเจน ถูกต้อง 2 ประเด็น	มีรายละเอียด ที่เชื่อมโยงกับ หัวข้อชัดเจน ถูกต้อง 1 ประเด็น	มีรายละเอียด ที่ขาดการ เชื่อมโยง
การเขียน	-	การเขียน แผนภาพเป็น ระเบียบ เรียบร้อย	การเขียน แผนภาพเป็น ระเบียบ เรียบร้อย มี รอยลบหรือขีด ฆ่า มีคำผิด 1- 2 คำ	การเขียน แผนภาพเป็น ระเบียบ เรียบร้อย มี รอยลบหรือขีด ฆ่า มีคำผิด 3 คำขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน การเขียนเรียงความ (20 คะแนน)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. การตั้งชื่อเรื่อง	-	-	-	ตั้งชื่อเรื่อง	ตั้งชื่อเรื่อง
1.1 ชื่อเรื่องมีคำที่สื่อ ความหมายได้ตรงหรือ สอดคล้องกับประเด็น ที่กำหนด				ได้ตาม เกณฑ์	ได้ตาม เกณฑ์ 1
1.2 ใช้คำ วลี ประโยค หรือ ข้อความถูกต้องตาม หลักการใช้ภาษา				ครบ 2 ข้อ	ข้อ
2. การเขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ
2.1 นำเสนอประเด็นหลัก เพียงประเด็นเดียว	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ	เรื่อง ได้ สาระ
2.2 ลำดับความคิด ต่อเนื่อง	สำคัญ ตามเกณฑ์	สำคัญ ตามเกณฑ์	สำคัญ ตามเกณฑ์	สำคัญ ตามเกณฑ์	สำคัญ ตามเกณฑ์
2.3 เนื้อหามี ความสัมพันธ์กับ ประเด็นที่กำหนด	ครบ 5 ข้อ	4 ข้อ	3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
2.4 มีความเป็นเหตุเป็น ผล					
2.5 มีการนำเสนอแนวคิด ใหม่					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
3. การเขียนคำนำและสรุป	-	เขียนคำนำ และสรุปได้	เขียนคำนำ และสรุปได้	เขียนคำนำ และสรุปได้	เขียนคำนำ และสรุปได้
3.1 ใช้คำถาม การให้ความหมาย ชำว คำคม สำนวน บทกลอน หรือภาษาวรรณศิลป์ อย่างใดอย่างหนึ่ง		ครบ 4 ข้อ	3 ข้อ	2 ข้อ	1 ข้อ
3.2 มีสาระสอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด					
3.3 นำความคิดหรือย่อความคิดตามความคิดหลักในเนื้อหาหรือไม่นอกประเด็น					
3.4 สดส่วนสมดุลกับเนื้อเรื่อง					
4. การใช้ภาษา	-	-	ใช้ภาษาได้ตามเกณฑ์ครบ 3 ข้อ	ใช้ภาษาได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ใช้ภาษาได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
4.1 การเลือกใช้คำได้ถูกต้อง และสละสลวย					
4.2 ใช้ประโยคสื่อความหมายได้					
4.3 เว้นวรรคตอนได้ถูกต้องและเขียนไม่ฉีกคำ					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
5. การเขียนสะกดคำ (เขียนผิดซ้ำ ให้นับเป็น 1 คำ)	-	-	เขียนถูกต้องทุกคำ	เขียนผิด 1-2 คำ	เขียนผิด 3 คำขึ้นไป
6. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และถูกต้องตามคำชี้แจง	-	-	เขียนได้ตามเกณฑ์ครบ 3 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	เขียนได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
6.1 เขียนตัวอักษรอ่านง่าย					
6.2 สะอาดเรียบร้อย					
6.3 เขียนได้ตามจำนวนบรรทัดที่กำหนด					

แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รหัสวิชา ท 16101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง อ่านเรื่องสร้างสรรค์สรรสร้างเรียงความ

เวลา 25 ชั่วโมง

ชื่อแผนที่ 3

เวลา 4 ชั่วโมง

เรื่อง การเขียนเรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

ผู้พัฒนาแผน นางสาวศศิธร เทียงตรง

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท 2.1 ป.6/4 เขียนเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเขียนโครงสร้างเรียงความได้
2. นักเรียนเขียนเรียงความได้

สาระสำคัญ

เรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย คือ เป็นรูปแบบการเขียนเรียงความลักษณะหนึ่งที่เป็น การเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือความคิดเห็นของผู้อื่น อาจจะเป็นการเถียงหรือโต้แย้ง ซึ่งเป็นการเขียนแสดงถึงเหตุผล และความจำเป็นของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยชี้ให้เห็นข้อดีและข้อเสียอย่างชัดเจน โดยมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปเขียนโดยใช้ภาษาเขียนที่สละสลวย

สาระการเรียนรู้

ลักษณะของเรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็น

1. โครงสร้างในการดำเนินเรื่อง

- เขียนแสดงความคิดเห็นโดยระบุเหตุผลอย่างชัดเจนเช่นเขียนให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญ

- มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุและผลที่เสนอในแต่ละความ คิดเห็น
- มีบทสรุปย่อการแสดงความคิดเห็นของตนเพื่อเน้นความสำคัญของ เรื่องให้ น่าสนใจและน่าเชื่อถือ

2. ลักษณะของภาษามีดังนี้

- มีความ หรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
- มีประโยคสนับสนุนหรือการขยายความในแต่ละความคิด
- ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
- ใช้คำที่บ่งบอกการแสดงความคิดเห็น

3. แนวทางการดำเนินเรื่อง จะเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นความ คิดเห็นของใครมีเหตุผลอย่างไร(ลำดับเหตุผลและผล)แล้วจะสรุปความคิดเห็นจาก ประเด็นที่ตั้งไว้ได้อย่างไร

ลักษณะของเรียงความตามรูปแบบการอภิปราย

1. โครงสร้างในการดำเนินเรื่อง

- เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการหรือความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน
- กล่าวถึงข้อขัดแย้งหรือสนับสนุนโดยมีการอ้างอิงแสดงเหตุผล
- ตอนท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุปว่าควรทำอะไรสนับสนุนอย่างไรโดยย้ำ หลักการหรือความ สำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับบทนำ

2. ลักษณะของภาษามีดังนี้

- มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของตนเองหรือผู้อื่น
- ใช้ประโยคบอกเล่า
- มีข้อความสนับสนุนหรืออ้างอิงหรือให้เหตุผล ใช้คำเชื่อมเช่นคำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้งคล้ายตามหรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

3. แนวทางการดำเนินเรื่อง จะเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึง เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรมี

ความสำคัญหรือจำเป็นอย่างไร มีเหตุผล เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างไร (ลำดับ เหตุผลที่เห็นด้วยที่ละตอน และไม่เห็นด้วยที่ละตอน) แล้วนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็น ข้อมูลสรุปว่าควรทำอะไรต่อไป

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่อง รูปแบบการแสดงความคิดเห็น และการอภิปราย
2. ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง การอ่านนั้นสำคัญไฉน
3. ใบกิจกรรมที่ 3.1, 3.2 และ 3.3

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 เรียนรู้ธรรมชาติลักษณะจากต้นแบบ

1. นักเรียนทุกคนอ่านเรียงความเรื่อง การอ่านนั้นสำคัญไฉน แล้วตอบคำถามว่าเป็นธรรมชาติลักษณะแบบใด จากนั้นครูเฉลยว่า เป็นธรรมชาติลักษณะ แบบ การแสดงความคิดเห็น และการอภิปราย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ธรรมชาติลักษณะ

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง รูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย
3. จากนั้นวิเคราะห์ธรรมชาติลักษณะนั้น ๆ ว่ามีโครงสร้างการดำเนินเนื้อหา และ มีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร แล้วเขียนลงในใบกิจกรรมที่ 3.1

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ

1. ครูให้นักเรียนสังเกตลักษณะโครงสร้างธรรมชาติลักษณะและลักษณะการใช้ภาษา แล้วออกแบบโครงสร้างเรียงความของธรรมชาติลักษณะการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย
2. นักเรียนช่วยกันกำหนดโครงสร้างเรียงความ ว่า จะเขียนเรื่องใด เขียนคำนำอย่างไร เนื้อเรื่องประกอบด้วยอะไรบ้าง และสรุปเขียนอย่างไร เขียนลงในใบกิจกรรมที่ 3.2

ชั่วโมงที่ 3

1. เมื่อวางโครงสร้างเรียงความเรียบร้อยแล้ว แต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองจะเขียน

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นที่ 4 เขียนเรียงความ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนเรียงความตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ โดยในขั้นตอนนี้ ครูต้องคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

2. นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนเรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย เขียนลงในใบกิจกรรมที่ 3.3

การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัดผล	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์การให้คะแนน
นักเรียนเขียนโครงสร้างเรียงความได้	- ตรวจเรียงความจากใบกิจกรรมที่ 3.2	แบบประเมินใบกิจกรรมที่ 3.2	ได้คะแนนรวม 5 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
นักเรียนเขียนเรียงความได้	- ตรวจเรียงความจากใบกิจกรรมที่ 3.3	แบบประเมินใบกิจกรรมที่ 3.3	ได้คะแนนรวม 10 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(นางสาวศศิธร เทียงตรง)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ใบกิจกรรมที่ 3.1

คำชี้แจง จงเขียนแผนผังความคิดแสดงอรรถลักษณะการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย โดยประกอบด้วยประเด็นสำคัญคือ ความหมาย ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ ลักษณะภาษาที่ใช้

ใบกิจกรรมที่ 3.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนกำหนดโครงสร้างเรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการ
อภิปราย แล้วเขียนโครงสร้างลงในบรรทัดที่กำหนดให้

เรื่องเกี่ยวกับ

คำนำ

เนื้อเรื่อง

สรุป

แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รหัสวิชา ท 16101

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง อ่านเรื่องสร้างสรรค์สรรสร้างเรียงความ

เวลา 25 ชั่วโมง

ชื่อแผนที่ 5

เวลา 4 ชั่วโมง

เรื่อง การเขียนเรียงความตามรูปแบบการสังเกตและการแสดงวิธีการ

ผู้พัฒนาแผน นางสาวศศิธร เทียงตรง

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ท 2.1 ป.6/4 เขียนเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเขียนโครงสร้างเรียงความได้
2. นักเรียนเขียนเรียงความได้

สาระสำคัญ

เรียงความตามรูปแบบการสังเกตและการแสดงวิธีการ คือ เป็นรูปแบบการเขียนเรียงความลักษณะหนึ่งเป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการปฏิบัติ โดยจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการหรือขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจนโดยมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป เขียนโดยใช้ภาษาเขียนที่สละสลวย

สาระการเรียนรู้

ลักษณะของเรียงความตามรูปแบบการสังเกต

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- (1) มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตบ่งบอกเวลาหรือสถานที่
- (2) มีลำดับของการบอกรายละเอียด

(3) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

ลักษณะของภาษา

(1) มีวิเศษณ์บอกเวลาหรือสถานที่และลำดับของการบอกรายละเอียด

(2) ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่าง ๆ

(3) ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

ลักษณะของเรียงความตามรูปแบบการแสดงวิธีการ

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

(1) ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอน

(2) ให้รายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

(3) เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

ลักษณะของภาษา

(1) ใช้ประโยชน์ลักษณะบอกให้ทำเป็นขั้นตอน

(2) ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ

(3) ใช้ภาษาเป็นกลางๆไม่เฉพาะเจาะจงไม่อ้างอิงตัวบุคคล

(4) ใช้คำนาม

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่อง รูปแบบการการสังเกตและการแสดงวิธีการ
2. ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง บัวลอยไข่หวานสำราญใจ
3. ใบกิจกรรมที่ 5.1, 5.2 และ 5.3

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 เรียนรู้อรรถลักษณะจากต้นแบบ

1. นักเรียนทุกคนอ่านเรียงความเรื่อง บัวลอยไข่หวานสำราญใจ แล้วตอบคำถามว่าเป็นอรรถลักษณะแบบใด จากนั้นครูเฉลยว่า เป็นอรรถลักษณะ แบบ การแสดงความคิดเห็นและการอธิบาย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์อรรถลักษณะ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง รูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย
- จากนั้นวิเคราะห์อรรถลักษณะนั้น ๆ ว่ามีโครงสร้างการดำเนินเนื้อหา และมีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร แล้วเขียนลงในใบกิจกรรมที่ 3.2

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตและออกแบบโครงสร้างเรียงความ

- ครูให้นักเรียนสังเกตลักษณะโครงสร้างอรรถลักษณะและลักษณะการใช้ภาษา แล้วออกแบบโครงสร้างเรียงความของอรรถลักษณะการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย
- นักเรียนช่วยกันกำหนดโครงสร้างเรียงความ ว่า จะเขียนเรื่องใด เขียนคำนำอย่างไร เนื้อเรื่องประกอบด้วยอะไรบ้าง และสรุปเขียนอย่างไร

ชั่วโมงที่ 3

- เมื่อวางโครงสร้างเรียงความเรียบร้อยแล้ว แต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นที่ 4 เขียนเรียงความ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนเรียงความตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ โดยในขั้นตอนนี้ครูต้องคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
- นักเรียนแต่ละคนฝึกเขียนเรียงความตามรูปแบบการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัดผล	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์การให้คะแนน
นักเรียนเขียนโครงสร้างเรียงความได้	- ตรวจเรียงความจากใบกิจกรรมที่ 5.2	แบบประเมินใบกิจกรรมที่ 5.2	ได้คะแนนรวม 5 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน
นักเรียนเขียนเรียงความได้	- ตรวจเรียงความจากใบกิจกรรมที่ 5.3	แบบประเมินใบกิจกรรมที่ 5.3	ได้คะแนนรวม 10 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

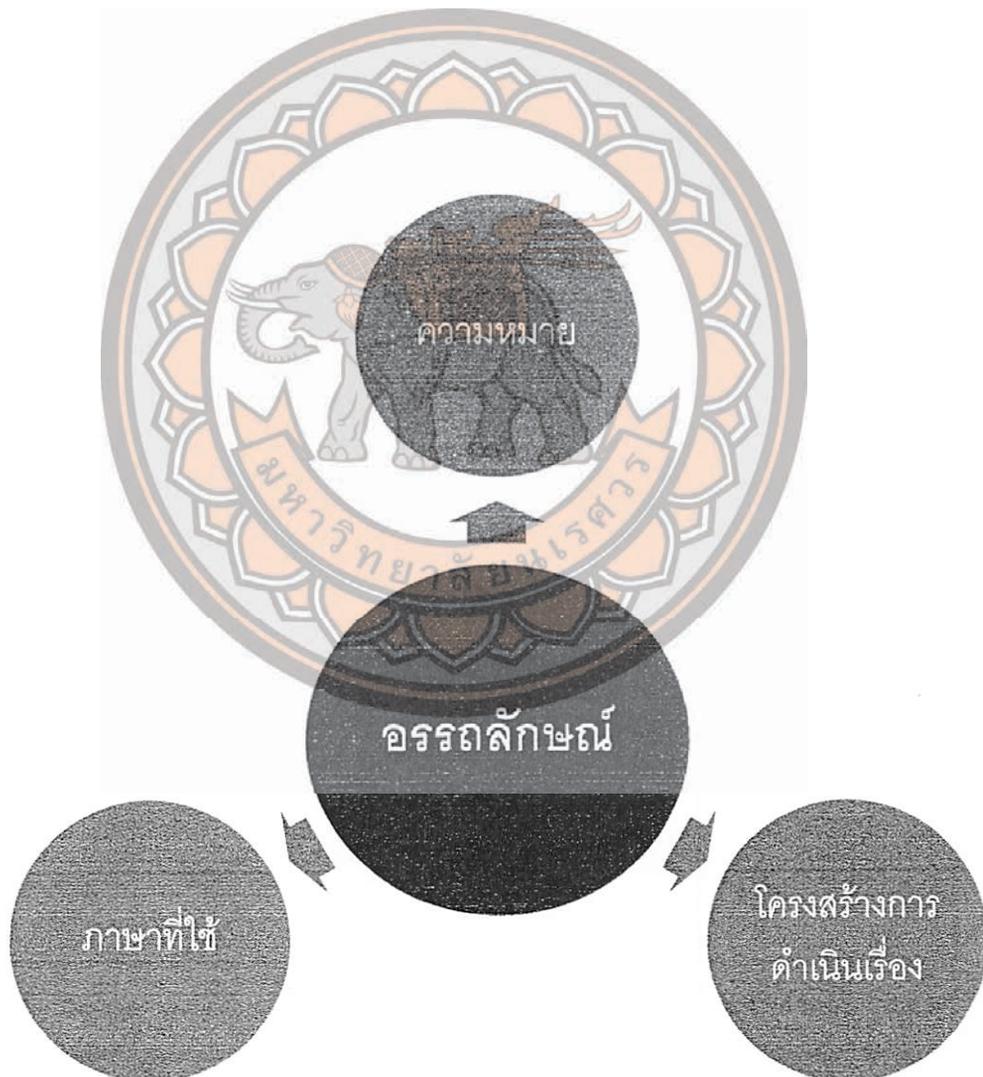
(นางสาวศศิธร เทียงตรง)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ใบกิจกรรมที่ 5.1

คำชี้แจง จงเขียนแผนผังความคิดแสดงอรรถลักษณะการสังเกตและการแสดงวิธีการ โดยประกอบด้วยประเด็นสำคัญคือ ความหมาย ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ ลักษณะภาษาที่ใช้

ใบกิจกรรมที่ 5.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนกำหนดโครงสร้างเรียงความตามรูปแบบการสังเกตและการแสดงวิธีการ แล้วเขียนโครงสร้างลงในบรรทัดที่กำหนดให้

เรื่องเกี่ยวกับ

คำนำ

เนื้อเรื่อง

สรุป

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล ศศิธร เทียงตรง
วัน เดือน ปีเกิด 7 ธันวาคม 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน 91 หมู่ 5 ตำบลป่าจัว อำเภอศรีษะพนาลัย จังหวัดสุโขทัย 64130
ที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านเนินทอง หมู่ 5 ตำบลบ้านดง อำเภอชาติตระการ
จังหวัดพิษณุโลก 65170
ตำแหน่งปัจจุบัน ครู
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2558 ศษ.บ. (ภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

